

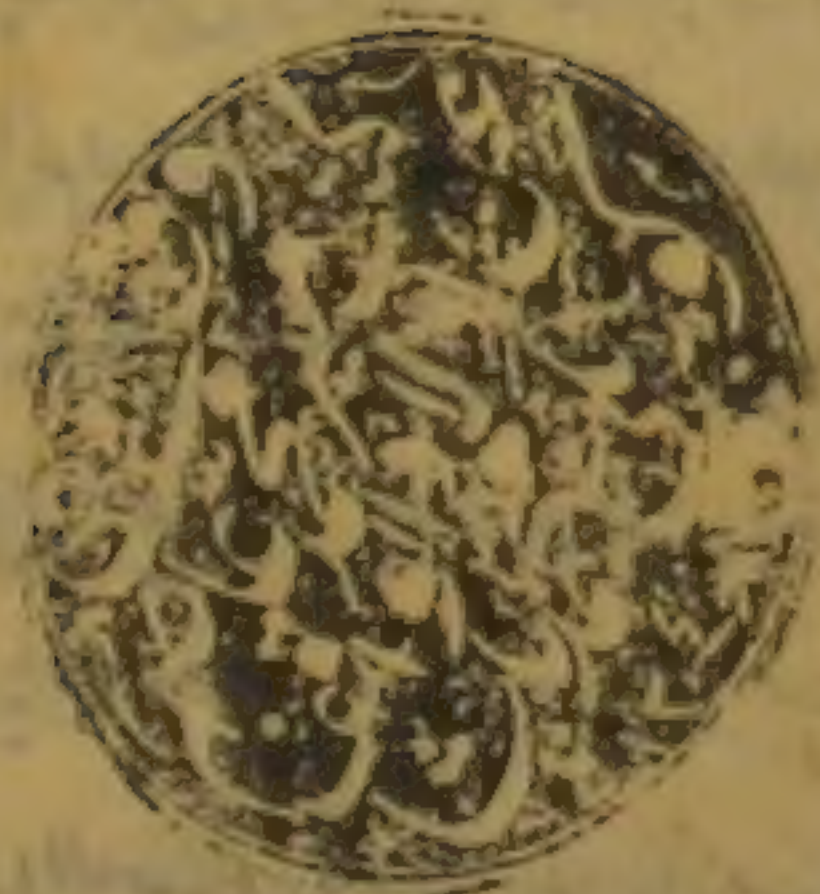

مسألة الأول

دائرة دائرة

مسألة الثاني

٤٠٢

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و ثنای لایعده اول حکیم فرد و واحد و اول کریم حق و احد
درگاهانه لایق و سزاوار که قلوب نو بشری معدن اسرار حکمت
و حواس انسانی مطلع انوار علم و معرفت اید و ب نطق و بین
ایلمتاز و فصاحت و نبیانکه سرفراز ایلدی و صلوة صلوة بی
نهایه و تحف تحیات غیر متناهیة اول طبیب شفا بخش ملت
عصیا و اول حکیم و وارث امراض جرم و هوان اولان سلطان
الیا فقیه و رسول الثقلمین پادشاه خطه لولا که و شهنشاه ایرک
و مارسلان کریمه عالم و زبرج نوع بنی آدم محمد المصطفی علیه
الاولی حضرت عزیزیک پیشگاه سعادت و ستکا هرنیه احد اول نور
قانون شریعت غرانی و دفع امراض غرمنه جهالت و شفاء طریقت
علیای قایم مادی و دینی صلاتدر سالی الله تعالی علیه و سلم و اصحابه
اجمعین بوفیق قلیل البضاعة و بوقیه عظیم الاستطاعة اضعف
عباد الله الملك المجیب مصطفی بن محمد بن احمد الطیب او ان شهاب
الی یومنا هذا فنسبته اشتغال و دقایق و حقایقنی اشکال اوزر
قواعد کلیه علمیة تخصیص بزل مقدور و صنایع جزئیة علمیة بلند
چشمین و شهور و شمس البیان خدمت سید و سخی و مختصر اید و
فصل الله تعالی و کرده امور علمیة خارجة تطبیق و تدبیر و ستاده

علی قدر الطاقه تجریدی تحقیق یتشد و تشکیک مرصای سلب تراوی
اشکسند بعض خدایک کتب لاتیبه و ترجمه پور و دگر
مرکبات نفیسه یه حاوی اقربا دین اسمیل سسی اولان ترجمه لاده
هر چند که ترکیب اخذ و لائق مقتضی اوله اول ترکیبک ادویه
مفرده لری کیمی نورکی و کیمی عربی اسمیله تغییر و کیمی یونانی و انجلی
لفظله تحریر اولنوب کتب مفرد اندن حقیقتی اوزره بنکات
براد اوله فده نورکی اسمیله تغییر اولنوب کتب عربی بنجده عسرت
و عربی لفظله تحریر اولنوب فنی اکثر سسی یونانی دین و فارسی دین
معرب و لفظله لغات عربیه کت بزرده تحریر اولنوب کت کیمی
فهم اولنوب زحمت امر مقدور و لغزین دیر که ادویه مفرده بنک
اسمیل سسی کرک نورکی و کرک عربی طغریاب اولنوب مرتبه جمع
اولنوب حروف تنجی اوزره ترتیب و هر بر حرف ایکی فصل مشتمل
اولوب فصل اول لغات نورکی و فصل ثانی لغات عربیه
اولوب هر بر ادویه مفرده نورکی اسمیله ذکر اولنوب عربی
لفظ عربی لفظ اولنوب نورکی سسی بنک اسان اولور دیو بویل
برنادین لغات ادویه مجعنه و غبت و بوضو و ک حصوله سسی و
همت مراد ایلیک تصاعد اجزیه فکر معاش جان و دماغ و صورتی
زکام خیرت یز محمل و یحیال و غلیا مواد غیرت اقران و انکاس
حققا یا سله مشوش البال ایدوب تصور مرقوی اظهار و در و تیره
صلوه کر اولان معاشه بی اشکار و تیکله سید اولور دیو ناکاه طرا
در دمنان و طما بیک اولان بر ذات ملک مصداک درو
الاسکند انساب و استناد و بر نور شید بهانک حقیقه علیکنه
سرناد یونین ناچیزه میسر اولمشدر که زمان دولت و قبالت

هر کس مرتبه اسفند و دندان اکثر و رتبه استحقاق دندان او فر کرم کونا کونا
 محمود الاقران و ممتاز بین الاخوان اولدنی اجلای بر هیات نذر
 بر وجود ثمره در که تنای شقیبت انواری ایل جهان ملک و ستایش
 محبت اناری ایل السنه دوران پر کوسند نشین صدارت روم
 و رفعتن کزین سعادت رسوم معدن اسرار حکمت و مطلع انوار علم و معرفت
 وحید العصر و الاوان فرید الدهر و الزمان شمس الانام و بدر الهام
 متوج نایج الشریعة الاحمدیه و مشرف سراج الطریقه المصطفویه دکن
 الدوله و الفضائل و قطب الدائرة الموالی و الافاضل لا زال وجوده
 مترقی فی مدارج الکمال و متمکن فی عالی مراتب الغر و الجلال با انک
 الزمان محصل المار ب فواده و ما دارت الافلاک الا علی و فوق مراده
 اعنی به مجمع الکمال و مرجع المجد و الجلال سیدی و مولای و ملاوی
 فیض الشرافندی ابن الموالی المرحوم المفضول صدر الصدور یحیی افندی
 ابن الموالی المرحوم رئیس الاطباء السلطانیه صاحب افندی حضرت ترکیه
 بو عبد و اخیر لایع عقارب فاقه ایل زخم خورده ایکن شفا خانه
 سعادت نرینه با دزهر حمیری ایل شفا باب و بوسنده نا چیز لری التها
 نار مضایقه ایل تب زده ایکن چشم ساری سیرنده زلال مکر مندی
 ایل سیر آ اولوب بو نعم جزیل نیک تشکر ساقیه تصمیم
 اولن لغات ادویه نیک حروف نجی اوزره ترتیبه مباشرت
 و ذکر اولن منوال اوزره تمیقنه مسرت اولنوب هر حرف
 اکی فصلی مشتمل اولوب اولی فصلی ادویه مفرد نیک تور که
 اسمری السنه ناکسده جاری اولان الفاظله تعبیر در ایکن فصلی
 اطباء متاخرین شیخ داود انطاکیه نیک تر که سنه ذکر ایلر کی
 اسالی مفرد الشرا اما تحریر و تر که داود و اولیوب بین الناس

مداول و مستعمل اولان مفردات دخی تقریر اولنوب بوسیاق
 اوزره نظام یافته اسکت اختتام اولدق است کرم اشبان
 و عتبہ دولتنو انرینه هزار شرم و حجاب عرض و اهدا اولدق
 الطاف لانا نه لردن نامولدر که مظهر بینکاه التفاتری پور کون
 خیر درجه اعتباس و وصول ایل عبد و اخیر لایع اسرور و واقع اولان
 سهو و ذلک دخی دامن عفو غنا سیر لیه مستور پوره لرامی
 بویل بر ذات کرم الشک نامنه تحریر اولن رساله دخی
 بر اسم مستی اولغه سزاوار اولمفل رساله مرقومه فی نام شریفینه
 نسبت اولنوب رساله فیضیه فی لغات المفردات الطبی
 اسمیه تسمیه اولمفل و اولمفل لایع لایع

باب الف

حرف الفقه اولی باب لغات تور که بیانش در اب کونجی ایم کونجی
 دخی ویر لری عربی کیم خاوش خاوشده ایل جازی در لری فارسی
 خور و لری ایل طریقی عربی کیم اطفال الطیب و فارسی کیم ناحن در لری غزنی
 ابو جمل قر بوزی عربی کیم خنط در لری کیم اولان الیکنیک
 ایلدر که تخم خنط در لری اب نوز ایل کس در لری کسیدن معبر دیوانی
 سن قنطوس در لری ایا تیقو اسم افریجی در تور که جکر اونی در لری حرف
 جمیع کور ایا قوناسم افریجی در قریب العیده ظهور ایدن دالردن
 بو اسم معروف در است عربی کیم در لری جمیع کور فارسی کیم کوشن
 در لری انک عربی کیم خنط در اسم جبر جمعی اجبار کور و خاص انکه
 خنط سمید و خنط الجاری دخی در لری و خنط انکه اونی کی اوله فوطه
 انکی کی کاخو شکار در لری فارسی کیم انکه نان در لری آتش بویکی اوراق
 بویکی و لری بویکی دخی در لری کیم حاجب در لری اجمعی عربی کیم قنطون

در لر اسم مشهوری اسم افریخی سیدر که با توفیق در لر **اجی بقل** عربی ضم
 تا که تر مس و با قلا مصری دخی در لر **احلور** عربی محب در لر **ار مور**
 اهرود فار سیدن محرف در عربی ضمه کشری در لر محفد و احدی مکره ان
 دیور انواعی جو قدر **ار یک** عربی اجاص و فارسیجه آلو در لر بوکت
 انواعی دخی جو قدر کن بعضی بک مخصوص ای و ارد که مثل بوکت
 و سیاه اولنه عربی عین البقر در لر نور کین دخی بو اسله معروف در و بر
 صنفه دخی شاهلوج در لر فار سیدن معروف در معنی سلطان الاجاص
 دیگر نور کچه جان ایکی در لر بر صنفه دخی میثوق در لر او فاجق
 واکشی اولور فارسیجه الوجه و تور کچه کوکم ایکی در لر **ار دج افاجی**
 ایکی نوع در کیری و صغیری اولور کپینه عربی عرو و تور کچه طایع سروسی
 در لر و صغیریه ضمه اهل و میثقه جوز اهل ویر و اهل مطلق ذکر اولنه
 مراد میثیدر که تور کچه اوج میثی و یکله معروف در **اوج** میثی کتب طبعه
 حب العرب در لر **ار دج قطران** ضم العرب در لر **ارشته** آش عربی اطرا
 در لر فصل ثانیه کلور **ارخوان** فارسیجه نور کین دخی مستعمله عربی
 ارخوان در لر معروف در **ار** ایکی صنف در بری مشهور اولاند که عربی تغییر
 در لر و بر صنفی دخی بو غدان کبی قابو قسه اولور که بیغیره ایسی و یکله
 معروف در عربی سلت در لر و فارسیجه صنف او که فخله جو صنف ثانیه
 جو بر نه در لر و مطلق قابو غنی جیش **ار** به یه شعبه مقشره در لر **ارز و اولی**
 فنا قورینی دخی در لر حرف کافده کلور **ار ناد و بیر** صغیر نو غندند
 صغیر انوعیل حرف ساده ذکر اولور **الحو** از کپو دخی در لر اسم
 افریخی در عربی فر صغه و لو کچه بیغیره کنی **از و ای** نور کینی غیر مشهور
 عربی ضمیر در لر بو اسله معروف در **اسباق** عربی اسفاغ در لر اسفاغ
 فار سیدن معروف در بنانجه سرماجوش در لر **اسپید** یا غنی فرنگه اسپلو

در لر معروف در عربی دمن حراما در لر **استر** به ماصدق انوا غندند **استر**
 و تر پوله اسم لاتین یعنی روح زاج دیگر **اسم بنون** انیزه تور یا دخی در لر
 فریا کلور **اسپری** اسم لاتین در عربی نفس السمک و تور کچه بالی منبسی
 در لر معروف در **استقوز** دیا جانور لر نند در عربی رو پیاد حرف راج
 کلور **اسفریوله** اسم افریخی در تور کچه قور حق صاله عربی هند و با بوشا
 در لر **اسقا بیوزا** اسم افریخی در تور کچه گیکت ادنی در لر حرف کافده
 ذکر اولور **اسکر سوزا** اسم افریخی در مشهور در لسان عوام
 او سفور چنه و یکله معروف در ظن اولور که عربی الوتن و یکله ای اوله
 اولوتن فصل ثانیه کلور **اشکینه** شکم و شکنه فار سیدر نور کینی
 قاندر کن اشکینه نور کیده دخی مستعمله عربی فتح کاف و سکون
 رائه کرش در لر و قان حرف کافده کلور **اشتر** عربی بقل یا نینه
 در لر طویا به مشابره او تور کچه سر کن دخی در لر **اشک مارولی**
 عربی لغاف و خس خار دخی در لر **اشندج** عربی حرف قافده
 قروینه رسنه کلور **اشک** عربی فطر یون در لر ایکی نوع در حرف
 قافده کلور **اصما** یعنی اوزم افاجی عربی فتح کاف و سکون رائه کرم
 در و فار سیدن مخصوص ایکی اولمیبوب افاجی میوه کسه اصافه
 ایلدخت کلور در لر و شیر ایلدخت و سکون زایل زر در اصما
 فلیتریه ضمه عسلوج در لر جمعی علیج کلور **اصفانی** سرمه لفظ سرمه
 فار سیدر عربی کل در لر اصفانی و یکله ای سرمیه عربی کسر طه اشد
 در لر تور کچه کعبه سرمی و یکله معروف در **اصره غان** دینی عربی فتح هیره
 و سکون ایلدخت در لر **صبو** کخی تحریف عوام در صبحی عصفدر که
 عربی حب العصفور و تخم قرطم دخی در لر **اصو غانی** عربی ضمه غافل
 و فصل الفار و یونانجه اسفیل و فارسیجه پیاز دشتی در لر **افاج** قافده

عربی ازج و اکشیده خاص ازج و بوعنه قش ازج و بکر دیکه نزار ازج
 دخی ویرلر اغوا غاجی عربی دخی ویرلر حرف و الکر کلور اغوین
 افزج لایق اوته ویرلر قریب کلور **عسوس** بوکی جلالیق بوکی
 دخی ویرلر حرف جبین کلور **اق کونک** عربی لایق و منکر دخی ویرلر
 فارسیدن معبر **اق بکر** عربی کسر لایق و فتح بایق ربه ویرلر و فارسی
 دخی ضل شش ویرلر **اق بهمن** بهمن احر و فارسی بهمن سفید
 ویرلر بر صنی دخی قزل بهمن در که حرف قافده کلور **اق شش** شش
 شش ایض در که بشری بیک و تجمی پاض اولاند و بر صنی
 وار در که قره در حرف قافده کلور **اق صندل** عربی صندل ایض ویرلر
 حرف صاده انو اشیل و کر او نور **اق سیر** عربی فاضل ایض ویرلر
اق قنفل حمالی و بکر بکر که حرف جیمده کلور **اکیر** عربی و ج واکیر
 دخی ویرلر لفظ **اکیر** اشبا علی قاف کی لفظ ابوب اق و ویرلر نور که
 ماد الزباق دینور **اکلک** عربی کشکاره ویرلر حرف کشیده کلور
الماس فاضل علامه پور در که الماس الف لام صلی و کلور حرف
 تعزیر کثرت استعمال الیه نفس کلدن صایلوب تور کیس
 بویله مشهور و کشور و حاصل الماس و بکر لری قیاس طاق عربی ماس
 ویرلر **التون** عربی ذهاب ویرلر جمعی اذهاب و ذهاب کلور
 و فارسیده در ویرلر فاضل صلی **الذهب** کلک بحال الفاضل
 التون براده سی و کش براده سی و بکر مراد التون و قید رنکم
 صاحب مناج بحال الذهب برینه ورق الذهب استعمال اولنق
 اولاد و ذهاب الرعد و بکر لری ایلما یکیمه وینه کلک التونی ماد
 و زین بل صلی بند کن مکره دهن طریقه ایل بکر لری کل ویرلر
 معروف **التون** اونی سقو لو فذر یون الفل سقو لو فذر یون ویشته

الطحال دخی ویرلر شکم تور کیده دخی طلاق اونی ویرلر مصر علی الف السمر
 ویرلر الما جمیع صنفه عربی منقسم و شده ایل تفاح و فارسیده سبب
 ویرلر **الچ** فارسیده عوام تحریف ایدوب **الچ** ویرلر عربی و عود
 ویرلر **الچی** عربی حبیب ویرلر **الاباصط** داسم لاتیندر اجمار نوین
 مرمره مشابیه براق و صافی بر طاش در **المیق** معروف در که حصیه
 جفتش حروس و بکر عربی و یکت حصیه ویرلر **النج** عربی لوله ویرلر
 جمعی لوله کلور لفظی اسم حبسدر **النجونک** صغیر و کبیریه شاعر اما
 کبیریه و منقسم و شده ایل دره ویرلر جمعی منقسم و در است و در
 کلور و کبیر و صنفونند نظیری اولیوب غیرین ممتاز اولان
 انجویه فرید ویرلر جمعی فراد کلور و در تبسم دخی ویرلر و لندک انجویه
 لوله غیر مشغوب ویرلر که طبعه مستعمل اولان بود و فارسیده
 انجویه مار وید ویرلر **انجی** لایق لایق لبوم و قلوبوم ویرلر **انس** انجیر
 فارسیده تور کیده دخی مستعمل عربی تبین ویرلر **النجیق** اسم افزجدر
 ملائکه کوکی ویرلر حرف سیمده کلور انجیره تور با اسم افزجدر فاضل
 علامه غایه الاتقان نام کتابند پور شد در که کره فندان بر نوعد
 یونانیده اسمیر بنون ویرلر **انقر** دیا اسم یونانیده عربی ملادر ویرلر
 حرف باوه کلور **انکرک** طوری افزج لری تر یاق لیس ویرلر عربی
 الاقاعی وینور **انکر** عربی حشف ویرلر او ستاد و حاشه دن سمودر
 که انکرک اصل انکرکدر اسم افزجدر حشف بوستانی ویرلر که
 استانبولده یونانیده یقین زمان افزجدر کجی کتود مکره شری
 شایع اولدی **السنه** ناسده انکر ویرلر **اناصون** تحریف عماره حسی
 اینسون و رازبانه رومی دخی ویرلر اندر عربی راکسن ویرلر حرف
 راده کلور او زم تازه سنگ انوا حشف عربی غب و قور و سینه

رهنم در بر و برقی اوز مناصح القدری دیرلر و فارسیده اوزنه انکور دیرلر
 اوزلر عرکجه بنق روی دیرلر **اویک** فوشی عرکجه فاحته دیرلر و فارسیده
 معبر بر جمعی فواحته کلور او غلاق نو کیده کچی بود کیده دیرلر و لالمعز
 معنایه عرکجه در اوردک عرکجه فخل بط و فارسیده مرغاب دیرلر
 او یکین نو کیدی غیر مشهور اراق جکر دیرلر کیری کجدر او دمق صفر
 اولاندر که عرکجه فخل جمعی مرار کلور و فارسیده زهره دیرلر او داغاج
 تحریف عوامد عرکجه فصل خود دیرلر که صحاحده الذی بتجربه ایلد تفسیر
 اولمشدر یعنی الکله تجزیه اولمان کشیده خود دیرلر یونانیده اغالوجی دیرلر
 و خود لفظی عربیده اغاج پاره کیده و دالته دخی دیرلر بول اطلاق اولنور
 بومعنایه جمعی عیدان و احواد و کله رنگم خود بولن و عیدان پش دخی
 دیرلر یعنی بیان دیرلر ای اغاجک پاره سی و دالری دیکدر و خودک
 حقیقته حرف عین ده ذکر اولنور ان شانه کالان او غل اونی طیبدر
 بادرنجیوبه و بادرنیوبه دیرلر فارسیدن معبر بر عرکجه بقول المار جیه و مخرج
 القلب دخی دیرلر او غل اونی تسمیه سبب بود که ازینک تواننده
 حقایق او غلنی یکی توان کرسون ایچون بواو تن سور دکلر زن بویله
 دیشلر بعضی قوان اوق دخی دیرلر **اوستون** عرکجه اسفیداج دیرلر
 سپیداب فارسیدن معبر بر یونانیده سمونیون و عرکجه برون
 دیرلر مصوغاتند را صلی قنای ایلر که دن معمولد رانچون اسفیداج
 الرصاص دیرلر **اوزه** لک ماقراوی دخی دیرلر حرف صاده کلور
اوزه لک عرکجه فخل حرف و فارسیده اسفند و سپندان دخی دیرلر
 او دالقه غلط فاحته رسمی خود القدر که عرکجه ماقرا و خود و لقم
 دخی دیرلر او دن بولی عرکجه فتح و سکون لامل طلق و کوکت و
 عرق العروس دخی دیرلر **اوپا** تو اسم از کجدر عرکجه عارشر دیرلر بول

او که بعضی اوز کور دخی دیرلر عرکجه
 که اوز دخی دیرلر الکله انواع بر فاحته
 سید ایدرلر

معروفدر یونقل ایدرلر اوزم قولمنسی اسم لاتینسدر عرکجه ذهب الرعد
 دیکدر **ایک** عرکجه کسره و فتح سینل ابرسم دیرلر و فارسیدن معبر بر
 بعضی ابرسم ایک قوز کسیدر دیشلر قوز دن حاصل اولان ایک
 عرکجه حریر دیرلر و فتح و شده ایلد قوز دخی دیرلر شکم ایک متاخره قزاز
 دیرلر عین قجده ایلد غراز غلط عوامد رنگم کمال پاش زاده مرحوم سقط
 عوام نام رساله کسیده بیانیشدر ایوا عرکجه سفر حل دیرلر و فارسیده
 کسره با سکون عایل به دیرلر تحریف ایدوب ایوا شانه طبیبدر میبه
 دیرلر **ایوا** نه عرکجه قیصوم دیرلر حرف فاض کلور ایوا قولنی عرکجه
 حالی و یونانیده اطرا طبقوس دیرلر معروفدر ایرق عرکجه تیر و تحیل
 دیرلر **ایده** عرکجه حب الفقد و حب النسل و غمره قجگشت دخی دیرلر
 ای چکی عرکجه بنما دیرلر حرف نون کلور ایرلنی عرکجه سر حسن دیرلر و فارسیدن
 معبر بر **ایت** سکی عرکجه فراسبون و افر جکر ما و بود دیرلر **ایت** کسری
 عرکجه فصل الزبد دیرلر باده کلور و ایکی فردا ش قانی عرکجه دم اخون دیرلر
 و فارسیده دستا شین دیرلر **ایک** ایکی نوعد بری ماکول و بری غیر ماکول
 غیر ماکول اولنه عرکجه فصل مخ دیرلر ماکول اولیا که تور کیده مردار ایلکدر
 اکا عرکجه صنم نون ایلد یاع دیرلر **ایچ** یا عرکجه شحم دیرلر جمعی شوم و یاغ
 ایکی نوعد حرف باده کلور **ایک** عرکجه صنم عین و فتح یا ایلد غبیر او
 فارسیده سجد دیرلر **ایغین** ایکی نوعد برینه طرفادیرلر که معروفدر
 و برینه دخی مبشلی ایغین دیرلر که عرکجه ائل دیرلر قوبیا ذکر اولنور **ایق** لک
 حاملده ایاق او غل قری عاشد که عرکجه جوفیشوز درلر **باب** حرف
الف ایکنی فصل لغات غریبه بیاننده در

السن حششته الحیات و حششته السمات دخی دیرلر تور کسید
 صفال اونی و تور بغه اونی دیکدر قوز اونی دیکله معروفدر اطریل

ایت عرکجه مبشلی و ایلد الکلیه
 دخی دیرلر م

اسم بر سر به معنای رجل الطیر در که قوش ایامی دیکت اولور تور کید
کسر به دیر که قوش و قوشون ایامی دیر و بعضی حال اونی دیر
او غیس انبر بارس اغاجیک قابو غیدر فار کید بوسیت بیج از شک
دیر لاهل اوج میشتند دیر و فار کیده غره برو کو است دیر لاکسیم
فضل اوله اییک لفظند ذکر اولندی **ابنوس** فار کیدن معبره
عوام تحریف ایدوب ابانور دیر لاهل **ابوقاس** ابوطا و اشتبا و خرس
و حر و العصابه دیر لاکید و جو غاندر این عروس کلجیک دیر کله
جوانر تور کیده کوزن دخی دیر و فار کیده داسو دیر ابار رصاص
لحق معکسه تور کید باغش قوشون دیکدر ابار لفظه حی عالم که
تور کید قوشون دیکدر اترج فار کیدن معبره عربی که منک دخی دیر
تور کید اغاج قوشون دیر لاهل **ابن** ویرن ابغیند که اجی اغین
دخی دیر و فار کیده شوره کن دیر لاهل **ابن** اصفهانی دخی دیر تور کید
کچه سور سی و اصفهانی سر دخی دیر لاهل **ابن** نجشک دخی دیر که لابه
اغاجیه و انبر بارس دیکدر قریا ذکر اولنور اجاض ایلک دیکدر
فضل اوله **ابن** اولندی اجر تو غله و کرمیت دیکدر **ابن** حشیش
الافنی دخی دیر لاکید **ابن** باغی دیر کله و بعضی **ابن** باغی
دیر لاهل **ابن** حشیش دیکدر دیر لاهل **ابن** حشیش ذکر اولنور
اغداق المرقنی بارده دیر لاکید صاری پادیه در و صاری سفر
کوزی دخی دیر لاهل **ابن** حشیش داهل **ابن** حشیش
سیاه اوزم دیکت اولور غالباً **ابن** البقر دیر کله ایری سیاه اوزم
است **ابن** البقر دخی دیر که تور کید سفر ترمه کی دیکدر اوزم
ایرینی و کجه صفانی دخی دیر لاهل **ابن** زکس دیر کله صاری و کجه
که معبره داهل ای کو جل بوکن و قرغه بوکن دیر بوکشنور در کسن

شیخ

شیخ داود و از اونی هم قنده مجبولد و بر داکت قنده کو جل بوکن اقراس
الکات در که قریا ذکر اولنور **ابن** لاهل تور کیده صبحان قولانی دیر
مرزنجشک دخی بر نویدر **ابن** لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل
یا پیشان بر او تر که اداک او کستند یا پشور تور کیده بعضی طوشتان
قولانی دیر و طول عورت ییانی دیکله معبره **ابن** قولاق دیکدر
جعی **ابن** کلور و فار کیده کوش دیر لاهل **ابن** الفیل **ابن** لاهل
دیر لاهل حرف باد فانی ذکر اولنور **ابن** لاهل **ابن** لاهل
دیر کله ییانتان بر نوع او تر اذ **ابن** لاهل حرف **ابن** لاهل
نابینده کلور اذ **ابن** لاهل دیر کله ییانتان معبره بر شنه در که ابوسی
مصر دن کلور اداک **ابن** کتب مفردانه کافی معبره مال واقع اولنور
قرغه مشبه داهل **ابن** حشیش **ابن** یونانیدر عربی که **ابن** لاهل
تور کیده **ابن** لاهل صاری بو یار معبره **ابن** لاهل جمع و صندره که
دینور تور کیده مسوک اغاجی دیر لاهل **ابن** لاهل تور کیده طوزاق اونی دیر
بر او تر که کیمون اسوده مشبه کله ای اولور **ابن** لاهل **ابن** لاهل
معبره معبره اغاجیه **ابن** لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل
حر کوش دیر لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل
دیر لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل
تور کیده زینق کوکی دیکدر و بعضی **ابن** لاهل **ابن** لاهل
کوکنه مشبه در دیر **ابن** لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل
تور کید و ارنیف دیر لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل
دیکدر معبره **ابن** لاهل **ابن** لاهل **ابن** لاهل
عاجی پش صاحب مناج **ابن** لاهل **ابن** لاهل
رو بیان حرف راده ذکر اولنور **ابن** لاهل **ابن** لاهل

اسرار در جلد شانده در جلد نهم یا بعد
و غرض از این است که در این صلیب که در کتب
کتاب در این بخش نوشته که در من در صوفی عشره
معدود در این صلیب موج

و مصری ز زینت و شمشیر جرد و نور کین شمشیر غاجی دیر لر اسفنج
اسفنج دیر لر فصل اول که کدی اسرارون نادرین بری دخی دیر لر
نور کیده جنگ اوتی یعنی کدی اوتی دیر لر اسطر خود و س ام یونانیدر معنی
موقوف الارواح دیگر یعنی و صری حفظ ابرچی دیکت اولور نور کیده
قریباش چپکی دیر لر اسل سمار دخی دیر لر نور کیده تو غنیق دیر لر که انان
قبه حصیر و زر لر اسفنج اسطر غاب ابن پطارد نور کیده و طو شجل
طرنای دیر لر بر او تر اسن مر سبن اغا جیدر واس بری دیر لر که نور کیده
دورده بق دیر لر هر چهار دیکله معروفه اسفنج اسفنج دیر لر فصل
اول که کدی اسسوس اسم یونانیدر معنی ر خونی کوشک دیگر بر پیش
و حنیف طاشدر که صل جوده یونانیدر طل جودن اوزرنه نور کیده
شیشه زهر اسسوس و تلح صینی و بار دخی دیر لر نور کیده که چله دیکله
معروفه اسفنج اسفنجون دخی دیر لر نور کیده سلوک دیر لر اسفنج
واحدین اسفنج دیر لر محاب کوه غام جودنی دیر لر اسرار اسرار
ایر کدی جانور در که غوام کوفت ابر و اسرار دیر لر اسرار العدر
مصری بالوک دیر لر بوجی و در جنگ نادر لکن بهر کس صایطوب در حکی
نور تر نیندن بوجیه ستمیه انمشدر که نور کیده در جنگ اصلائی دیکت
اولور بعضی نور کیده الین یونان دخی دیر لر اسطر فندریون فصل
اول که التون اوتی رمنده یا اولمشدر استیوب الکی نور کیده برینه
کد و برینه خاص شجیری دیر لر که اکثر یا معده اولمعه بود با سه شربی
کلورک رنینه خاص شربی دیکله معروفه فدر اسفنج سبت فار کیدین
معرب و عربی رطبه و نور کیده بونجه دیر لر اسرب سرب فار کیدین معرب
عربک سرب سود و نور کیده نور کیده دیکله غیل فصل الفصل که
نور کیده نور کیده اسطر سمار فصل اول که کدی اسفید انتری و او د

نخستین بود من واقع اولمشدر سب ز کتب معروفه اسفید اسفند واقع اولمشدر
بعضی اراق خردل و بعضی اوزر لک اولمش اوزره و بشیر اسطر طبقوس اسم
یونانی معرب در معنی شبیه بالکواکب دیگر در عربی عالی و نور کیده یونان دخی
دیر لر بر او تر بومعنا ابن بیطارک و صاحب مالایسکدر کین شمشیر داود
اغراض ابر و صاحب مالایسک بولیدر عم ایندی عالی پرایس یونانجه
الطریقوس دیر لر ویش اسرار اسرار شخص در که قریبا ذکر اولنور
اسفید برز فطونادر نور کیده فارنی یاق دیر لر اسفید یون و الی
خندله سرفیون اسم یونانیدر عربی نوم بری و نور کیده بیاض صافی دیر لر
اشق اشق و شق و لراق الذهب دخی دیر لر نور کیده جادراوشنی
دیکله معروفه اسطر غا ز اشتر غا ز کیدین معرب در معنی شون الجبل
ایکله عربی طسح و مرید و سرب فندری دیر لر نور کیده و دیکله
دیر لر اشتر غا ز بر صونه دیر لر ایوسی مشه غا جنه اولاند عربی
شبهه الجوز و یونانجه برنوف و فر کیدین مسکو و لایینه کانه و ناله دیر لر
اشتر بجوی فصل اول که کدی انحص الکی نور کیده برینه یونانیده حاملان
لوقوس دیر لر نور کیده بیاض بر صافری و جنگل صافری دخی دیر لر و بر نونه
حاملان ماس دیر لر نور کیده قاره بر صافری دیر لر عربی اسرار من
دخی دیر لر بر نونی فالدر اشتر اش جیش دیر کدی نشدر که انکوشی باشد
اشتر چو غان دیر لر یونانیدر ذکر اولندی اشتران داود زو فادر حرف
زاده کلور اشتران القصار بن مصفور جیکینه دیر لر اشتران لکندر که چله
اشفیل سبن مالایسکدر ذکر اولندی اصابع صف نور کیده مریم
دیر لر بر او تر اصابع فرعون حجر انواخذن خراطی شکل قرمز
بر طاشدر اصابع الغداری پارمق اوزنی و زراق اوزنی که خلق
وزنی اوزنی دیر لر اصابع قنات فرنجشک در که حرف فاده کلور

اصلاح هر س شنبه دخی دیرلر تو رکین سورجان چیکنه دیرلر چکرم دیرلر
 دخی بونو غندرلکن سورجان چیکلی کوک اولور چکرمک صاری اولور **اصف**
 کبره میشه دیرلر **اصططیس** اصططیس یونانیندن معبره عربجه جز
 تو رکین **اوج** دیرلر **اصططک** صحتیح اولان بودر که قره کونکات
 اغاجندن نجسه ترشح ایدن صمغ و راضه اس **الکلب** سفاکجه دیرلر معروفه
 اضراس الحویه حک درکه تو رکین سور دیکنی و چون بالقیدان دخی دیرلر
 اطریه فارسیده رسته دیرلر تو رکین دخی مستعمل رکن تو رکیده برکلمک
 اول حرفی را اوله مقتضای است ازک اوله الف کنور مکر بود دخی
 است تو رکین ارشته اشی دیکله معروفه فغانده خمیردن معمول شود بال
 برقع نوعدری ذکر اوله ارشته شود باسید و بری دخی تغییر درکه
 تو رکین غلط ایه وب شهریه دیرلر و برینه دخی طویاج دیرلر تو رکین
 مستعمل بعضی مفرق شود بای دخی دیرلر و بری دخی قیولتاش است ایل
 معموله عربجه ششک و تو رکین قولاق شور بانی دیرلر **شیخ داود**
 و صاحب مناج قنترن صالبی درکه ابو قولاقی دیرلر **والف** الطاط
 بندق هندی که هندستان فتونی دیرلر **اطباء الکلب** اطباء طبیک
 جمیع در تو رکین حیوان الحکی دیکله کلبه اضافت است مدسی دیکت
 اولور که تشبیه طریقیه سستان دیرلر دایه دیرلر **اطفال الطیب**
 یعنی ابیس طرناخی دیرلر کوزل رایج سی واد در کوره قورلر بعض
 ازک البطرناخی دخی دیرلر **اعین السراطین** حرف سینه سنیو
 رمنس کور اغالوجی اسم یونانیده عربجه عود دیرلر فضل اولور عو
 اغاجندن کندی **اغیس** یونانیده معناسی ظاهر و پاک دیکله فارسیدن
 معرب سی چیکست دیرلر یاده کور **اغیسی** و اغیسی یونانیده راکیده
 معرب سی **شیخ** که حرف سبج کور **افتیه** ان مشهور در تو رکیده و کین ساج

اسم و جنس و صفت و اثر و استعمال و دوا و غیره
 و اینها را در هر کتابی که در طب است می یابید

دیرلر **افستین** تو رکیده بین دیرلر و **الماک** طخ **افستین** دیرلر کیری پینی احرا
 ایدوب اادی خل عقد ایل اینه کیری عله دیرلر تو رکین بین طوزی دیرلر
اقیظطس یونانیده معناسی خلل دیکله معطر افنده اسیم دیکله معروفه
اقیون اقیون اکثر ندره یونانیده معروفه **اقیوس** تو رکین
 بورجالتی و بیاتوری دخی دیرلر **افعی** اعنی و زنده در انواعی جو قدر
 مراد اکثرک یونانیده ران تر یاق ایدرلر **افلیج** جوز بوانک بیر اش
 یا خودک به پیش به دوا هندیدر **اقیون** الفی خذله فریبون و فریبون
 دخی دیرلر بواسطه معروفه **افاجیا** تو رکین کوزاوقی دیرلر و بوانک
 نوع صغیری واد و قیون اوته اولور و کیراس کی قره میشی اولور
 تو رکین چیکت دیکله معروفه **افشج** افشج افشج فارسیدن معبره
 صفتی معناسه درکه عربجه صنم عینل عصاره دیرلر لکن اصطلاح **افشج**
 مراد هر شیک رسیدر مثلاً ناری دیکت برده ناری **افشج** دیرلر عرب
المرادینور **افان** شجره مریم و رجل الراجده و کافوریه و کاکش و اسبان
 دخی دیرلر تو رکین صغیر یا دایه و صغیر کوزی دیرلر **اقیوس** یونان
 بسانه تو رکین پسان یاخی دیرلر **اقسوس** عربجه کسه بله دخی و تو رکیده
 اوکس دیرلر **اقادون** عود الفقه دیرلر حرف عین کله را قوامی عربجه ما
 العسل تو رکیده بال صوری دیکله **اقا قیاب** یونانیده معروفه فرض دیرلر
 اغاج که شوات المعتره دیرلر **اکت** میشتاک معبره کسیدر **اقسون** یونانیده
 معناسی رانیس **الشیخ** دیکله تو رکیده قوجه باش دیرلر **اقران الملک**
 کشور ترسه و خبر الغراب دخی دیرلر تو رکیده کوجله بوکن و قره بوکن دیرلر
الشیخ داود بول تحقیق ایتشد رکن اقواس الملک سزکت مفرد اتم بونو
 کوجله بوکن اذراقی اولوق اوزره در **القلیب** الفی خذله قلیب دخی دیرلر
 النون و کش و باقر و سائر معنیانک طبرانی قورینه قویوب

قلیب
 بو حیث کل حیدر ائب من ادویه
 مفردة م

خلاصه قدری از توتنی جیغوب طوقند یعنی یرده منقذ و منجد اولان
 و یا خود اسفل فروغ تربیت ایدن کشید که هرگز حاصل اولور
 اکا نسبت ایدر لر مثل التوندن اولنه اقلیمیا ذهبی و باقر دن اول
 نسی دیر لر بو اسمیل معروفه در اقماع الزمان الهندی نامشک دخی
 دیر لر حرف نون کلو راقط نور کید کش دیر لر طشره یر لر ده معروفه
 یونو بخت قور و کسند دیر لر اقطی ابن بیطار دندر نور کید مرور
 دیر لر شیخ داود فاضل ایله حادده ذکر ایدر اکلیل الملک مشهور در
 نور کید قوج بونوزی دخی دیر لر اکلیل جیل بیه دیر کیری اوتد معروفه
 التک جهر العقاب دخی دیر لر نور کید طو شنجیل طاشی دیر لر
 اکارع جدر مفردی صنم و شده ایله کراع در فار کیده و ترکیه پاچه در
 اکشوت النی خذیل کشت دخی دیر لر حرف کانه کور اگر دفس شیخ
 داود جوزومی پیش حادده کور اگر البحر لیف البحر دخی دیر لر
 حرف لامه کور اگر راین مکتین ایله صام پوما دخی دیر لر حرف
 صادده کور اگر از آخری زامجه ایله شیخ داود و حب التوام دیش
 غیره طفر بوله مدق اکل نفس کنونی نیجی دیکدر کافوزه و فرقیونه و
 نقطه اطلاق اولور بونوزی بالخاصه حفظ ابرجی اولما دخی یا کور دور و دق
 کور ائل اولر یغندن بویله ستمیه اولمشد مشهور در که کافوری بویله
 و فرقیونی و برایله و نطقی قوری الجبر ایله حفظ ایدر لر البج سکون لام و فتح
 نون و او اهند یر او کست در حادده کور اگر کور کیده نور دخی
 اوقی دیر لر الوالی بعض نسخه ده الاوالی واقع اولمشد یکیزی دخی بود
 یونا بندر معناسی دهن علی دیکدر محس داود دخی دیر لر کسب ستمیه
 بود که ابتداء داود عایه السلام بولر یغندر قره کونک باکی کبی برافاجان
 جیغوب کسب دخی و دخی بیه بلی دیر لر معاری دخی و یکله معروفه

الوقن اسکر سوز ایدر که اسم مشهوری است و چنان در الیه نور کیده نور برق
 و فار کیده و دبه دیر لر السنة الصغیر قوش ولی دیر لر معروفه در ایش
 بود اوق دیر کیری اغاجان میوه کیدر الفا قوشیخ داود نسخه کسند
 بوسمه و اوق اولوب سار کسب مفردان حصو صابن بیطار ده عربی
 لک الابل دانه سیدر ماعه و اف کجک سایه و سولیا دخی دیر لر نور کید کش
 اوقی دیکدر لکشن عکر کشدن یعنی اریق دیر کیری اوتدن بر نو عدر ایلیج
 ایدر فار کیدن معروفه بولر اسمیل معروفه دیر امیر بارس و ابر بارس و پارس
 عود ریج دخی دیر لر عوام تحریف ایدوب غنیر بارس و نور کید
 قاین طو دخی دیر لر فار کیده در شک دیر لر و یغندن معمول طعانه
 تعریف ایدوب در شک دیر لر ایدر یونا بندر عربی دموع ایدوب
 و شجرة السبیح دیر لر نور کید سبیح اغاجی دیکدر ایوج انوب
 حاکسند که بوغم دیکدر نور کید بو غلیچ اوتد دیر لر ام وجع الکبد
 نور کید قیون بکده سی دیر لر غایتک مینی سور بکر اغیرینه موافق
 اولر یغندن او بجه ستمیه اولمشد رام غیل عوام تحریف ایدوب
 میخلادیکنی دیر لر عربی بنو که مصره دخی دیر لر عربستانه مخصوص
 دیکدر الم الکلب قیبه یز غنه مث به براتوک اسمیدر مصر برینوع
 دیر لر سیلان و عقرب لذه غنه نافه در معا جمعد مفردی کسب میل معاد
 اسم جندر نور کید بغرسق و فار کید روده دیر لر فانه معلوم اولاکه
 بدن ان نده بغرسق النی عدد در اوجیه معار ذاق و اوجیه معار غلظ
 دیر لر قاقون او کبسی معده یه متصل اولان بغرسق در که نواب دیر لر
 دانی شری دخی دیر لر انی خسته ستمیه باعث کسب بود که ارباب
 مقداری طوبی صاحبک پر مغزیه اون ایکی بریق مقداری بولر مقع
 اولر به ستمیه ایدر و دخی و قاقون ایچینه صائم و اوجینه قیون و قاق

ایچ در جانه دینه و یا بیدر برودتی از در قیام
 حرا تیک سوز و دخی قوی ایدر و دخی کبی
 زیاده ایدر و دخی قوی ایدر و دخی کبی
 سکره فانه ایدر و دخی قوی ایدر و دخی کبی
 پاک ایدر و دخی قوی ایدر و دخی کبی
 بواسری دخی ایدر من ترید

دخی ویر و غلاظت و اولی که سینه غور و بکجاست قولون و او غیب مستقیم
 دیر که مقدر متصل اولان بخرس قدر حیوان ذات اسما اولان بخرس
 ایکید بری طوبی که عرک بخرس دیر تو دکی دخی مستعد و بری نصیر
 در عرک مصیر و بری جمعی مصارین کلور تو دکی کون دیر و شیر دن دخی
 دخی دیر و معروف و در اربطن این ببطار و نقل اولور تو دکیده فطیفة
 جکی دیر و **امروسیا** یونانیندر معاس ماده بی حبس ایچی دیکدر
 مرکب ندر اتریا و سینه ندر کور در و برنجاسف نو غن ندر ویر باقی دخی
 اطلاق اولور **انجبار** بو اسم معروف و در قزل سینه بکر بر کو کور **انجبار**
 یونانیندر معاسی و و در حم دیکدر انفر بعضی انو شیر اسمیه انجبار و
 شریف اوق دیک اولور **انفاجل** تو دکیده بوزانی بوزنی نه دیر و
 بر او تر **انجوان** انکدان فارسیدن تغیر عرک کاشم و معروف
 دخی دیر و تو دکیده ملتیت افغانی دیکدر **انسون** عوام طریف
 ایوب انامون دیر و فضل اولور کبشدر انجوه ایصرغان دیکنی
 فضل اولور کدی انور و صارون یونانیندر بعضی غلافیس تسمیه
 انجیر و بر دخی در فاسن مخاسنه در که تو دکیده بالطه دیکدر یعنی
 بر او تر که کچی بالطه بشت به اولیغندن بویچ تسمیه اولور دیشدر اندرو
 طالیس پانکودی دیر و مغربیل علاج و کلج دخی دیر و انانالیس
 یونانیندر معروف تو دکیده سلوک اوقی دیر و خلق بیننده خر و کس
 ایکی دیکدر معلوم و معروف و در انزوت بو اسمیل معروف و عرک ککل
 فارسی در کمانی و زباق الحین دخی دیر و **اناب** هند و چین موه ازین
 اولوب هندیان قنده معروف و در انشد جد و اردوی دخی دیر و تو دکیده
 پیغمبر و کدی دیکدر کوی بناتک کو کید **انسل النفس** صاحب ترجمه تو دکل
 صدی حیات دیر و دیشتر فرج عقلی و در بر بازر کن ظفر باب

انزوت بر دخی اناب سمیه
 و کمان و لایق و کچی نوع بری قزل و بری
 انسل و انسل و انسل و انسل
 انسل و انسل و انسل و انسل

اولون صاری کشوی دیشدر من قاضی ال دویه انانورس این
 بیطار و زن نقل اولور که طلوز دیکنی دیر و نمره سینه حب الکی دیر و
 حرف حاده کلور **انقوانقو** اسم یونانیندر عرک کچی دیر و حرف میمن
 کلور انج جمعی انجات کلور مرید و مریدت مخاسنه که تو دکیده پرورده
 دیر و **انف** پیغمبر مایه سینه دیر و حرف بانک اوکی فصلند بیا اولور
انتب باد بانی دیر و **انطونیا** اسم رومیدر هند با نو غن ندر زیو ک
 و یصی بر اقلو اولور اندرو **انطوف** فارسی دیر که اندرو صارون انشد
 بیان اولمشدر **انقرویا** اسم اوسیدر عرک کچی یلادر دیر و پولج مشهور
انجبار شجار ویر که حرف شین کلور اندرو **انجبار** یونانیندر کچی و بعضی
 کبیرینه دیر و **انجوت** **الراعی** اسم سر یا نیندر بعضی کبیر و بعضی
 جفت افرید و یا دیر بری غلظه ذکر اولور **انوف** زخم دخی دیر و
 حرف راده کلور **انجلیج** انی غلظه ایلیج دخی دیر و برش نو غدر
 ایلیجات حمه دند مراد بونرک بریدر ایلیج اصغر تو دکیده صاری
 کلید دیر و بری دخی ایلیج اسود در که هندی دخی دیر و تو دکیده
 قره ایسل دیر و برینه دخی کابی و برینه دخی ایلیج و برینه دخی ایلیج دیر
 بونر تو دکیده بو اسمیل معروف و در **اوانفوس** اسم یونانیندر معاس
 شبیه الحوق دیکدر که کوزمت به دیکدر و تو دکیده بنج کرده بن
 سنبل دیکدر کوی شکوفه در که مشهور و در اوز منتم نمره و شنج
 و شنه و او یله قاز دیکدر حیواندر او قیو بد **اکس** یونانیندر معاس
 باد و جهش به دیکدر تره حوسان نو غن ندر مغربیل سینه دیر و
 یونانیندر عصاره یعنی صفندی مخاسنه و بعضی فاش عصاره
 دیر و بعضی خشک شش اسود عصاره سیدر و دیر و در مالے ارامالے
 دخی دیر و یونانیندر معروف و تو دکیده بال صوبی دیکدر و **اونومالے** یونانیندر

اونوما انکدن بر نو غدر تو دکیده اولون
 دوشتر کچی اوقی دیر و ان سطر

معرب مغاسی او نو شراب و دانی غسل و یکدیگر نور کیده بال شرابی دیک
اولر او کسوفانی اسم یونانییدر معرب مغاسی بال سرکه سی و یکدیگر
مراد کنجین عسیدر اوراس **لبون** یونانییدر مغاسی اوری جیل
و سالیون کرفس و یکدیگر حاصلی و اغ کرفسی دیک اولر اکثر یا شکر کت
میوه فروشتری یونان بهرانی میوه سپترینه دوشیوب اوزرینه میوه
دزدر و تازه پییدرخی دزدر او قین یونانییدر عرکجه بادروج و توریده
تره خرسی دیرلر او کسید فارسی و معرب در هند نیلوفرند بر نو عدم
او سیرکن این ببطار اندر فونن دیر کلدی که شهر یزد ده اکثر یا استی
اولان سپور که اندر اسماء **نوطانی** یونانییدر مغاسی مبارکت
اوت دیکدر عرکجه و تیونیه نور کید صاریق اوقی دیرلر اورنگلی
عرکجه فاشرا و فارسیین بهر از جشیان و که قدیم بیان قبانی دخی
دیرلر و سمرقنق دیر کلدی کو کدر معرب **ابرس** اصل سوسن آسم
بخونی دخی دیرلر نور کید کوک سوسن کوکی دیرلر کی بین الناس
منگنه کوکی دیرلر حرف باده منگنه دز اولنه حقد ر ایل کسره ایل
و منخ شد بایه نیت دیر کلدی حیوانر و فارسیده کا و کوهی دیرلر
و قرینه طبع قرن ایل دیرلر **ایوج** دم اخون **استقا** جبر جبر در
نور کید صورت سیدر ایگر عوام خریف ایروب اکبر دیرلر عرکجه
وج دخی دیرلر معرب و **ایارج** یونانییدر مغاسی سسل و دوا
الهی دیکدر و مرکباته **ایارج** ترکیبی جو قدر مطلق دز اولنه
مراد **ایارج** فیق ادر

ادی غلظت نور کید ات دله دیرلر
بر او تر اس بیطار

باب حرف الب
حرف باده اولی فضل لغات ادویه ترکیب بیانش در
بان زهر خریف عوامر صیجی با زهر در فضل ثانی کلدی

بازهرانی اسم از یکدیگر و نتیجه ترکیب دیرلر با بادیه طیلر با بونج دیرلر
با بویه فارسیین معرب **بازی** عرکجه کسریه سلق دیرلر **بعلیجی** خریف
عوامر صیجی با بجان در فارسیین معرب عرکجه معرب و دیرلر با بیه
نور کید و عربی دخی بواسم معرب و **بال** عرکجه غسل فارسیده انگبین
دیرلر **بالق** عرکجه سکت و فارسیده ماهی دیرلر انوائی جو قدر بهربری
خلخته دز اولنه **بالق اوقی** عرکجه سم السکت دیرلر اسم مشهوری فارسی
معرب و ماهیهرج و ماهی زهره دخی دیرلر مغاسی **بالق اوقی** دیکدر لکن
بالق اوقی دیو مشهور در بعضیل مرز بخوشه دخی **بالق اوتدر** و میسر
بالق اوقی **لوتغالی** عرکجه بزاد السکت دیرلر **بالق** جکی اذان الفار دیرلر
بری دیوستانی اولر حرف الق کدی **بالق جین** قوشی عرکجه فتح
و عرکجه کردان دیرلر حرف کافه کلدی **بالک** مخی عرکجه بز بونج دیرلر معرب
بالب اوقی صامره یا دیرلر حرف صاده کلدی **بالدران** عرکجه شوکران
وزکران دخی دیرلر حرف کشیده کلدی **بالدری** **فره** عرکجه لبره البر و شعر
الجدار و شعر الارض و شعر الکلاب و شعر الخنازیر و جده الق و لجه
الحمار و ساق الاسود و سق الوصف دیرلر لکن اسم مشهوری فارسی
معرب اولانه بر سبادشان دیرلر **بالقر** عرکجه منیم نون ایل نخاس
و فارسیین کسریه بس دیرلر **بادم** فارسیین بادم دیرلر عرکجه فتح
الام و سکون و اوایل لوز دیرلر طلسه کت لوز حلو و ایکنه لوز مر
دیرلر **باجنه** فارسیده و توریده دخی مسقلد عرکجه منم شده ایل کراع
دیرلر جمعی کراع کلدی و طیلر اطراف دخی دیرلر مثل اطراف الحبل
دیرلر مراد قوزی پاچه سیدر **بارود** و **بدر** بلع حکا در نور کید کسریه
با دبان نور کید و فارسیین رازبان دیکدر عجم اقلیمند اولان
رازبان لکت بخیدر که بود آره کلدی با دبان دیکدر معرب و زهر بهر مشهور

باب فیق لاطیندر و ارفعل
دیر کلدی **مس**
باری **لایقندر** عرکجه حشیش الزجاج
دیر کلدی **مس**
باردانه **لایقندر** نور کید طول عورت
بهرانی دیر کلدی **مس**

عرکی الکلیل الجلیل دیرلر بیر عرکی منکله فلفل دیرلر حرف قاده کلور
 بالوسطو اسم افزنجیدر و تورکیس بیجیر اغاجیدر **توتوتف** اسم
 لاتیندر میشو در عرکی فسطون دیرلر **جور** مریم تورکیس ایکی مضایه جاری
 اولور برسی بیچ لوده بن شکوفه درکه عرکی جور مریم دیرلر و کونک عظمینا
 دیرلر و بری دخی جور ترکیس برینه فونور معروفدر عرکی جور لاکراد دیرلر
 و فارسیده بطوره دیرلر **پرچ** فارسیده و تورکیس دخی مستقلدر
 عرکی ارز دیرلر **پراصد** عرکی صنم و شنده ایلک کراش و فارسیده کنده
 دیرلر پر و زه تحریف عوامد محسی پر و زه در و فارسیده تعریف
 ایدوب فیروزج دیرلر **برالسیا** اسم لاتیندر عرکی بوسیرا دیرلر
 فصل شائیده ذکر اولور **بزر یا غی** کنان تخمین حاصل اولان یا غدر
 عرکی دهن بزر الکتمان دیرلر مطلق بزر دخی دیرلر **پیک** اوتی صیانک
 پی پی دیرلر ی فلفلی اوتور عرکی جلی درنده بهی بش بر مق نیجکت
 دخی دیرلر فارسیدن معربدر تورکیس آیت اغاجی دیرلر و دانه دیرلر
بغضای عرکی حنطه و فارسیده کنده دیرلر حنطه حرف حاده کلور **بقر**
 قره جلک اسمیدر تورکیس غیر مشهور در عرکی کبکد و فارسیس جلر
 دیرلر اسم فارسیسی تورکیسده مستقلدر **بغض** عرکی کس بد معا و معنده
 اسم دیرلر حرف الفده کجی **بغ** طرق یا به قری درکه عرکی فلفل زعفر
 دیرلر **قبیل** عوام تحریف ایدوب محسی بغا در عربیدر **بکمز** عرکی کسیر
 دیش دیرلر و فارسیده دوش ب دیرلر **بلدر بین** عرکی منکله سانه
 دیرلر محی سانه کلور معروفدر **بزم غلک** اسمیدر عرکی سلوی دیرلر
بیج عرکی فروج دیرلر محی فراج کلور **بلین** طیبدر آستین دیرلر حرف
 الفده کجی **پلامط** طیبدر اغاجیک میشی و عرکی بلوط دیرلر **بلوک**
 ایچ توغنه طس جیفست السوط دیرلر **بک** باغی تحریف عوامد

محسی بلان باغی در عرکی دهن البک و اغاجنه عود بلان و تخمین
 حب بلان دیرلر کانه کمره طرفدن کلور مشهور **بیت** اسم افزنجیدر تورکیس
 لفظ عربیله فضا دیرلر بعضیلر بر اصد سی دخی دیرلر **بید** یوسکی مینه
 یوسکی دخی دیرلر عرکی منکله اوشته دیرلر حرف الفده کجی **بک** عرکی
 حجر السن دیرلر **بیل** فصل شائیده کلور **بتور** معنی عرکی ههاد البتور
 دیرلر **بلونار** با عرکی حشیشه الریه و تورکیس حیکراونی دیرلر **بوق**
 عرکی منکله قطن و جنبه تخم القطن و حیقوق دخی دیرلر **بنی اسرائیل** زیتونه
 حجر البهود دیرلر بر معروف سنه دیرلر عرکی شندر و شلم احمر دخی
 دیرلر و فارسیس چکنند و بکلور **بغض** فارسیدن تحریف
 اولنوب **بغض** دیرلر عوام تحریف ایدوب منکله و بعضیلر
 بنوشته دیرلر **بغض** کوکی طیبدر ابرس دیرلر پونا نیدن معربدر
 عرکی اصل مسکن اسمانجونی و قوسس فرج دیرلر **بوکوک** منقش
 رایج سی اوله نغیدن **بغض** کوکی دیرلر بوخه تحقیق سنس کوکیدر
 عوام تحریف ایدوب صومام دیرلر **بوکر** ط عرب و عجم لوبیا
 دیرلر **بو** حقی عرکی فتح کافله کرکنده دیرلر **بو** برک بویرک دخی دیرلر
 عجم صنم کافله کلبه و جمنه کلی دیرلر و فارسیده صنم کاف
 عجمی ایلک کرده دیرلر **بویرک** اغاجی لاده لسنله نغده بتوقد یو دیرلر
 بولغور عرکی برغل دیرلر حاده حنطه ده کلور **بوی** عجمی عرکی صنم
 حایل حله دیرلر و فارسیده سلین دیرلر **بوکر** قطن عرکی صنم عیلر
 فتح لامیله علق دیرلر **بونیوز** عرکی فتح قاف و سکون را ایلر
 قرن دیرلر قرون کلور **بوغنه** دیکنی طیبدر باداوردور دیرلر فارسیدن
 معربدر عرکی شوکه البیناء و شوکت مبارک دخی دیرلر **لانیج** کار و سنا
 دیرلر و بعضیلر قرده سنطو دیرلر **بوز** عرکی صنم فایله فطاع

دیر لر بنید نو خند در حرف نمن بنید ذکر اول نور بود عرک بود
 دیر لر فصل ثانی کلور بولی پو اسم لاتیندر دریا جانور لر زن یکم
 جوق ابقی بر حیوانک اسد و اراضی نقدن تشبیه طریقیل بر حرمه
 اطلاق اول نور بوقیجی عرک صفر اخون دیر لر بیز عرک صم ایل
 جین و فارسی بیز دیر لر که نور کسی فارسیدن مخدر بیز مایعی
 فارسیده بیز مایه دیر لر که دخی شند بیک سودی قرقو یونک و یا
 او غلافک نور سخی اچین بعضی شکسته سی اچین متولد اولوب لهن
 جانده مش به شند در عرک کس هیزه و فتح فایله افخه دیر لر جمعی نام
 کلور **سیلا** اسم لاتیندر انجاردن بر نو عدد میقورطه اسم
 افرخیدر معروف در عرک بر طابقی دیر لر بین عرک کس بل داغ دیر لر
 جمعی او مخه کلور فارسیده مخدر دیر لر **بیز شکوی** عرک فایله دیر لر
پیغمبر جلی کوک پیغمبر دو که سی دخی دیر لر طبیب است که جد و ادر و سی
 دخی دیر لر پیغمبر افاجی فاضل علامه رحمة الله علیه ابی من بود که حکا
 متقه بین کت برن بود در افرخیدر بونی یکی دنیا ده بولیدر انزک ساندن
 غیاق دیر لر افرخیدر سستو و یا لوستلو دخی دیر لر معضای مبارک
 افاج دیکت اولور پیغمبر **دیکنی** عرک قرصه ولایتینده انجو دیر لر
 انجو دیر لر **سیان** کوک بیل بیان کوکی دیر لر میدان کلور پیره بول
 عرک و سنج کواثر الفل دیر لر نور کسی آدی قواشدن حاصل
 اولان کیرد که محسن ذکر اول نور **بیک** بود کی نور کسی بوکستان
 افروز دیر لر فارسیدن موه رفصل ثانی کلور

حیات و اکیچی مش لغات ادویه عربیه یا شند در
 باک زهر و با زهر عوام بان زهر دیر لر معضای حاصلت و زرافیت
 صاحبی دیکدر محمد منسی حیوانیسی اولور معدنی اولان اسطوبه کوه

بر طاشد که و نه بیق و کبریتدن تولداید و ب اوزرینه رطوبت غلبه
 ایوب حرارت خفته اندیکندن حاصل اولور همد اقلیتدن سیز
 اطرافندن تدارک اولور بر نو عینه با دز هر شرقی دیر لر که حیوانی
 اولان دخی ایکی صنفدر پرنیه مایه دیر لر کماوی دیر لر مایه دیر لر
 بعضیده کوره یلان بوموز دیر طاش بکر لکن حقیقتن طاش کلور
 دیر لر و بعضیدر انکرک سیلانیشک اوزرینه حاصل اولور شکم صغیرک
 اوزرینه حرره دیر لر طاش حاصل اولور بونی کبی دیر لر کماوی دیر لر
 لیکت پوره کندن حاصل اولور با دیر نجو به اوغل اوتی دیر لر حرف الفه
 کجی باد اورد بر دیکسی اوزر کوز و قشند صحرا لوده یل او کجی
 یوار لند لختیدن او تودی باد اورد دیر لر نور کسی بوخه دیکنی دیر لر
 فصل اوله کجی باد و دج تره خره سانه در بان بریه اغا جلدر
 براغاج اسمیدر نور کسی سرفوت اعاجی دیر لر میش اولور حب
 البان دیر لر بادوم یاغی کبی باغین جیقا ر لر که اهن البان دیر لر
 بادبان ذکر کی سبتی ایلدی بار و د که صله حرف الفه کسوس
 رسمند کجی بازی طوغان دیر لر قوشدر فارسیدن دخی باز
 دیر لر باقی اچ دیر لر قوشدر با بونج با بون فارسیدن موه بونک
 با بون دیر لر بر مازقن کس قافله و نون مشده ایل قش دخی دیر لر
 نور کیدر **بارنج** بعضی لغتند نازجیل دیر لر نور کسی هند کشا جوزی
 دخی دیر لر با قلا و بنطی صاحب ترجمه بیان نقل کسیدر طوری صولده
 اولور دیو نقل ایدر **باز انک** فارسیدن موه بر صفضا فدن یعنی سوکو
 اغا جندن بر نو عدد که یزاعی بادوم پیرا غنه بکر با بای اسم یونانیدر
 عرک فلفل سود و نور کسی قره بیر دیر لر **با سطر** یونانیدر
 معناسی حالب الساده با عود کلور که دیکدر دوا مرکب اسمیدر

باز فکسان الحمل دیر لر
 باز فکسان الحمل دیر لر
 حتمی

بقای مصری رسدخی بر لر نور کسی
 اسی جلد و جهود بقای سی دیر لر

یکی که کل بسیقون و او آمدن هر هم بسیقون دیر لر کل ملو که
 و هر هم ملو کی دیگر بعضی حکیم بقراط متد و اولی فی ملک اسمید که
 بو ترکیبی بقراط عمل اندک ملکه نسبت ایوب بسیقون ویری
 باسطا دیون یونانیدن معبر و عریضی الحام نور کیده کو کر چین
 اونی دیر لر پیچ عوام تحریف ایوب بیغان دیر لر معروف قوشده خطو
 دیگر لری حیوان دخی بر نو غنده عریضه دره دیر لر شیخ بنید انو غنده
 حرف نو نه بیان و انور **چشم** غزاله که ایغین اناجی میشی دیگر
 بجو مریم معروف شکوفه دیر که کوکله خیز ملت یخ و خیزه قرد و دوطیا
 دخی دیر لر نور کیده طوزا غوشا غی و فارسیده شفق دیر لر بجو
 الاکرا دلاتیند راند اسیر و فارسیده بر بطوره دیر لر نور کیده
 بجو مریم دیگر معروف در بجو السودا نور کیده حبش بجو دیگر
 بزاج آمدن حرف الف کدی بر **بی سف** لاطه بلنجی سف
 دخی دیر لر ایوانه و جوان و حیوان پر جمی دخی دیر لر ورتیه و کله
 معروف در بسیار شان باله قره در فصل اوله دگر اولوی پردی
 نور کیده قوغه لقی دیر لر حصیر یا قری که حصیر و تیر و با بر و خفا
 دخی دیر لر بر طایقی افریخت سبطوطه دیگر لری بیش بر یخ بزرگ
 کالی دیر لر معروف در لکن نادرا اولور بر با مصر بعض نسخه قافل
 بر ق مصر واقع اولمشد نور کیده بیان خردلی دیر بر **توف**
 مصرده اولور براغا جدر با اسمیل معروف در **بر اوقی** شیخ داود غرق
 تحقیق شد که که باره شاد در دیو وصف تمیز بر داق
 نور کیده جزیش اونی و حنا دخی دیر لر بر غش اشق که نور کیده
 چاراه شای دیر لر برابران لاتیند رسطا دیون و عریضه حصی الثعلب
 نور کیده ثعلب دیر لر **بر سیدان** داود نسخه لرنه بود سه واقع اولور

یخ قره ثعلب و ان سید دخی دیر لر نور کیده
 قوجه میشی در و منه

بر بر کس لاتیند رغبره رس دیگر لری

بر ج نور کیده دیر لر

بر ابران صریق انو غندن اصفا نکل غرق
 دیر لر قاشق سبک غریبه و غلو افان حصه
 الثعلب دیر لری غلظت زرا حصه کاپان کله
 سطر یوندر منت غلظی دخی

سار کتب مفرد انزه برسیان واد واقع اولمشد عصبی الای تو کیده
 جونا دیکنی دیر لر بر اوتور **بر بخشک** فر بخشک دیر لر حرف فاده کله
 بر هلیس سر یا نیدر عریضه بزرگ لاریج و نور کیده رازیانه مختص
 بر دسلامت الحمل که نور کیده سکرلی پیر خیدر **بر بخشک** فاسید
 معروف عریضه قاری و نور کیده خبر دکت دیر لر بر اوتور بر غونی بر
 فطونا که نور کیده قاری یارق دیر لر بر ابر و غنده غزاله که
 مساکن اغا جکت یکتد بر فوق فارسیده لوجه که نور کیده کوکم
 اریکدر بر بناج مردم ناخود دخی دیر لر حرف میله کله بر سوم قسب
 دخی دیر لر که نور کیده قوری خور مادر برام احام و مرد دخی دیر لر
 معروف در بر طاشد **بر سیم** مصر یو کدی دیگر لری اوتور بر ز قطونا
 نور کیده قاری یارق و فارسیده اسقوش و یونانیده غلیون دیر لر
 که معنای بر غوشی دیگر پیره پیش اولد یغندن سیم اولوی بزر
 فارسیده و نور کیده تخه دیر لر لکن ترکیبده بعضی غلط ایوب
 نوخوم دیر لر حرف فاده کله حقیقه اوزره بیان اولستور
 بزرگ کتان کتان یکتد **بزر یخ** قریب پنج رمنه ذکر اولور بزر
 کثوت حرف کافده کله **بسفایج** بو اسمیل معروف در بعضی
 جانا اونی دخی دیر لر **سیاس** بوید به مشهور در سدر دخی دیر لر
 ضم با ایل و شج و سب قردل دخی دیر لر قردال یونانیده
 معروف نور کیده مر جا کوکی دیر لر و بعضی مر جا دیش لکن صحیح
 بود که ضده قریزی مر جا اخر و بیان اولور سب مر جا بعضی دخی
 دیر لر **سپهان** امروزی فارسیه مر جود نور کیده بیک نوکی و امر
 عاشق دخی دیر لر **سیر** فارسیده غوره حرنا دیر لر قوری دیکت اولور
سینج داود نسخه کندن کند تفسیر او نمش لکن قلم ناسخن سهو

بر کل سر تان یا و زوسی و لا الصبح
 معنای اخری

اوله یعنی هر دو برابر است که نسبت فردان است سبحان لفظی ضلالت
اولمق اوزره تفسیر اولنوب بعدد شیخ لفظی تصریح اولنشد گذر
تفسیر اولن بود و الحاصل خلال اونی و سببش گذر که ان کونک
اولمق اوزره معلوم اول **بستینی** اذان الفار دیگر حرف الفتح
کجی **ب** یا اهل مصر لغت صفا السمک معکسه در که کوجک
بالق دیگر **ب** حبیبک بر نوحه اطراق اولنور که حلیان
حرف جیم کلور **ب** م فخله کوزل قوقولی اغا بدر که امن مسوک
اوزر و جانب دیگر کجی اغاج مفقود اولمغل پش بریه استقال
اولان بود و حب الپش دیگر کجی بونک تحمید **ریشین** مصره نیل
مبارک حکله که بن بنانه که مصر بر عالیس نیل و بر **ریشیه** حاجیک
و حشرک دخی دیگر تو کید چشمه زن دیگر معروف اولان بود
ریشیش فخل که ابو جمل قاربوزی و پیرا غنه شیش دیگر **بصل**
تور کیده صوغان و فار کیده پیاز دیگر **بصل** الفصل اطه صوغانه
دیگر حرف الفتح کجی **بصل** از بر مینوس دخی دیگر تور کیده است
کسی و بیاصون دیگر **بصل** صاف اغاجی دیگر کجی اغا بدر که شمر بده
فرار نقل ده طاشق برارده اولور معروف در سبسنه فرج وار در و
فرجه صلم صلم جنبکی اولور عرکجه خط دیگر مشهور در **بطیح**
کسریا و تشدیر طایل ام جندرقا و قاربوزی و طلاق اولنور لکن
بطیح مطلق ذکر اولن مراد قاربوزی و **بطیح** خندی دیگر حرف
فاده کلور **بطیح** فتح یا سکون طایل اورک دیگر کجی جوانور
فار کیده فرغ آب دیگر **بطیح** رخ شیخ داود بطراجنون دخی
و ایشین داود اولمق اوزره تفسیر ایشین بکل سبب گذر که فردانه
بطراح رسمنه لغت ذکر اولنوب بطراجنون رسمنه اول لفظی

بطرقه عربی بطیح احضار اولمق اوزره در
تفسیر

بطق قاربوزی و تشدیر استقال اولنور واروک
تفسیر

کبکجی از تفسیر ایشین حرف کافده کلور بطیاط عصی الراعی دیگر که عینده
کلور بطراسالیون و قطراسالیون دخی دیگر لغت معنی طاشق کر قسی
دیگر بو تفسیری بعضی سیری غلطه و شوب بیان کر قسی طن ایر که
شک میوه فروشتری میوه سپهر لینه قویوب اوزرینه میوه اوزر را اول
دکله دیگر اکا اوراسالیون دیگر حرف الفتح و کرا اولنشد و بطراسالیون
دیگر کجی معدونس دیگر روم و لایتنرین ماقه و نیه دیگر کجی شده
بولنما غل اول شده نسبت اولنوب کر فس مقد و بنی سیمه و نشر
بعید دکله اول شهرک طاشق برارن اولمغل بطراسالیون و دیگر
عاصی بطراسالیون مقدونس اولنمغنه شبیه بود که عوام کر لاف
کجی معدونک و کجی خندی توجیه ایدوب معدوناز دیگر **بطراس**
سرحس دخی دیگر تور کیده ایر لیتی دیگر **بطراس** الاوان اسم یونانید
معناسی امان الجوی دیگر که تور کید لغت یا غنی دیگر لغت دوه
ققی کجی یوارلق تر سین حیوانک تر کیده دیگر لغت فخله قاطر دیگر
جوانور **بقل** الحقا اذات که حرف کسینه ذکر اولنور **بقل** یا نیه
تور کیده اشته دیگر معروف در سر کن دخی دیگر **بقل** خربانه حاضه
که حرف حاده کلور **بقل** الرس تور کید قوم بقلنی دیگر **بقل** الحدو
قونج در که تور کید زبور دیگر **بقل** بهودیه بعضی سیر نهند با دیگر
بقل مبارک **بقل** الحقا در که اولن دخی **بقل** الانصار کثره داود و شمر لرنه
میل امصار واقع اولنشد کر نب دیگر و تور کیده **بقل** دیگر **بقل** باره
سلاطین تور کیده همیل دیر مشق نو غنند معروف در **بقل** ذمیه قطف
دیگر کجی اوتد که فار کید سرق دیگر **بقل** الضب اعتبارات
بر عیین با در نجو به بیه دیو تفسیر اولنشد یعنی بیان اوغل او تیدر
بقل عایشه هند با در نفم ضل جویا بل دیگر کجی تور کید قاقوله

دیر لر بقم فتح و کشیده اید در عوام تحفیف اید بقسم اولی اوزره بویا اغاج
 دیگر **تقیس** تقییس یونانیدر و معروف بر شمشاد و یکله معروف در نو کیده
 جمشید دیر لر بقم معروف و معروف در بقم کتبه دیر لر و تا جتی دیر کله
 کوجات حیوانه بق طیار دیر لر بکا کله مکرم ده اولور بر اغاجدر که ثابت
 کبی بود خنی پشایرینه استعمال اولور و دهن پش دیر کله یونان
 یا خیدر بکا ستمیه سبب اولور که یبر اغنی کیده که کوز باشی کس
 بر بیاض صوبه اقد تغیدن بولچه ستمیه اولمشدر پش فاضل علام
 رحمه الله غایه الی تنس پور لر که معلوم اولور که پش اغاجک حال
 وجودی بق قدر زیر امصرده عین الشمس دیر کله یبرده بزمیش
 انون خیری یبرده بتدیکی معلوم دکدر حال اول یبرده اول اغاج
 اولما مصله کی دینا ده پش یبرینه قائم اولور بر اغاج بولور بر که الآن
 استعمال اولور اولور طبیب معروف در عیال فارسیدن معروف
 بطوطه پش اغاجنه دیر لر عوام تحفیف اید و پشید دیر لر بلج حرقه
 دیر لر حرف حاده کلور بل قشاهندیدر که هند کشا جبار دیر لر مکیس
 نور کیده اطه صوغانی و بسل الزیب دیر لر ادر بولیمیل معروف در عیال
 حب الغمدر و یونانیده انقرو یا دیر لر بسل نور کیده دنی بولیمیل
 معروف در عیال غنایب دنی دیر لر **تخت** نور کیده سکن اوقی دیر
 پامین و قرقر بی یبرده و ششوب بزم بس منله و آخری سین
 ماله اید بین که نور کیده انجیر دیر لر **تخت** شیخ داود بهر المجد ذکر
 اید و بقریم کلور بس منله و آخری نونله عکس که نور کیده
 در تخت دیگر **نور** فارسیدن معروف در عیال عیال دنی دیر لر شینه
 ذکر اولور **طیغ** سف ذکر اولور **بک** ابن بطوطه نقل اولور
 بر او تر که قزل بویه پیرانی کبی اولور معروف در مغرب و لانیسند

اکام صفا الراعی دیر لر نور کیده و چوبان سوز کی دیر لر جو باغرا کله سوت
 سوز لر **تخت** تخت دیر لر عوام تحفیف اید و بسل منک و بند
تخت تخت فارسیدن معروف در تخت دنی دیر لر نور کیده پش پر من
 وایت اغاجی دیر لر **تخت** اسم یونانیدر نور کیده پش پیراق دیر لر
 پنج نیک فارسیدن معروف در عیال سبکوان دنی دیر لر نور کیده بک
 دیر لر و تخت بزم پنج دیر لر معروف در نور کیده بان نجی دیگر **تخت** تخت
 فارسیدن معروف در عیال جبار دیر لر اسم فارسی نور کیده مشهور اولور
 نیک عیال مغل اغاجک قبوغنه و شینه بنتوه صنم دنی دیر لر
 عینده ذکر اولور اما شیخ برج اغاجک اغاجنه تخت الدین دیر لر
 بنتوه نور کیده بوج او تیر که بادم و زینون و امرود اغاجک
 اوزر نه اولور بر او تر بزمه مای نواخذند در صا زان بالغی دیر کله
 بنات **الشیخ** بنات انجم و تخت الارض دنی دیر لر نور کیده شیخ
 بوجی دیر لر بناد و دمان دودا جبار دنی دیر لر که نور کیده جام بوجی
 دیر کله حیواندر بن متقدمین کتا بزمه ذکر اولور در صکره دن حاد
 اولان دوالر در که ابتدا ظهوری سکر بوز تا پنجه مین اقلیمده
 ظهور اید و اکثر انده فتوه و یکله معروف و شهرت شعا اولور
 بنات النار انجیر که نور کیده اسم غا دیر لر بنات الارض که ذکر
 نور کیده متار دیر لر **تخت** اسم فارسیدن معروف در عیال صنم نور کیده
 تره منستی دیگر **تخت** ان فارسیدن معروف در عیال عیال
 نور کیده قوش دلی و یکله معروف در **بزم** یکی نور کیده برینه ایض و برینه
 دیر لر نور کیده اف بزم و قزل بزم دیر لر مشهور در بزمی جلی و زنده
 نور کیده اف بک اوقی دیر لر فصل اولور که یبار صاری با بادیه
 و صاری صفر کوزی دنی دیر لر بهر **تخت** فارسیدن معروف در خلاف بلخی

و بنجبه دخی دیرلر فارسیده بنیت مشک دیرلر نور کیده سنک نی سوکوت
 دیر کیری اغا جدر بهرم و بهرمان فارسیدن معبر و در الحصر معناسنه
 نور کیده عصفه جکی دیکر **بیش** مقل کینک تازه میوه سنه دیرلر میمن
 کلور بعضیلر بوط او تیرد ویر یز **بیش** بعضیلر جوز حیدم دیرلر
 صحیح اولان خرا الصحر در حرف حاده کلور **بیش** فخل و شد و طایل
 سود لاش و بعضیلر بجای دیر یز بوزیران بوا سله معرو نور عریکجه سنک
 دخی دیرلر نور کیده بعضیلر دکی جیاسی دیر یز بوسیرا الفی خدق ایله
 بوا صردخی دیرلر نور کیده صغیر قویرینی دیر کیری اوتور بر قاج نوعدر
 بر نو عینه لانتجه بر الیسا دیرلر بویون کر نس انوا خندرد بولوغا ناطن
 ابن بيطار و ندر اسم بونا نیدر معنای کثیر الکرکب و کثیر العقد و کثیر تو کیده
 بولغلی اوت و مکر سینه و چرخ فلک دخی دیرلر بوق بر قاج نوعدر
 بر یسی بیاضد که بودق ارمنی و بودق الصبافه دخی دیرلر تو کیده
 قوچی بوره سی دیرلر دیری دخی قرقیز عریکجه طرون دیرلر عوام کجایف
 ایوب لظرون دیرلر و بر بنه دخی بوق الجنا زین دیرلر تو کیده
 آنکی بوره سی دیرلر بول قاروده ده تغیر اولور نور کیده سدن دیرلر
 بول لایم معنای ظاهری مراد کدر بکه بول بل ایلات نبات خصوصه
 دن مرکب بر قرصه دیرلر صنوبر دخی دینور بعضیلر دوه قغنی نه دوه
 سدو که ایله قرقیز ایدر لاکا دیرلر **بیش** دیر یز **بیش** تو کیده بول
 اوتیرد جوار مشاب در جد و انک تر با قید رسم ملا هیل دیرلر
 و بر صنفی دخی واردر که قرون السبل دیرلر حرف قافده کلور **بیش**
بیش بیش تر کسندن بهر اوتور که بشه یاور میشد بشی
 فرود و خندون قافره **بیش** تسمیه اولندی بعضیلر جد و ایدر **بیش**
 نوکلر **بیش** آنکه اوتور خنده افران لایم و افران اولوب هند اغا جلزلن

بر اغا جک میوه سی اولوق اوزره تغیر اولمشد لکن است در حواله نقل
 بهر لک بعضی سبب جیدن مسعود که هند و اوستاف ایلر موصوف
 اولان میوه یا اخری را اصل ایلر بهر دیرلر که قلم ناخندن سهو در سنک
 بعضی فخیل و کسبه لغت لکن واحدن فخل بعضی دیرلر نور کیده بوط
 دیکر و اطبانک بیضه نیمه شت دیر کیری رفدان بوطه در که کیمی اسی
 کولن و کیمی صوده بشورلر **بیش** نباته شیخ در مفردات و ده

باب حرف است

حرف ناده اولکی فصل لغات ادویه ترکیبیه بیسنه در نادق
 عریکجه فستج و الیه و جاجه دیرلر جمعی و جاج کلور تا قوله عریکجه بواره عامل
 و مرقد دخی دیرلر مصر بر را توره دیرلر تا قوله بونن غلظدر به شیره کجایف
 عوامر محسب طباشره دیکر مستعمل اولان طباشره هندی در حرف طاده
 ذکر اولور تبیع ارباب لغات اتقاقی ایلر تو نون اولوق اوزره ظفر با
 اوله یغیر کتب مفردانه کور مدک لکن عاقل علامه غایه الانان منافعی
 بیان ایدر لکن فقیه بود که ظهور و شیوعی فتوه دن مکره اوله زبانه
 شیخ داود بن ایوب بونی ذکر ایلر یکی هنوز اولو قسیده عده شمشیر
 اقتضای مکره کلن اطباء منقذین نیجه کیم لوطب و باسنده داخل
 و غار با منقذین مشاهیر ایتله یل حقه رساله و قصائد کجایف
 دن بری قضا و متعین شامی عبد الغنی تاجی حقه تریدر که افندی مرحوم
 بر عربی قصیده انت ایوب منافعی بیان و لفظی تصحیح ایوب ابا حنی
 عیان انیشدر در انصیده غرائک بعضی بیاندن بولکلر کجایف
 اولمشد انت الدخی بی اولور **قصیده مر بوره**

قد اظهد المر القدر بعصرنا نبات بسی تیخ من غیر مزیه
 بنا مشناه و با مو حده و عین و اضطرالت و نه نغیه

له ورق کشید بکفوف عریفه
شیر ان نظیر حیون بمفره
سمعت بان المد ابر تر مین
بعض بلاد العرب اول نین
وقد تفلوا من بنتها و بنوها
لمصر و شام و حجاز الشریفه
وقد وصلت ارض الافریج جیها
وروما و ترکا ثم ارض الجزیره
وبعت و راعت کل ذلک لتفعا
وجربها من کان الحبل البصره
منافها للناس محبت کثیره
سبحان من یسبها البریه
یداوی برخان لھا کل غنمه
من الرزیه اصفر و من دال اکود
ومن یغم فی الخلق یضاه و یعل
ومن ضیق نفس یغتری المراد الیما
ومن مض دحان زاد قوه
و تعش الاجام غدراتها
ومن کان مجر و ما و زرار مادی
على الجرج ابرات با سرع مده
مجره قوا جریته افاضل
لهم فطن فی علم طب و حکم
ومن بر علی الخویم حبسا نقل
بای دلیل رام الای شریفه
و اسیل سکر ولان ذمها
فقولک تخویم من ائی جهه
ولا الالبسبا و نهوا قضاة
و ما ی الا من مباحات و بنا
و کل مباح صائر فی الشریفه

اسی ملخص

تیره کنه دخی دیر لر غلطه محسی کثیر اور حرف کاف کور
تخته بتی عرکجه بتی و ف نس دخی دیر لر مهمه شیخ داود در که زرنج
ایک نشا در برابر جی اونیوب صغرت ایچ باغیل صطایره لر بعد
تخته بتی اولان مکار تیره بر قج کون تجره اولنه اصله تخته بتی قاز
جلدی سی هلاک اولور واقعا فغانیه تجره اولنه **نمکان** فارسیدر

نور کیده دخی مستقله سزاوونی دیکور حرف کسیده کور تیره فارسیدر
نور کیده دخی مستقله عرکجه بنکله رشاد دیر لر و نمکنه حب ارث دیر لر
معروفه تر **حون** فارسیدر و نور کیده مستقله عرکجه طایله طرخون
دیر لر **تراج** مشهور نور کیده عرکجه دالک دراج دیر لر تیره باغی عرکجه زبر
دیر لر و فارسیدر مسکه دیر لر بعضی ترکیده کره باغی دیر لر تیره منقی
واخری نور کیده تیر متین دخی دیر لر عرکجه عکات بظم وضع بظم دخی دیر لر
تر حاله عرکجه تیران دیر لر فصل ثانیده کور **ترک** خشت و بعضی خشت
در امثال است البقره دیر لر که صغرت کیدر **تسبیح** اغاجی ازاد دیت
دیر لر الفیه کدی **تسبیح** بوعلی حار قانی و نبات الشیخ و نبات الشیخ
و سخته الارض دخی دیر لر **تقنه** **اغاجی** صبیح دالک دفته در که دفتی
پونا نیدن محذور عرکجه غار و نمکنه حب الفار دیر لر و باغنه و هین
الفار دیر لر که نور کیده ایکی مخایه جاد بر بری بکلت اوکلنه دیر لر که
عرکجه تبس دیر لر معنی بنوکس کور بری دخی در باده اولور جکر که بکر
بر حیوانه الکله بالی اولور عرکجه جراد البحر دیر لر که **صقالی** عرکجه لویه
البش دیر لر **کاکا** اسم لاتینده ر صکره دن حادث اولور دالک دندر
غوام تقه مقه دیر لر معذور بتلی عرکجه ثعلب دیر لر فارسیدر معذور
نوت فارسیدر معذور نور کیده دخی مستقله لکن نور کیده
اکثر یا دالک دوت تلفظ اولور عرکجه افنه فرصاد و طوت منیطی
دیر لر قره سنه شای دیر لر **نور لوق** سنلوبه اونی دخی دیر لر
سنیده کور **نور قوسی** عرکجه جباری دیر لر **نوتقال** عرکجه کیر
و مدله غزادیر لر بالی **نوتقاله** غزاد السمک دیر لر **نوخوم** فارسیدر
مخوفه دیر لر سنه ناک اصلنه که اندن حاصل اولور طیس بنامه اصل
اولا بزر دیر لر جمعی بزر و کور نیکم بزر است اربعه دیر لر مرادینار

نور کید نارنج دیر لر فارسیدر معذور

طبق وقاوت و قلوب و جگر و کبد و انجرا و معده اولان حکمت دیر
 شکم ایوا جگر دینه ج سفر حل دیر لر مع و قدر
 حرف تاده ایکنی فصل لغات ادویه عربیه بیان شده
 تانبول خریف اولوب تبول دیر لر مشهور در قین معروف و قدر
 تدرج سوکون دیر کله تو شدر تر مس تو کیده ترمیه حاجی
 بقدر و بود بقدر سی دخی دیر لر تر بد بو اسمیل معروف و قدر ایوسی بیاض
 و کشمش بر لر دده ضعیف اولان در تر بد ایض و تر بد مضیع دیر لر تر کجین
 قدرت حلوانه تراکین فارسیدن معبد حقیقتی حرف کاف
 کلور تراب صید صیده طبر اخیدر اول شهرده بر فاره دن انوش
 تراب شاده روم دگری جوارین و جربه لر دن کتور لر سوک
 طبر اخیدر لر بو غازه اولان سلوک ایچون بو طبر اقدن از ابقی حل
 ایوب بورنه طلسه سوک دوشتر جگر بد تراب الفی خرف بریک
 ضعیف در که کشک ز دخی دیر لر کافده کلور ترنجانی بادرنجیوبه که اوغل
 اونی دیر لر تراب الفاد هیچ و شک و هم الفاد و تراب مالک دخی دیر
 تشبیه شبه دخی دیر لر باده که می تفاح تو کیدن الماد فارسیه سب
 دیر لر تفاح برتی زمره که تو کیدن بالیج دیر کله یه تفاح الاراض
 بابونج که بادیه تفاح الجن غمر البروج که عبد السلام دیر کله یه سبیده
 تفاح زمره شمش که تو کیدن زرد الو دیر لر تفاح مای اترج که افاج
 قاقونی دیر لر تفاف اشک ماد لیدر تفافی شیخ داود بقدر بود
 دیش نظر که او یا بریر کافده کلور تفاف کسوه دگر برادر که تو کیدن
 کشش دیر لر قمر حور ماد حاده کلور قمر مندی حور و عوم و مبار دخی
 دیر لر خوام داله دهر مندی دیر لر تفاح بو اسمیل معروف و قدر فارسی
 نیشک دیر لر صوجو انورنن چا یا بر جیواندر که در بی سار جیوانر نیشک

مت بر دخی عوام خریف ایوب و دیش
 بنیر دیر لر حرف صید کلور

در سندن غلیظه رخیل مصر ده اولور کن قمره قیش ایوب بعضیره کوره
 بود که سندن مقنقور دیر کله جیوان حاصل اولور شمشهور در که جمیع
 حیوانات غذا و لند نک اشکات یعنی الت و دواغن تحریک
 ایدر متاح ایسه اعلا سکت تحریک ایدر دیر لر کلور قنابر بر که قافن
 کلور قمر الفواد بلادده دیر لر مصر بر طوطا الطلاق ایدر لر تنین کسیر
 اژدر دیکدر تنین البحر کز اژدری دیکدر متظار بو اسمیل معروف و قدر
 الصافه و الحما الذهب و بوره هندی دخی دیر لر نور کیده السون
 و کوش لخمی دیکدر تنوت صنوبر صغیر در که تو کیدن فطران اغاجیدر
 تو در می قسط بری دخی دیر لر نور کیده قوش الکی دیر لر بعضیر
 قره حسن اونی دخی دیر لر پاص و قرقر سی اولور تو تیا موازی دیکدر
 که تحریف عوام مرضی دیر لر تو بال السون و کوش و باقر و دمو سبک
 اولنوب بکلند کد صجاین سنه دیر که هر نه دن اولش ایسه کاسبت
 اولنوب مثلاً السون اوله تو بال ذهب و دمو دن اولور
 تو بال الجیدر دیر لر نور کیدن دخی خریف اولنوب تو بال دیر لر و کون دخی
 بقیر اولور قین تو کیدن و فارسیه انچه دیر لر بیتان تر حاله
 دیر لر معروف و قدر تین فیصل جواز الشک دیر لر

باب حرف الت

حرف تاده اوکی فصل لغات ادویه ترکیه بیان شده در ثعلب
 تو کیدن ثعلب دیر کله قیش کونرین بال و یا سکر ایله قنابر
 استعمال ایند کله بر که عرکجه خصی ثعلب دیر لر حاده کلور تلج حکا
 لفظ عریدر تو کیدن دخی مستقدر مضای عکا قاری دیکدر
 طیبیرک کبریت اولور کله دن عل ایدر لر افر کجک صوریتل دیر لر
 تاق تو کیدن در بکس دیر لر معروف و قدر

حرف شاده ایکنی فصل لغات ادویه عربیه بیانده در
 ثابت الحی سفاچ دخی دیر ل شامر لوبیا دید کله بر که تور کین بو کور لوز
 تخیر تور کیده جیره دیر ل مراد اوزم جیره سیدر نه کا تور کین مده دیر ل
 عربی صرع دخی دیر ل صاده کور نقیان سیلان دیکر جبه دیو حاده ذکر
 اولور نقیان لشت دیر ل تور کین تره مجیدر نقیان تلکی دید کله ی
 حیوانه نقل الحی مغاسنه در و مقنیدین باقی قلا سیدر یعنی پوصه
 تلج تور کیده فار فار سیده برف دیر ل قافده کور تلج صیتی بارده
 دیر ل تور کیده کله جل دیر ل و بعضیله مندا طرافندن قش اوزرینه
 واقع اولور طالر دیر لیر ثوم تور کیده سرق و فار سیده سیر دیر ل
 و ثوم بزی در جبه راجه ده با سدر یا سرقا قیدر حاده کور ثوم
 یونانیدر عربی کاش دیر ل تور کیده کلکات دیر ل نیل تجیل و نیم دخی دیر ل
 تور کیده ایرق دید کله ی اوندرو بعضیله ر سار نه سی دخی دیر ل
 ابن بیطار دن نقل اولور که ایرق اوقی جمیع ناسنک مزاجنه
 مناسیدر صوابه قنادوب استعمال اولنه

نمره اعتراف سر و سی میبیدر قرادرج
 دخی دیر ل مته

باب حرف الحیم
 حرف جمیده اوکی فصل لغات ادویه تور که بیانده در جاد اوشتی
 طیبیدر اوشتی دیر ل حرف الفذ کدی جام صافری طیبیدر
 قلعونیا دیر ل و نکات یا بس دخی دیر ل پاشی عربی قراج
 جود دیر ل چای کسه کی به یزد بر او تر که اصلی حطادن کور بو اسمل
 معروف در جام افاجی صنوبر دیر ل انواعی جو قدر و شیلی وار
 کللی اولور و دیشینک صغیر و کبری اولور میبشینه عربی صنوبر
 دیر ل تور کیده فستق دیکله معروف در یعنی سمنه کوکنا راچی دخی
 دیر ل و صغیر نبات دخی میند فستق دیر ل بودیده مشهور

دکله بوزن سیلان ایلمین صنفه را شینج دیر ل تور کیده رجنه دیر ل
 واه لکی دخی بر قاج نوعدر بر نوعنه عربی کسه یل شبر مین و بر صنفی
 فتحه تنوب و بر صنفه فتحه نمره و سکون راه مهمل ایزد دیر ل تور کیده
 بونمره قطران افاجی دخی دیر ل بعضیله قره جادر قره قطران سیلان
 ایدر دیشدر و بعضیله ق جادر صاف قطران سیلان ایدر دیشدر
 ج لایق بوجک صاده کور جقق طاشی عربی جوج النادر و جوج الزند
 دخی دیر ل حرف حاده کور جراثش حرف الفذ کدی **جک** اوقی الفذ
 اسرون دیندی جاودا در عربی منله حلیان دیر ل **جیل مندی** جیل منک
 و جیل منج ولای نقد میبیل جیل منک دخی دیر ل **چشمن** عربی شیم و شمرک
 و جشک دخی دیر ل **جکندر** تور کین و فار سیده مستقندر دیر ل یزده
 پنجار دیکله معروف در عربی شوندر دیر ل **جکر** که معروف در عربی جراد دیر ل
جکراف جکر حرف الفذ کدی **جکر** اوقی افرخیز پاتنه دیر ل عربی
 جراد البحر دیر ل حاده کور **جکدم** عربی کشنیدر بو اسمل معروف
 و حرف کشنده کور **جکر دک** حرف نونده کور **جل قوشی** عربی
 طیهوج و فار سیده تهود دیر ل حلا با مستق من کن بزرده اولیوب
 صکره دن حادث اولان دوار دندر بو اسمل معروف در بعضیله نجوقان
 سوده دخی دیر ل **جشیر** نقیس دیر ل باده کدی جنار فار سیده و
 تور کین ده مستقندر تقریب ایدوب جنار دیر ل عربی منله لب
 دخی دیر ل **جکل صافری** عربی انجیس دیر ل الفذ کدی **جبطار**
 عربی زنجار دیر ل زاده ذکر اولور جوز عربی فستق و سکون ایزد جوز
 دیر ل بعضیله قوز دخی دیر ل **جورک** اوقی عربی شونیز و جبه السودا
 دیر ل **جودید** عربی حب النیل و قرطم هندی دخی دیر ل حرف
 نونده ذکر اولور جوان بر جی ایواوانه دخی دیر ل حرف الفذ ایزد

جکر که اباقی اصل جواد در که زرب به کله ی
 زاده بطور در ان سطر
 م

حجاب هو شجرة العیث من اماء
 المفردة
 م

فصل اوله کدی لاتیجه میل میون دیر لر جو خان بعضیله جوکن دخی
 دیر لر ایکی نوع در برینی طوا جیدر استعمال ایدر لر و برینی دبا غندر
 و بو یا جیدر استعمال ایدر لر و عریجه اوکشان احضر دیر لر جو چینی
 کتب متقدمین مذکور اولیا و الیرین بری دخی بود اصل سر حد نظام
 و سمت آب حیاته ن اخراج اولوب طقوز بوز الی تاریخی حدود و دنت
 افزنج طائفه کسندن شیوع بولشد از کسب انجمن جیدر که بعضیله
 حان ایل تغییر اتمیشدر یعنی کسب بقا و جادیک اوله ابتدا ظهور
 اطباء عرب و روم اعتبار اتمیشدر در زراعت برینی تحقیق اتمه یزایی
 شکم شیخ داود رحمته اله از اهالی اصطلاح الکبابین حب
 افزنجی علما حیده و اما الحش الطینی فلاناس به بعد التقیه و یکلو اکتفا
 اتمیشدر اما بعد برته من زمان نجه فوائد کثیره مشهوره اولمقل الان
 کتبلده مسطور در دین الاطباء مشهور اولمقل در جلدون بری فاضل
 علامه غایه ابانده نجه منافع جلیل کسب پان اتمیشدر و بعضیله
 دوا مذکور دی نظمه مدح اتمیشدر

تفصیل خوب چینی و نظم مزبور

حکیم لم یزل بو خوش دوا ی نجه اراضه درمان اتمیشدر
 حیاته باعث اولماشچون انک غذا کس آب حیوان اتمیشدر
 اکابر کس دخی بولماقی اکون وراکن ایلجه نهان اتمیشدر
 شول اغا حکم ایلک آب حیاتی انی حق منبج جان اتمیشدر
 اکیله معدن کنج منافع طیشی کرجه ویران اتمیشدر
 کورینور ظاهر یرده نمک درونک حسدان اتمیشدر
 جو بان قانعان دمر دینی دیر لر بو کج حشدر جو بلکی خاموری عریجه
 طین حر دیر لر حبلاق عریجه کسب حیده دیر لر ختم اسی طاشی عریجه

ناتیس دیر لر عاده کلور جیوه زانجی ایل زبونه دخی دیر لر عریجه رینی
 در که جیک افواجیان بر نوع در حرف الفده کدی بعضیله نوز دیده
 شمشیه ایندیر جیان اونی داله کلور چون طراعی یونانیده و بنیا قوش
 دیر لر مع فدر جو بان یا مینی سوداوی دخی دیر لر کشنده کلور جو بان طبا
 عریجه عصبی لراعی دیر لر کشنده کلور

حرف چین الیخی فضل لغات ادویه عربیه بیانده در

جادشهر صنوع انوا غندر بو اصل معروف در جادوس کا و کسب رسیدن
 معروف نور کیده دای دیر لر جاد النور صولور کرده اولور یازویش
 بر او تر سلق المار دخی دیر لر یعنی یازوسی دیکدر جاموس موصوفه در
 جادی دال ممل و محجه ایل لغتدر و زعفران دیر لر جادیکون داود
 بنجه لرنیک غیر پده جادکون واقع اولمقل اسم فارسیله رسیا دیکدر
جامع الحکم قنطاریون دیکدر فاقه کلور جاکسه بقله قنطاریون با ده
 کدی **جین** منخله تور کیده پنیله در جیره اسم معروف یونانیده ایل
 اوسط یون دیر لر معناسی جامع الحکم دیکدر بر ایون اسمیدر **جین**
 الی دیر کدی با جیدر استعمال ایدر معروف در جیدر منج جل بندی
 فضل اولده ذکر اولور حبشی ب بوا کله معروف بر او تر راسی
 غیر مشهور در جیدر بوا کله معروف در بر اونک اسمیدر غیر مشهور
 در جری سمک انوا غندر تور کیده یان بالقدر جراد جکر دیر کدی
 حیواندر جراد البحر که در ذکر اولدی جرجر صوکرده سی و صورده سی
 دخی دیر لر جوب جلوب دخی دیر لر تور کیده بر نسکته دیکدر
 جربون بقله بیانده در تور کیده سر کن دیر لر جرجر منخله و آخری را
 ممل ایل تور کیده با وج دیر کدی در جرجر منخله و سکون زانیه خرزه
 یان دیر لر بر نوع بو خند که ایل قره لی اولور و الا بدله کوزه تشبیه

جو جوق اوی ن اطباء و صلاب
 دیر کدی بر مته

جل القوم قریب جمشیت رکنده
 یا اولور مته

جیدر و حرم لیل و تور کیده اوری
 قوشی غل الغض جکر که دیر جرجر

جرجر خار یا لبد رصدا ایلک ابر صلی
 بند یاد و دخی سنو اونی فارسیله جرجر
 دیر لر من جامع المصداق

اید و ب کوز بونجی دیر لر جرنارک فارسیدن معربد و عربی ثمره الطرف
 در که نور کس ایغین میشند دیر لر جزا لبر شفا قله اطلاق اولور جبار
 زعفراندر حص جبین و طیده الجی دیکدر جده یونانیده قولیون
 دیر لر ستر نو عتند در بعضیدر عربی بوی دیر کلمی حاکم مختیر
 دیر لر **جده العقی** کزیرة البز که نور کیده بالوری قره در حص
 صنم جیم و فتح عین ایل عظم الحنا نس طو کران و بوق
 بوجکی دخی دیر لر **حفت** افرید فارسیدن معربد و معنای حفته خلق
 اولمش دیکدر نور کس تنکی حیاسی دیر لر برادر تر **حفت** نور کیده
 بیان قره لحنی اولوق اوزره میده ذکر اولور **حفت البوط** بلوطک
 جرمنی احاطه ایلین ایلجه قبوغید زاریدر **حلتار** کلتار فارسیدن
 معربد نور کیده دخی حلتار دیکدر معربد فدر هر طان دخی دیر لر
 اگر من **حلب** نور کیده بوجی دیر کلمی و جلد جمعی جلود کور
 نور کیده اری دیکدر **حلیجین** کلکین کلکینین فارسیدن
 معربد حرف نون نسرین رسمین کور معنای کل بالی دیکدر
 دراد کلشکر جاسرین کل نسرین فارسیدن معربد و حرف نون
 کور **حلیجان** غمم نور کیده سوسام دیر لر **جلوز** جب صنوبر دیر که
 نور کیده شفق دیکدر معربد فدر نور کیده کولار ایلجی دخی دیر لر
جلیف روان که نور کس قره مق دیر لر معربد فدر **جلز** آخری
 معی ایل جلیان دیر لر نور کیده بوجیدر **جلهم** عوجدن بر نوبه
 عوج عیند کور **جلب** یورطه قبل کشش و کلامه قوام دیر لر
 شکر دیکدر نور کیده ارب جلابی دیر کلمی ارب صوبیدر که طیده
 ما الشیر دیر لر **جل** کل فارسیدن معربد و عربی اورد دیر لر نور کیده
 دخی کل دیر لر حرف کاف کل رسمده ذکر اولور جیز بودیاده ایلز

عرسان اطرافه مخصوص در که کور غر غریش انجیری دیر لر سن و لندن حظ
 انیمیلر پیا انجیری دیر لر **جشت** کست لفظدن معربد رانچی نو عتدن
 جرمعشوق سیمه اولور جوهر فردش فتنده جیدم سیمه اولور نقشب
 براق طکشد کونک یا فتنه بلز کور بر طکشدن خانم کنورن کشته نقرس
 عتدن امین و ناس فتنده مقبول و کلامی نافذ اولور حجار حور مانا چکان
 بینیدر قلب الخ دخی دیر لر **جستانه** در انزک معلومدیر و جیم نور کیده
 قره قوز ایه کلمی حیواند لاتیند سقبطس دیر لر صغیر و کبیری اولور
 جل دوه دیر کلمی حیواند **جل الجی** حرجوان و در جل دخی دیر لر ساده ذکر
 اولور **جسم** ریجان سلیمان دخی دیر لر نور کیده سلطان فککن
 دیکدر **جمهور** قیناش اوزم شری دیکدر **جنطیا** با واسله معربد ذکر که
 بعضیدر تحریف اید و **جیان** دیر لر **جید** کستر الفله جند بادسته دخی دیر لر
 یونانیده ابک نوس و نور کیده قونوز حیاسی دیر لر معربد فدر قونوز
 دیر کلمی حیوان کلب صور نش اولور حیوان بریدر کلب در یارده نقیش
 ایدر انجون کلب مانی دیر لر **جیحیل** میوند یعنی قوش قوناز نو عتند
 جنار فارسید نور کیده دخی مستعذر و عربی و لب دیر لر حرف دالده
 کور **جناح** قناد دیکدر **جناح** الطیر قوش قنادی دیکدر فارسید
 فتح ایل و با انجی ایل بر در **جناح** روحا داس در که نور کیده ایدر دیکدر
 جنی ثمره القطب نور کیده قوش میشی دیکدر جند میده برل با ایل
 جند دیر لر با فاکت هنوز ابلش جکند دیر لر نور کیده نورق
 نقیر ایدر لر فارسیده غنچه دیکدر **جناح** النسر خشتدر که نور کیده
 انکار دیکدر جوز فارسیدن معربد و عربی حفت و یونانیده کاسیلس
 دیر لر معربد شوی و جوز لطفی مطلق انرا و لسه مراد جوز و سیدر
 عوام تحریف اید و ب جوز دیر لر بعضیدر دخی قوز دیشر جوز با واسله

معروفه جوز الطيب دخی دیرلر جوز مثل و قد دخی دیرلر مصرین و انوره دیرلر
 خوام خریف ایوب تا تولد دیرلر جوز الهی بین القلمین کلور برافاجک
 میوه کسیدر قندق مقدارش اولور داسلنده قسوق زاری کبی
 زاری اولور قرویه مثل قوقوسی اغربه بر دوا در جوز الخمس هند افاجک
 میوه کسیدر قندق کبی مزر و اولور هر بری تور و دقن ایکنه جوت
 تخمی شکنده تخمی اولور ب شش عدد دن زیاده بولغا دغیدن جوز الخمس
 ستمیه اولمشدر جوز الشکر مین و قیل دخی دیرلر مصرین قلاقل
 السودان دیرلر اصل مصر قسوق معروفه جوز الکوشل اقراض الملك ستمیه
 اولنوب دوا هندیه دیرلر جوز حیدم صغیر مستاری دیرلری
 خود مقداری دخی بویچک دانه حکله در انجک سارویه مثل طبراقن
 پیدا اولور عسل قاتق قشرب کبی شکر و دیرلر جوز امانیوس
 محله دیرلر که تود کیده نوز و اوقی دیرلر جوز هندیه نایجل
 دخی دیرلر تود کیده هندستان جوزی دیرلر بونک جوز در قیو غندن قاشق
 و نخی ن ظرفری پیارر جوز القضا تود کیده سکندی دیرلری اوت
 که قوشنه دیرلر جوز المرح حب الک کج دیرلر کالج حرف کاف کلور
 جوز الرفع رفع عانی دیرلری در که تود کیده فرنک انجری دیرلر
 جوز السرد سروی جوز لغیدر جوج تود کیده جوقه دیرلر غلط دیندی
 جوقه دیرلر حیدر هند اطرافنده اولور رب تدر که بیراعی بلوط
 بیراغنه مث بهدر اول بیر قلمین اوزدینه نازل اولان ظل مقعد
 اولور قده قمری اولور دیرلر جوج بطیخ یا مهمل یا بطیخ شام دیرلر
باب حرف الحاء

حرف حاده اولکی فضل لغات ادویه نر که بیانند در حاد و بار کج
 بطیخ دیرلر حاجی کیش طوی طع اندرانی دیرلر ملک انوائی مین

کلور حاده زبان زد اولان دال مهمل مفتوحه ایل در ابه لکن محسبی فتح
 دال مجله ایل سکون رایل در انیدر شدیه الباض معکسه در حاد دال
 خریف عوامد محسبی خردل جاده کجی خره طه خریف عوامد محسبی
 حرزه در که صغیر اودندن جقر طاکندر عریکه حرزه البقر و جقر البقر دیکور
 حرزه زربنی ایل کر جیدن قیل کیدر مک اتید کوری نند در که سن
 عربده نوره دیکلر مشهور در حاد ر غلط عوامد محسبی حراما در حاجه
 ایل کلور حسن یوسف حیر که شهبودن بر نوعدر حسیش حاد مجرایل
 حشی کشدر خاده کلور صلب کبلی عریکه طین و قوقا دیرلر حمام بوجلی عریکه
 نبات در وان دیرلر ماده دگر اولور حولان هندیه حاجه ایل حولان
 و صنم حایل حصص دیرلر حویلی حاد مجرایل خاده کلور حاشیه
 روم الیند بولغا رسبور کبی و متول دخی دیرلر برمانی زهری اولور
 وقایع اوزون اولور ادرنه قضاکنند ویزه قره سکندن کتور
دیرلر کور و کس

حرف حاده ایکنی فضل لغات ادویه عربیه بیانند در
 حاش تود کیده کلک دیرلری بر اوتد رابن شریف مرحوم تود کیده
 بوسبور که در دیش جائز که بعضی بر زده ایل دینل حاد اقطی
 سارکت مفودات حاد مجرایل دگر اولمشدر لکن شیخ داود نجه لرن
 حاد مهمل دگر اولمشدنی مرتبک سهوی اولمشدنی ظاهرا در زیر بعضی اطباء
 نصاراکت لغت یونانیه یا متب بر اولمشدر دن سموحه در که لفظ اقطی
 ضمان معکسه در که تود کیده مرور دیرلر لفظ حاد مجرایل صغیر
 وارضی معکسه در و الجاسل حاد اقطی دینک معنای حاد صغیر
 با خود خالارض دیک اولور تود کیده کوجک مرور دیرلر مرور
 دیک اولور حاکسین دوا دفا رسبور حادونی فریوندر حاکسین

بعضی غذاها را به بر نماند و بیشتر صبح بود که نه اول برنج معلوم و کدو
حافظ الموتی حافظ الاحبام دخی دیر لر تو رکیده قطران دید کمر پدر
 حاله اشعیر این پطارد صاحب مالایع فاشرا اولیق اوزره قنبر تمیزد
 که تو رکیده ستر قنق دیر لر اکشیخ داود حجر مشهور در دیش قریا دکنر
 اولنور و جالینوس زرنجه اطلاق آید بو تفسیر طبعه قریب در حاج عاقول
 عنیده کلور حابس النقطی تینه دیر لر تو رکیده انجیر در نقت باغنی صعود
 منع ایوب حفظ ایند کچون بویجه ستمیه اولمشدر حابس الجوز جبر که
 تو رکیده کرج دیکت اولوز جوز بوزاری نادون منع ایند کچون بویجه
 ستمیه اولمشدر **حافظ الکافور** فلفل که تو رکیده بیر دیر لر دخی
 کافوری حفظ ایند کچون مشهور در حالسی شیخ داود کوره اطرا طیفوس
 غیره کوره اسطر طیفوس که تو رکیده ایو قوغیر حافظ مرس کبیر
 طر نقی اولاجوانک طر نغینه دیر لر جمعی جوافر کلور حب النسیل فرطم
 هندی دخی دیر لر تو رکیده جوبه محی دیکدر حب الکلی یونانیده اناجوس
 دید کمری اوک تجمید راری بو کر لجه دانرینه بکر بو کر لجه متی اولمشدر
 بویجه ستمیه اولمشدر حب الزبام حب الفرب دخی دیر لر عوام تحریف ایوب
 حب الزبید دیر لر حب السمت دید کمری دخی بو نو عذره حب المیشیم و نوئل
 حب المیشیم دخی دیر لر اکثر با اولاد عرب سطر منشم دیر لر کوزل قوتوله
 دانه کبیر **حب الفلب** ماکش هندی دخی دیر لر تو رکیده کونش دانه
 دیر لر معروف و قدر حببا حببوه دخی دیر لر بو اسطر معروف و قدر حببیدن کلور
حب حبیبوت و شراج القطرب دخی دیر لر تو رکیده اتش بویگی
 و اوراق بویگی دخی دیر لر حبازی توی دید کمری قوشد معروف و قدر
حب الملوک حب السلاطین و ماهودانه دیر لر عوام تحریف ایوب
 حب حبیبوت دیر لر حب المیشیم اثره البطم که ستر اخا حکمت میوه کدو

این اثر نفی مخوم تو رکیده منوش دیش حب العرعر اوج مینه دیر لر
 معروف و قدر **حب العروس** کب به دید کمری کدو معروف و قدر حب العقد اثره النجاشت
 که تو رکیده آید تخته دیر لر حب القراط مازونه دیر لر حب النقیس شند ارج که
 تو رکیده کنور تخته دیر لر حب الراس زبیب الجبل که موزک دیر لر حب الهو
 ککج که تو رکیده فنیسل اونی دیر لر حب لائل غده دخی دیر لر بر نوع افین
 اغافیک میشد **حب العصور** مشهور اولان دخی دید کمری که تو رکیده
 او که دیر لر حب القف غب الغدب که تو رکیده این اوزی دیر لر معروف و قدر
حب صلو انبونه که عوام تحریف ایوب اناصون دیر لر حب السواد
 لفظ سواد معروف بالام اولوب بود سمن اولوقده مراد شونیزه دیکدر
 تو رکیده جورک اونی و الف لام سرجیه سودا سمن واقع اولور و داد
 بشه در که تو رکیده چشم زن دیر لر حب المسکین یونانیده فسوس و
 تو رکیده صامشق دیکدر حب القبل عضیر مزنجوش تجمید و میشد
 حب الراعی برنجاسف در که تو رکیده واد تینه دیکدر حب القنا درنجوشدر
 حب منطی ریجان حام در که راده کلور حب القرقنقل فرنجشدر که فاده
 کلور حب ترنجان بادرنجوبه که تو رکیده اوغل او تیدر حب صغیری حب
 اگر مانی شامقم که تو رکیده فکسن نو عذره حب السیوح و
 ریجان الشیوع مرد در که مید کلور حب لقت کوزل قوتولی نبات
 دیکدر طبع مطلق اولسه مراد فوشیخ در که تو رکیده یاربوز در حجر
 تو رکیده طاشدر ام تندر جمعی اچا کلوز جواهره و جواهرک غیره اطلاق
 اولنور حجر لینی سود طاشیدر قازلقن سودی جیتا معروف و قدر حجر قطبی
 انسان القضا این دخی دیر لر انکله قصار ربه انور در حجر میوه دخی
 اسرائیل زیتونی دیکدر معروف و قدر حجر قرصاقر و قدر القرد دخی دیر لر
 تو رکیده آنی کو کپور دیر لر حب الکثر یا عرب دیار طاعنزه طاشدر

حکایت نوکیده قاره قاشی دیرلر
مقصود در م

حرف العطف فقط عربیہ و نور کید و طم تہ کی
دربر منہاج البیان

صدق فخره در فک با دخیانی دید کلمی سوره با دخیانی و مغر و قدر فاضل
 علامه مفردات ترجمه کرده پورر که استانبول اطرافه یوغندی
 پیک تمیش تاریخی حدود و فک کردن پیدا اولمضه فک با دخیانی
 دیکله مشهور اولمقدن مکره عربستانه دخی اولمبنی معلوم اولمضه عرب
 با دخیانی دیر لر قرطه دید کلمی بونو عدد **ح** حنا و در حرف جمیع
 کجی صدح حنظل در که قریب دکر اولمور حمل اوزر لک در که حرف
 الفک فضل اولمده کجی بعضیدر با ایل بوزر لک دیر لر و اطباء افرنج
 کجی سدی دیو ترجمه استیدر حیش اسم عربدر لک نو عندن کوزل قوتو
 براوتر حردون کسر لک کر تنکله دید کلمی جان و در حرف حب ال دخی
 دیر لر نور کیده تره و فار کیده سبدان دیر لر **ح** حشفت عکوت و سپین
 دخی دیر لر انک در الفقه کجی **ح** یا کلا نو عندن بر یوک کدر که
 کونش قرشو دور و کونش دو را تید کجی بل دور ایدر و کونش حارندن
 الوان غریب ایل مستون اولور زهر ناک جوانه رجمی حرا بے کلور **ح** ریل
 کف النسر و مر یاقن دخی دیر لر بعضیدر غلط فاشده حس با در لر حراز **ح** ضر
 این بیطار دندر مصر یقناه قریش دیر لر افرنج با تبقه نو کیده جکرا و نه
 دیر لر بعضیدر فنه سی و طاش فنه سی دخی دیر لر **ح** حک ضر السعجوز
 و محض لایمیر دخی دیر لر نور کید دموزد یکنی وجوب با فاقه ان و جفر دیکنی
 دیر لر **ح** حیش الساج با شقان دید کلمی او تر **ح** حیش السور کوی
 اونی دیکدر سبیل و یک روزه اطلاق اولمور کن طبع بولقطن مراد
 اوغل او تید **ح** حیش السحال فخر بون و فخر بون و سعالی دخی دیر لر
 نور کیده دخی دخی دیکر یعنه و در رسم افرنج **ح** حیش السحال افعولو
 فنی بون ایدر لر حش کجی **ح** حیش السحال فخر بون و فخر بون و سعالی دخی دیر لر **ح** حصر
 نور کیده نور و فار کیده علور و دیر لر **ح** حصر مالا سجد نه الف

مفتی

مقصود از حصا صغیر صحرای غسانه در که تورکیس اوقی موز خلد
حصاة الکلی والمثانه دیرلر بوبرکس و فاقده اولاطا شجغز لر در
حصص تورکیسده جولان هندی دیرلر معروفدر **حفا** ابن ببطارد
بردی دیرلر که تورکیس مصر او تیرد اتریده بردی دیرلر که
کوکیدر دیشلر **صلب** بوی گمنه دیرلر **صلب** تورکیس قدره دیرلر
نشد بعضیدر و کون اونی یعنی طایغ اونی و یاتی اونی دنی دیرلر **صلاب**
هر دیارده بولنور بر او تدر جو قله استعمال ایتدر لر و جوتی اونی دنی
دیرلر **صلیت** بواسطه معروفه کیه ضیع الایچدان دنی دیرلر معروفدر **صلوب**
عصه هر مس و حصی هر مس دنی دیرلر تورکیس بر فسکنی ولایتده مرکور
باس دیرلر **صلون** شینج و خف الغراب دنی دیرلر تورکیس غننگه بوی
دیرلر **صلاب** بعضی نخلده طبلک واقع اولمشد بصلاب دیرلر
تورکیس میل و یکله معروفدر **حلم** قراد دنی دیرلر تورکیس کنه دیرلر
در **صلو** سیاه کتیه اور معروفدر **حما** یونانیین قططین آتون دیرلر
اوزم اصله کنه بکزد براغا جیدر مجوده مفردات **حمص** تورکیس
و فارسیده بخود دیرلر بعضیلر کتیف ایدوب نونورد دیرلر **حمص** میر
ماده حاک دیندی منتخب **حماص** برسی و ستانیسی اولور برینه
ساق بری دیرلر تورکیس لبدده دیرلر و ستانیسنه قوزی
تولانی دیرلر معروفدر اکشی او تدر بین الاطباء شراب حاص
ویک قوزی تولانی شربی دیک **حار** معروف حیواندر که تورکیسده
اشک و فارسیده خرد دیرلر **حام** فسخ و تحفیضه کوکر چین دیرلر
نوشدر مفردنن حامه و معجن حام کله و کی کبی حامات و حام دنی
کلور و فارسیده کبوتر دیرلر **حام** فسخ و تشدید یله موضع مشهور در
وضع قدیم را بتر اقام و بیمارستانه ایجادیدن اوستا دبقراطدر

علی بن ابی طالب

در بر و بعضی اندر و ما حسن حکیم که تر یاق ترکیبی صاجیدر انک
 ایجا ویدر ویدر سبب بواولشد که زمانه بر علیل گشته بر غارده
 ایچ صوبه کیر و ب علندن خلاص اولدیغی کوردوب ملاحظه ایلر که
 اسی صوا اولامو صحتک هوسی دخی اسی اولسه دخی اعلا اولور دیو حام
 حام ایجا دایتشد و بعضی دخی حامی و صابونی و نوره یی ایجا دایت
 حضرت سیمان علیه السلام حضرت نیکور دیدر **حاصل** امارت کشت
 که کاف کلور **حاصل** کشت و اجتمه اولان بناته اطلاق ایدر
حاصل الاترج اغا جقونی کشته دیر و مصدده اولان حاصل که بودی
 شربی کلور حاصل شربی دیر لاکا عجب استوب دیر **حاصل** جق که
 نور کیده بارهوزه دیر **حاصل** حم ل نور دیکدر حمض و شده ایلخت
 حجاز در ترندی دیکدر **حاربان** و حار البعث والهویه و ب
 شیخ دخی دیر لر تور کین سبج بویکی دیر لر **حند** قوقا و خندق
 دخی دیر لر و اغربا و الیون و الویس دخی دیر لر تور کین قره بونجه
 دید کیری او تر **حفظه** فتح ستمیه اولندی تور کین بغدادی و قاری
 کندی دیر لر و صوده شمش و قنونی قنیش بغدادی عجب و شیشه
 و صمغ بعل دخی دیر لر کز فیض بولغور دیندی **حنا** عوام کز لیل
 ایدوب قنادیر و جکنه عجب فاجبه دیر لر **حور** را و صمغ و جلیله
 لغتد کین مشهور اولان مملکله ایلد یونانیده اگر و نس و خیرس
 دخی دیر لر و لایتینده پوپو یوکس و تور کین قواق اغا جیدر
حوم ترندی اطلاق اولور **حومان** اسم عربی یونانیده طریقتن دیر
 طاده کلور **حواری** مالا سیده کینده اقیقه حاصل دیر لر انجول
 اولان انکه خیر الحوای دینور **حوم** مالا سیدنه و امر که قزل
 کول معانسه در **حواصل** ابن بطیار دندر صفا قوشی دید کیری

قوشده کول کینک ارسیدن کورک ایدر **الیش** **حی** العالم یونانیده
 آبرون دیر لر دایم الحیاة معانسه ایکی نور در صغیر و کیری اولور نور کیده
 قیه نور دخی دیر لر و نور و بویکی نوعک بیه قری نور اولور و بر نومی
 دخی اولور که بیهی بصمق اولور شیخ غایه الاتفاقیه پوپو لیون برهنه
 فتح مریم حی عالم دن نور دیر یکی بر نور که بعضی ترجمه کرده جمعه کویکی
 دیو قفسه اولمش ظن فقیر بود که ساق کوزی دید کیری نبات اول
حیات **الموتی** قطران دیر لر حیه مالا سیده اسم جنس در انواعی جو قدر
 مو و قدر **حل** حل اسی نور کیده صوصام یا شیدر

باب حرف الحاء

حرف خاده اوکی فصل لغات ادویه تور کین بیانده در **خام** بکی
 خریف عوامد **حس** کسر حایل حطمی و حطمی حطمی مطلق و کز اولسه
 مراد بیه خیدر خنی و کولک کتب قنونی دخی مستغله رکنه بر حطمی و
 کولک کتب قنونه قشر اصل حطمی و جکینه زهر حطمی دیر لر **خام** که با
 عجب کسند و کس در لر حرف کینده پیا اولور **خزل** نور کیده
 بیان شنی دیر لر اختر **خ** نور کیده رکنه کلور خرافا کین
 نور کیده دخی مستغله عجب کز دیر لر اسم جنس در واحد نه نمره دیر
 و تازه حرمایه ضم را و فتح طایل رطب دیر لر فانه حرمانک ابتدا
 جکندن ظهور ایدوب کمال بولنج درت مرتبه سی وارد که
 هر بری بر اسل مساور مثلا ابتدا ظهور انید که طلع دیر لر و بیه سی
 نایان اولد قس طلع دیر لر و عام ایکن بر دیر لر و خلال دخی دیر لر تمام
 کالنی بولده رطب دیر لر و حرمایه عجب جاد و قلب دخی دیر لر
 الخمل دیر لر **خ** و کس فار کیند کز عجب دیکت دیر لر
 جمعی دیو ک کلور **خ** و کز طبع کسب لید دیر لر **خ**

قنایه قوشی شیخ داود الودنه تسمیه
 اولور و میش

معروفه صوغلیان اچو ایدر لر عجب و خیرک دیرلر فارسیدن معبرند
صله دنیا اسم یونانیدر نوکیس مالیه و قریح اوتی دیرلر **خلال اوتی**
 اطباء جدر ارقم دیرلر که عربجه مخطوط و بربرین الکنار و در نوحه
 سبتناج دیندری مغرب و شام جباللر نه تیر جو زکی بو کوکدر
 طعن کتاپنه منتهی اولور لکن بر مقدار حرارتید بر بر وقت
 نقطه و قیقتدن انک ایدر لر اطباء حصاه دیدان اچون استعمال
 ایدلر یه خیار تور کیده و عریده مشهور در **خیار شنبه** خیار
 شنبه و فصل ثانی کور

حرف خاده ایلنجی فصل لغات ادویه عربیه **بیاضه** در
خالق التمر و خالق الزنب من جهة المعنی قسلاً بوغان و تور
 بوغان دیک اولور تور کیده بعضی قیلان اوتی و بلیق دخی
 دیرلر **خامسوتی** یرا جری دیرلر براوتر **خامدیس** مالاییده
 بلوط الارض دیکدر **خامسوس** غایه الاتقان بر صار مشقی
 دیو ذکر اولمشدر **خام بنظر** سنوبر الارض وکی قبطوس دخی دیرلر
 تور کیده خرب طوبین دیرلر **خام** داودک بعض نسخه کسده
 واقع اولمشدر معناسی زیتون الارض دیکدر مادیون و سمند
 کور **خام** شنبه سطح دیرلر تور کید سرکلر **خام** ابر کوکچی
 دیکدر رباح کثیره وارد در معدیه ضرر ایدر مصلحی فلفل و قورس
 کشیدر و کوندر من مفرد است ادویه **خام** منم خامسکون بایله
 خشت ایدر دیرلر تور کید و مر بونی دیکدر **خیر الغراب** کشد که
 اقراض الملک و منم کدی **خونوب** کچی بوینوزی دیرلر کدی که
 یکدی درین استعمال اولور ایکی نوعدر بر بری و سبب نسی اولور
 سبب نسیه خونوب شامی دیرلر ایکی صنفدر معروفدر و بر نسیه

حارصین توج دیرلر کدی شنبه در کاکا اطباء
 استون مجلی دیرلر معسوم مدر

خونوب بطلی و خونوب مغربی و خونوب الشرک دخی دیرلر شنبه
 داود ترلر ارکسن اولور بر دیکندر و بلیش و دخی خیار شنبه یه خونوب
 هندی دیرلر و تور دیکنی که قاقانک عصاره سیدر خونوب مصری
 و خونوب قبطی دخی دیرلر و اناغور کس دیرلر کدی اوتی خونوب خیر
 دیرلر که همیشه حب الکلی دیرلر **خردل** عوام حرلیف ایدر و خاردال
 دیرلر ایکی نوعدر بر بری و سبب نسی اولور معروفدر **خردل** مطلق دکر
 اولنه مراد نمکدر **خردع** تور کید کند تخم نه دیرلر **خریق** ایکی نوعدر
 برینه حریق اسود و برینه تور کید قره جو بله دیرلر و قره جو اوت دخی
 دیرلر و برینه دخی حریق ایتض دیرلر تور کید اق جو بله دیرلر قارجکی
 دیرلر کدی چلیک کوکدر **خراطین** صوغلیان و بر بر صغنی دیرلر
خروش سان لکل که تور کید سکرلی پیراغیدر **خروش** جلیان
 که تور کیده بو جوی دیرلر حرقه نمکان که تور کید سمز اوتی دیرلر
خرفه شتر دیرلر کدی اغاجات میشنه دیرلر **خرفه** فخر دخی دیرلر
 تور کید صافنی و فارسیده سفال دیرلر **خرا** عوام حرلیف ایدر و
 حصار دیرلر **خرا** مالاییده ابر شیم اولمق اوزره تعبیه ایتشد
 و کمن شنبه بو قوی بکنیموب مالاییده حریر ایدر کدی بر نسی و ککدر
 چارپا جان و لر ندن بر نسیک امیدر که انکی شیل ماکدر در نسی
 لباس یا پوب ملوک ماضین کیر ایش **خرمیان** حیوان دیکدر
 کمن مطلق ذکر اولنه مراد چند باکته در که الفده کدی **خستر**
 مادل دیکدر انواعی جو قدر **خس الحار** بخار دخی دیرلر تور کید
 هوا جوادر قریب کلور **خس و داره** تولجان دخی دیرلر حرف حاده
 کدی **خشخاش** بر قاج نوعدر برینه خشخاش ایتض دیرلر تخم بیاض
 و ککدر کدی کیر اولور تور کیده دخی اق خشخاش دیرلر معروفدر و برینه

دخی خنکاش اسود دیر لرخی سیاه و کله لری صغیر اولور انیون اسودند
 حاصل اولور و برینه دخی خنکاش منشور دیر لر تو کس قنقر خنکاش دیر لر
 وحش مشقرون دیر کله اکثر با سواصل جوده اولور غنیدن بعضی
 ذکر حششی دیر لر وحش زبیری دیر کله سبب ترجه اوقاوتر که
 افندره کوکیت به اولور غنیدن زبیری سیمه او منشور **خنک** نجیدین فاسیده
 معنای عمل بایس یعنی توری بال دیکدر فاکس افنیدن بر افانجه زل
 اولور طدر من دیر کله نیک مردی اولانیدر که استغالی جائز
 دکندر **خنک** بعضی نخده خنک نیک واقع اولمشد فاسیده
 معبر دیر تو کس شکر بود کی دیر کله طعاند **خنک** این ببطارون
 فارسی معبر دیر تو کس لندق او ترخر جی انک تقیر اولور مشر
 فوطله انکی کبی **خنک** خنک فاسیدن معبر دعوام خوشف
 دیر بر مت اوزم خوشانی قایصه خوشانی کبی دیر کله **خنک** شنبی
 وجوب جینی دخی دیر لر **خنک** دخی تو کسیده بوج افاجی دیر لر که
 او کس دیر کله فاجده حاصل اولور **خنک** مقل می در که میمن کلور
 مفصل ذکر اولور **حصی الثعلب** خصلف دخی دیر لر ابست جاسه
 دیر کله بر کو که **حصی الثعلب** خرو ز طشقی دیر لر کس جکر دکنه
 در بیاض و مدور و نور بر ناکت جکر دکنه **حصی الثعلب** جلاله سجندر
 جند پد کسره الطلاق اولور **خطاف** خنم خایله جمعی خطا طیف کلور
 قرنچ دیر کله تو کس فاسیده پرستو دیر لر **خطاف** و سمه در که تو کسیده
 جوبت اوقا دیکدر **خنک** و طوطا و طبله لیل دخی دیر لر تو کسیده
 برامه دیر کله حیواند که فاسیدن شبیره دیر لر **خنک** تو کسیده
 و فاسیده سر که دیکدر **خلنج** بر نو جام افاجیدر که دمر جبرک
 کوری اندن اولور **خلان** تو کسیده سکوت فاجنه دیر لر فاسیده

پد دیر لر **خنک** خنم خایله کو کس نیک دیر کله حیواند که کور صحن دخی دیر لر
خلال بکر که حور ناکت تو کس فاسیده یعنی تازه سید **خلان** این ببطار
 دند که تو کس صندلی دیر لر بر قره طکشد **خلین** اسم پونا سید عریک
 قند دیر لر فافده کلور **خلان** **قونی** او خرکی که تو کسیده کعبه صمانی دیر لر
خنس تو کسیده سچی و فاسیده با ده و اطبا پیند شراب دیر لر معلوله
 شراب عند الاطباء توام ولون و طعیم و زایجه و زمان جندون او جود
 قنیه منقسم اولور اما قوامی جندون او جود که بری رفیق و بری معتدل
 اولور و لونی جندون بشدر بری ایمن و بری حرد و بری اصغر و بری
 اسود و و طعی جندون دخی کجیب الغالب بشدر بری صلو و بری حاصف
 و بری قرد و بری قایص و بری عصفدر و زایجه جندون دخی ایکی نوعدر
 بری طیب بری کریدر و زمانی جندون دخی درت فسد بری بودر که
 ابتدا صقله و غی و قندن الی ای مود و ایش اوله شراب حدیث دیر لر
 و بری دخی بر کسده نام مود و ایش اوله متوسط دیر لر و ایکی طلق اوله
 عتیق و درت طلق اوله قدیم دیر لر بود کرا اوله اتقانی بری برینه
 ضرب ایندن او جود قسم حاصل اولور و بواق بدن عند الاطباء مدوج
 اولان قوامی معتدل و طعی حایض و زایجه سی طیب و زمانی متوسط
 اولاندر اما لون جندون مدوج اولان کجیب الما جدر که حر المزاج
 اولسره ایمن و مبرود المزاج اولسره اصغر و احمر و المقدرا طبا نیک
 شراب ریجان دیر کله سکت اوزمندن معمول زایجه سی طیب اولان
 شرابدر و مطار تقیرینه کله طشوشه ایدر که قرق کوندن الی آیه
 و ارنجه اولور فافده معلوم اوله که بالعقل ذایقه ایل ادراک اولان
 طعوم کجیب الاستفرا طعوز در زیر الیه خنصر دن مرکب اولان
 شنی مرکب اولمخله علل ارجدن لایدر علل ارجه دیر یکم فاعل و ماده

و صورت و غایت بوندر اما فاعل او جدر بری حرارت و بری برودت
 و بری اعتدال و ماده و دیگر دخی مؤثرات اثریه قابیستی اولان جدر که
 بودنی او جدر بری لطیف و بری کثیف و بری معتدل بوندر بر بریه ضرب
 ایندن طغوز صورت حاصل اولور و فنی کیفیت فاعلک اثری
 بر جدره مؤثر اوله البته بر صورت و بر شکل هر دو اولور که غایتی
 کنون صادر اولان اثر فاعلدر مثلا اگر کیفیت فاعلدر حرارت
 جرم لطیفه فاعل اولور که اندن بر صورت حادث اولور که غایتی
 حرینی اولمقدر مثلا صوت و سرق و بوندرین امثالی فاعل کی اگر حرارت
 کثیف فاعل اولور که حرارت اصدات ایدر مثلا صبر و ابو جهل
 قار بوزنک اجلیفی کی و اگر معتدل اولور که طوحت ایدر طوحت
 حسن اولور بعض بقوکت طعمی کی و دخی اگر کیفیت فاعلدر
 برورن جرم لطیف فاعل اولور که حموضت ایدر لیمون
 و افاج قافی اکثبات طعمی کی و اگر کثیف فاعل اولور که
 عقوضت اصدات ایدر مثلا خام قزلق و مازینک طعمی کی و اگر
 معتدل اولور که قنوسنت اصدات ایدر مثلا بعض ما خوش میو این
 طعمی کی و فنی اگر کیفیت فاعلدر اعتدال جرم لطیف فاعل اولور
 و صورت اصدات ایدر مثلا آبک طعمی کی و اگر کثیف فاعل اولور
 حلاوت اصدات ایدر مثلا غلک طعمی کی و اگر اعتدال معتدل
 فاعل اولور که تفاهیت اصدات ایدر دیو کا میج الطعم و برر مثلا
 دادی و طووی اولیا شیر کی انجور بعضی طعمی در حد
 اتمیوب سکر در و بیشتر بودنی معلوم اولور که کایچه ماده واحد
 و کیفیت فاعلک اثرندن بر صورت حاصل اولور که حسب النوع
 اندر طعم مختلف بولور مثلا جلدن بری نارنا و افک ماده و سوزنی

مکمل کیمی معلوم و کیمی عامض و کیمی قابض اولسی نوعیک اقتضاسی
 حسب بعضی حرارت فاعل و بعضی برودت فاعل و
 بعضی دخی اعتدال فاعل اوله ایندن معلوم اولور که او ویه
 مفرده نک طعمی جتدن استتال ایدر بوسید ندر که البته حلو اولور
 حار و عامض اولور بار و قابض یعنی تر اولور معتدل اولور سرد
 طعمی دخی بوقی کس او زره در اندی بوقی کس ذکر اولور طغوز
 صورت او زره بر جدول رسم ایدر تا که
 افام طعم بر خوجه معلوم اول

فاعل	ماده	فاعل	ماده	فاعل	ماده
حریف لطیف	مر	کثیف	ع	طالح معتدل	ع
عامض کثیف	ع	عقب کثیف	ع	قابض معتدل	ع
دسم کثیف	ع	حلو کثیف	ع	نفس معتدل	ع

خمیر عوام حریف ایدر و ب خامور و دیگر عجمین دیر لکن بیشتر
 فرق بود که عجمین ابینی خامور و خمیر بایر و خور دیگر فانی اصطلاح
 طبعی عجمین و خمیر و قنصین دیر لکن بیشتر فرق بود که عجمین دیو
 بعض سحوف دوالری مناسب سوزاید با خود قوامه کشش مال بوزن
 معجون اینکه دیر لکن اما خمیر اولور که بعض دوالری معطر سوزاید اصله و ب
 براسی دیر ده مایه لندر نک دیگر و بعضی اولور که مرتبه عجمی کوب
 اسی برده دو انک لونی و طعمی متغیر و لجه دور مغه دیر لکن خان نور کین
 در دیر لکن نوعی سوزید کلور همان صندل جدید دیکل معروف در خمیر
 اسم بنظیر و عجمی جازی و نور کین ایدر کوی دیر لکن چندین بنی هند با بر
 بر نوعی در چندین کس قزلقه ای دیر لکن لغت طبعی سرش او نه

چندین یا سببی و مارول دخی دیرلر
معروف این بیلار

خمن اوراق رو سیرنط فلون
دیرلر

دیرلر که تورکیس جرش ابرکریک او تیرنتر معروف بر جانور
درکه جمعی خنازیر کور تورکیس طکوز و بعضی طوز دیرلر و یا ورسنه
سمور و زننه خاص دیرلر خند یقون یونانیدر معناسی شراب مبری
دیگر که سخت ویرنجی شراب دیگر مرکباتند مرکب فرس ترکیبند و در
شراب و عسلدن مرکبدر **خولجان** حسودا و حسودا و در دیرلر فارسی
سائن مشهور در **خولجان** بواسطه معروف در خولجان عفری دخی دیرلر
بعضی قونج اوتی دیرلر **خولان** عوام حاکم ابله حوالا بندی دیرلر
خوخ شغالو دیرلر موی سیاه در حوض حرمایه افند دیرلر شکم اخوت
الخل و بنور یعنی خرمایه قلندی دیگر **خون سیا** و شانی فارسیه و رکی
دم اتون دیرلر داله کلور خیار السنه ثلث ده بویچه معروف در خیرزان
عوام خولیف ایدوب هزاران دیرلر خیرنوا قاقوله یثا به بردا و در
خینقوج حب القطن که تورکیده پاموق محیدر دیرلر خیری اسم
یونانیدر عرکجه مشهور در که تورکیس کشوی دیرلر **خس** مارولدر
تقلیل منی وضعف بصر ایراست ایدر مصلحی کرفدر

باب حرف الدال

حرف داله اوکی فضل لغات ادویه ترکیب بیاند در دار چین
فارسیدر تورکیس دخی مستقندر معربند و اچینی دیرلر داری
عرکجه منله دغه دیرلر جمعی دخی کلور فارسیده فخله اوزن دیرلر و بر صنفی
دخی واد در که صوت داریسی دیرلر عرکجه جادش دیرلر کاوس فارسیه
معرب در شکل دزه دخی دیرلر و داروخن داروسی دیرلر عرکجه جمل
ایض دیرلر و کوش داریسی دیرلر عرکجه حب القطن دیرلر دکر
ایسکی عرکجه زبیلجو دیرلر **الوجه** عرکجه که بر فطره فارسیه سه
دیرلر **الوجه** اصل بغیر این از عرکجه زدان دیرلر **دوه** دیکنی عرکجه

دانی تورکیس یا داله کلور
چندین بیلار

داری هو قادیقون بیانه
دیرلر

فخله شک دیرلر ایدر اوزان طیبیر انیمون دیرلر و دسل کرفس کی برکوب
رایجه کولی واد در اکثر یا ایدر محصور مرکب راسته یاقی ایدر لایبند
پنجاده دیرلر **دوه** عرکجه ابل جل و نافه دخی دیرلر فارسیده اشتر و اشتر
دخی دیرلر **دیش اوتی** عرکجه لک الابل و افرنجه سالو یا دیرلر **دیکنامو**
ایچن اسم لاتندر باقوت اصغر دیگر تورکیس صاری باقوت دیرلر
و دیکستو ایدر مکرر معجون صاری باقوت اولد یغندن اوتجه شمیه
اولندی **دو کوردیکنی** انا عود کس دیرلر

حرف داله ایکنی فضل لغات ادویه عربیه بیاند در
دار شیشان فارسیدن معربدر عرکجه قندول و عود البرق دخی
دیرلر تورکیس عود فرنگی و قره جالی دیکنی دیرلر **داری اوتی** مهور
قادیقوندر **دار فلفل** بواسطه معروف در مصر یل عرق الذهب دیرلر و از آن
انجرا دکن دخی دیرلر **دانه** دانه که تورکیس تانوله دیرلر **دیس**
و دوش ب دخی دیرلر طیبیر قشند دیس دوش ب مطلق دکر
اولنه مراد حرمایه بیدر و دیس العنب دیکله مخصوص اولنه شهر بزه
معرولان بکریدر **دب** ایدر دیرلر جانور در فارسیده کسر یله
حرس دیرلر **دجاج** جعدر واحدند دجاجه دیرلر تورکیس طاق
فارسیده مالکان دیرلر دیرلر و یا دخی دیرلر تورکیس بوکرلجه دیگر
دخن صنم دال و سکون خایله تورکیس داری و فارسیدن اوزن
دیرلر **دخان** تورکیس توتون دیگر جمعی ادویه و دواخن دخی کلور
طبع مراد بر سنه بی احراق ایدوب توتندن حاصل اولان سنه دکر
تورکیس ایس تعبیر انور اکثر با امراض عین اچون استعمال ایدرلر
مشلا دخان الکندر دیرلر مراداق کونکی احراق ایدوب نصا عد
ایدن انجرا سندن محال اولان ایسیدر در دوار اسم فارسیدر عرکجه

دو کون اوتی کیکدر
م

دور دخی الحن اس و هر دم بهار
دیو کجی م

شجره الحق و بقم اسود و فی دیر لر تو رکبید قره غاج و دیگر کربیر در فوج
 در و جی اعتراف دیر لر معروف در بعضی تو رکبید جان اونی دیر لر در
 علوم کوفیل طور و دیگر طبع متواتر اولان در دی الحذر و طرطری
 دیر لر تو رکبید شراب طوطیسی دیگر در اراج مجدد و صحنه در ارج دیر لر
 بر تو شد در **دیفیون** یونانیدر عرکجه زنبوبه دیر لر معروف در بعضی
 طایع بزربخی دیر لر بر اتر در **و بطاوس** یونانیدر صفای ولد البوط
 دیگر رسید غا جریه صا دیوب سفایک مش به بر اتر در **باس** انبر باس
 کوکله دیر لر دره بیغافنی دیر لر تو رکبید طوطی دیگر کوی تو شد در **کراج**
 بعضی نهند با برتی و بعضی سیلا بر دیر لر **دستونه** تو رکبید قدیه ده
 سیلا جی دیر لر قاون نو خندان شامه دیگر **دکیش** بولغور در **دغلی**
 دیگری در نند در تو رکبید اغوا غاجی در که او ستاد و حقه الله شادون
 سمود که نور بفری دیگر کوی دنی بونو خندان کن اغوا غاجک جگر کوی
 قرغزی اولور تو رکبید نیک صا دی اولور دیر لر **اقان** اکندر با بعد
 نیک النکر الله کن خردیه دیر لر **دلب** جنار و شام و صا دغنی
 دیر لر تو رکبید چار مشهور در **دلبوش** سوسن نو خندان تو رکبید
 تو زنون و فیجی دکات جکی دیر لر **دغلی** دکوز بالغیدر که تریز
 اینتر یونس بالغی دیر لر عوام خریف اید و یونوز بالغیدر دیر لر دلم
 دیش دنی دیر لر تو رکبید بیان کو کر جینی و قریه دنی دیر لر **دغلی**
 سکا و دیگر کوی جان و در بعضی زرد و اوده به دغنی دیر لر **دلیل**
 قفدر اید کوی حیوانک کبیرینه دیر لر **دلیک** ابن پطار دندر تو رکبید
 کل بودنی دیر لر کل جلیوب و دکدن مسکه قرغزی اولان میوه سیدر
 دم یعنی قان دیک در فار سیده خون دیر لر دم **دخون** دم النین
 و دم النین دغنی دیر لر صفای اذ دقانی دیگر تو رکبید ایکی قرنه اش

اعموس عین ممل اید دغنی اطلاق اولور
 تو رکبید کوکله بالغی دیگر
 م

قانی و فار سید دغنی سیادان دیر لر حقیقت اختلاف واقع اولور
 و بعضی نهند اغاجک صفیدر دیر لر بعضی اسقوی بر پسته اولور
 بر نیک صا دی سیدر که صبر دغنی اول خریزه دن کلور انجمن صبر اسقوی
 دیر لر مشهور در **دماغ** تو رکبید بین و فار سیدر مغز در **دنج** دهنه فکری
 دیر لر معروف در **دغلی** خروج صینی دغنی دیر لر حب الملوک و حب السلطین
 دیگر کربیر در **دست** فارسی معروف عرکجه حب الفار و تو رکبید دغنی کجی
 دیر لر مشهور در **دمن** معروف در اطباء قشند انمار دن و انمارک غیرین
 واسطه ایل با خود بلا واسطه انجا ذاولن نندیه دیر لر اما بلا واسطه انمار دن
 انجا ذاولن مثلاً بادم یاغنی و فسق یاغنی بونکرک امشالی یا غلر در
 و انمارک غیری اولان اطباء کیمونیک انمارکری اوزره تعصین
 و تقطیر ایل حاصل اولور مثلاً از مار دن کل یاغنی و نبغ یاغنی تقطیر
 ایل استخراج اولور قری کبی و بزور اتدن اولور انیسون و رازیانه
 یاغنی کبی و اخت بدن اولور مثلاً خود و صندل یاغنی کبی و دغنی
 بونکرک و واسطه ایل انجا ذاولن زیت یاغیل کوشه پا پادیه و
 بونکرک امشالی کبی **دمن الحلی** با ممل ایل شیر دغنی دیر لر عوام
 تحریف ایدوب شرفن و مشر دود و دبدان مجدد و احدین
 دوده کلور ام جسد نور لو بو جاک کبی حشر انک جلد کسه اطلاق
 اولور فائده معلوم اولور که بدن انسان متولد اولان دیدن برقاج
 منتقد و انکسی امعا و فاقه متولد اولاندر که طوی بر ارشون مقدار
 اولور اکاجیات تنمیه اولور ایکنی قولن و اخور و دیگر کوی بغر سقوده
 اولور قیق جگر دگنه مث به اولور نغین حب القریه تنمیه اولور و بر صنفی
 دغنی معده و منسل اولور مستقیم دیگر کوی بغر سقوده متولد اولاندر که
 او حق سر که تو روزه مث به اولور نغین دور الحلی تنمیه اولور مشر

دهن البادروج تره خروشی
 باغیدر م
 دهن الحاحم یاربوز یاغنی
 دیگر م
 دهن القصوم ابودنه
 باغیدر م
 دهن الرغفران سساق
 باغیدر م
 دهن قناع الخلف جگدر
 باغیدر م
 دهن الناردین سنبل روی
 باغیدر م
 دهن النوار الفندول قدس شریف و غلر
 بر معیلان اغاجنه مث به بر دیکلی اغاجک
 باغیدر م
 دهن البینج پان نمیک
 باغیدر م
 دهن القراج بغدای
 باغیدر م
 دهن الکادی حرا اغاجنه مث به یزغانه
 باغیدر ابن بطار
 م

مفاسی علفن مخلوط و دیگر مصنوعات در جانین کس ترکیب شدن ماده
 سرخ در یعنی جریا قورونی صوبید رنگه بارولی طبع ایدوب قورصلر
 دوزر قرض راکت دیرلر و کاهیجه بعضی قوایض دخی صنم اولوب
 راکت و سکت المکت دخی دیرلر **رب** ابلتا قتنه عصاره سی الموق
 مکن اولیا مثلاً مسین مخی وحت ش مخی کبیری صواب قینا دوب
 مطبوعی بنوردن نقسی مراد اولوزایسه قبولتمه **رب** دیرلر و کاهیجه
 مسهل دوزلردن دخی خل اولوب مثلاً راوند و جوفان کبی مکن
 بنوردن عمل اولوز حلاصه بغیر ایدر لایتنه اصطر اکوم تورکیس
 قوت دوا دیگر بونرک کیفیت و عملی غایه الاتقا ترجمه کنده دکر
 اولمشدر **ب** **سوس** تورکیس میان کاهی دیگر مشهور در **رب**
العنب ریل العنب تورکیس بگزدر **رتم** تورکیس انا طر قور و غیر
 صاری شکوفه سی اولور کراس مو سمنده داغرده بتر حنوب کبی
 مخی اولور بودیاده معروفه **ایستلا** بودید کبری اور جگه زهر ناک
 اولور **توب** قنر زهر معن کنده در **جل الغراب** تورکیس قورخا یاغ
 دیرلر قدس شریفه کثیر اولور **جل بقدر الحما** دیگر **جل الرب**
 لایحون دخی دیرلر تورکیس طوبی اباغی دیرلر برادر **جل الحام**
 سنجار در که تورکیس هوا جواد **رب** معروفه مشهور در بواسطه
 رایج نوزنده سفینه لایته طلا ایدر **رخته** انوق دخی دیرلر تورکیس
 قاتال قوشی دیرلر مشهور در که قاتال کوهی طافزده و بنه کرده
 سکن اکوب بوداسنی و بمور طه سنی کمنه کورمشدر دیرلر حتی بعض
 نادر اولان شیری نرب مثل ایدوب اعظم من بیض الانوق دیرلر
رغ سزکب مفرد است بود قد شیخ داود بیان ایدر که دوه مقدارند
 دودون یوکک بر قوشدر که اندن چوک قوش یوقدر بلا دهند

در هندستان جوزنه بگزایند قندی دیرلر
 برقی کشید رتم

جل ابراد راه و زرب و بیشتر پراغی معنیه
 در ایلک سنی تورکیس بگزدر بر نادر تورکیس
 جل که اغایب درم

در جمین جوکات دیرلر بعضی ابلتا شمش
 یاغردن صوبید بعضی مصل مرانی که
 کش دیرلر این مبقار

سندب طافزده سکن اولور بعضی کیده قصد ایدوب قوشنی عرق ایدر
 و بعضی برتیه دوه بمور طه سنی کورمشدر در که بقدر اولور و بیشتر و بعض
 منقبه دوه سمودر که رخ قوشنی حکایه سندن قتی مبلغه ایدوب در باطنی
 کشت ایدن بعضی سیاحتیدن نقل ایدر که رخ قوشنی کیم بود طه سنی
 بر طه دوه کوب ایانه اولوز کولک ایدر بر طه قنی فرد قن ایکندن
 یاور کوشنی حقیق اوب کال عظمتدن ایلای سفینه بخت و دهنست
 کلوب بدیر که رخ قوشنی یاور و سیدر هماغه ایدوب هر بری کتوبان
 مقداری اتندن ایدر و یوقل ایدر لرمشدر قصد غریبه در که بومر نیست
 مبالغه اولور ککن عظیم الجثه اولوز یعنی مشهور در شین ایلکات
 الحلاق **رخام** مرمر دیر کبری طاشدر **رخام الطین** طین قبولیا که کفه
 کیلی دیگر **رشت** در حرف که تورکیس نزه دیر کبری اوند **رخام**
حرق قوشون بوتی دیر کبری در که **رخام** معادن سبوناک بری
رخام صدر ایکی نوعدر بیاض اولان نوعنه عریجه قصد برده قنی دیرلر
 تورکیس قلایدر و سیاه اولان نوعنه عریجه **رخام** اسود و انک
 واسر ب دخی دیرلر تورکیس قوشون دیرلر **رخام** مطلق دکر
 اولوز مراد قلایدر **رطب** تازه حرما در **رطب** نصفه دخی دیرلر
 تورکیس یوکجه دیر کبری اوند **رعی** **الابل** تورکیس دوه اونی دیرلر
 دوده بواوتن بکس اغولو جانور صوفه یعنی دخی ایدر **رشی** **الحام**
 ساق **الحام** دخی دیرلر تورکیس کور حنین اونه دیگر ادر بخور و تیب ایدر
رشی **الطیر** داده مشاب بر دیکسی اوند وجه ستمیه بودر که خاک قارنه
 شیشه با خود دیرلر **السه** بواوتن بکس بکس **رخام** بکس **رخام** شهاب
 اولوزش زهی حکمت حکیم لایزالدر خارک ز حیوانه سنبیل بلا دست
 و حافله مشهور ایکن اول حکیم شفا ز الهمیل کندویه نافع اولان

نقا طبول ایش ایدر و مثلاً به خراش
 ایدر و صلی حل نهید و درن تهم

بلوب اکل ایدریش رعد فتح و شد ایل بر نوع بالقدر که بر کسند
 یا بشه الری اویوشوب و ترک که بشد صبا دکن اغنه کره اما ترک
 بشد **ری** از ایزر صفر حق اونی دیگر تور کین قزل بویه کو کیدر
 رغو کپوک دیگر **اعوه الحامین** سفینه تور کین سوکر دیگر **رفع یا**
 بتن افرنجی تور کین فزک انجیر قالدین نیز اقلی اولور میوردی نیز اغی
 اوزر نه اولور نوعا انچه مشهقی وارد بعضی باغچه کورلدی در
 صافیده تیشد مشد معروف انچه در **رقه** انجیر و مور کین
 دواره اطلاق اولور **قبت الشمس** حرف صاده صامیه مار سمند
 کلور **رفع** حس که تور کین ایرانی دیر لر **رقش** اسم حسد
 قتلو بغناک مجموعنه اطلاق اولور **مش** **فرون** اسم هندیدر قرات
 نهاده اولور قتلو بغناک کبیر دیر **مان** تور کین نار و نار کین نار
 دیر لر اسم حسد در جمیع نوعه شموله وارد رطوبت کسند ربا معلو و کشی
 سنده حامض دیر لر و یتقان نارینه مان مز دیر لر لفظ فر منم
 و شد ایل پین انکلود و ایل مص دیگر تور کیده مای خوش دیر لر
ما ز تور کین کول و فار کیده عاکس در **زل** تور کیده قوم
 فار کیده بک در مان خار در **مان** **الغال** بعضیدر حشاش
 ایض و بعضیدر حشاش مشد در دیر لر **مان** **الانار** هیوفا بقو
 نوع کبیرنه دیر لر ایل شام عذره معلوم در **مرا** بعضیدر قرطم
 هندی و بعضیدر قرصه دیر لر خلکس دکر اولور **ماش** در هشی
 طحین دیر کلر در خلکس دنی یبار لر خلکس دیر لر یغی طحین
 خلکس دیر لر معلوم در **وبیان** استغوزه دیر کلری در با جان و دیر
روس جمعد مفردی را سدر یعنی بیش دیگر فار کیده سر دیر لر
اوشنای اسم فار کیده تور کیده دنی اخوند بایه خذله روشن

در بعضی که گفته اند دیر لر
 اس برقی که هر دم بهار دیر لر معلوم در
 م

دیر لر قششیه الطلاق اولور یونانیده معنوی البصر دیگر کوزد و الزون
 بر دوا به دخی اطلاق اولور **ری** کس یونانیده مشهور در مای خوش
 بر بنادر عصاره سندن شربت با پوب شراب و بیاس دیر لر
 بعضیدر ریاح دیر لر فار کیده انچه در **ریحان** فسلکن در که طیده
 برز الریحان دیکت فسلکن مجیدر تور کیده کافوری دیر کلری بنادر
 ریحان کافوری دیر لر به اف جکر در حرف الفده کیدی **ریش** تور کیده
 قن تر جناح معنای کس طیده جناح دیو قن دکن با قول اولان برینه
 دیر لر **ریش** دیو بکننه دیر لر فار کیده بر در لر معلوم در **ریش**

باب حرف الزاد

حرف زاده اوکی فصل لغات ادویه تور کیده بیانده در زرباد
 خریف عوامر حسی زرباد حرف کافور و کافور اللک و عرف
 الطیب و زربینه دخی دیر لر تور کیده دخی بر زربینه ایل مشهور در بعض
 قرابا دینده زرباد در زرباد طویل دیر لر طین اولور که زرباد طویل
 زرباد ک غیر بر کس شیخ داود که زرباد کس بر و سطلیل معلوم
 دکلر یعنی ایل شمس اولوب بر قستی در تور و بر قستی طویل دکلر بلکه
 تجارک فعلی در که بری برین ناکلدن منع ایدر زربینه طویل کسب
 ایدر لر **ریش** **زربین** عریک کسریله زربینج دیگر عوامر خریف ایدر لب
 زربینج ایدر لر **زربین** بعضیدر دخی زربین قرح دیر لر عریک بر جس دیر لر
 انواعی جو قدر زرده جاده جوب فار کیدن خریف در عریک
 الصبا عین دیر لر زرد الو دالو فار کیدن خریف اولمشد در عریک
 کسریله شمش حامض دیر لر **زهره** خریف عوامر حسی صغیر در
 ساده کلور **زنجبیل** غلط عوامر حسی زنجبیل دیگر **زنبق** کس
 ایض دیر لر **زنبون** باغی عریک زبیت دیر لر غلط ایدر لر

ریاس قولنج ابراث ایدر مصلحت ایزج انجور
 اولور و عسلدر من جامع
 م

انصار اجل دیر کلر بر که فار دیموده در
 با خود کلر ایل طنج ایدر لر معلوم در
 اخری زربینه اطلاق اولور
 دیش
 م

زیت باغی دیر در یادگار دیکت اولور زبوه زینق دیر لر قریب
ذکر اولنه جقدر

حرف زاده اینجی فصل لغات ادویه عربیه بیانند در

زاج نور کین قره بویه دیر لر بعضی غلط ایوب حاجی قریز دیر لر بر
قاج نوعدر قاف کور زان مرور در زادق و رابق و زینق و دخی دیر لر
زاج نور کین قره و قوز غون دخی دیر لر عربی و فارسیه مشترک دیر
قاسوس بوز قره و دیگر زبیب قوری اوزم زبیب الجبیل موبرج
که نور کین موزک دیر لر زبیه صنم زاد سکون با ایل تره یاخیدر
بعضی کوه باغی دیر لر فارسیه مسک دیر لر زباد قلک یاخیدر
زبوب که بدن چوک بر حیواند زبوجد و زمره اسطویه کوره شنی
واحد زبیل زبل الفرس دیر لر ات تره سی دیر لر زبیل الفوار بر صبح
که کبیر مین کور زبیل القصب قاشک کوکین غنیمت اولان طوبی
قواریر دخی سر بایچه فزانه نور کین صرجه و فارسیه سینه
ومینا و اینک دیر لر کین شیت نور کین دخی مستحضر معدنی و مشو
اولور بلور معدنی دیر لر زبینه اسم فارسیه معروف بر بواسل معروف بر یک
رجل حراد دخی دیر لر زبانه اسم فارسی معروف بر یونانیده اسطولوجیا
دیر لر معنای فاسلالت دیکدر عسره ولادنه نافع اولدغیندن بولجه
تسمیه اولمشدراکی نوعدر برینه زراوند طویل و برینه زراوند مزاج
دیر لر بواسل معروف در اکثر مطلق ذکر اولنه مراد طوبی و زرنج اسم
فارسیه معروف بر یونانیده فرساصین دیر لر معنای کبریت
الارض دیکدر واریاب صناعت قشند علم تسمیه اولنور
سینج داود بش صغدر ویش بری صاری اولور که زرنج احمد
وینق دخی ایض اولور زرنج دوا شعر دیر لر دخی شیده که

زرنج احمد دیر لر بوضیفک وجودی نفی نقیر و بری دخی سپهر زرنج
اسود دیر لر نور کیده قره اوست دیر لر زبیه فارسی معروف بر
انبر بارنس دیر لر کور زرنج خرماسی اسم الفار که نور کیده صحن
اوتیدر و زدنک عصف که خنده کور زرنج جوان زار کون فارسیه
معبر بر معنای النون رنگی دیکدر النونه والنون رنگنده اولان نوره
اطلاق اولنور زرنج کین کین کین که نور کیده سکون دیر لر زرنج
یراصد دیر لر کوی قوشک زرنک اولنق اوزره در زرافه قانیه در نور کیده
طوبی بایته دیر لر کوی حیواند فارسیه است که کور زرنج زرنج زرنج
در جمعی زار بر کور نور کیده صغری دیر لر کوی قوشد زرنج
بواسل معروف بر بعضی غلط ایوب صغری دیر لر سر بایچه کرم و عرجه
جباد و جادی دیر لر زرنج در کیدار و نافع جلی دخی دیر لر نور کیده
ایلیج دیر لر زرنج الکیده صد الکیده که نور کیده در باسی دیکدر
فانده صد الف مدوده ایل باکس معنای در که فارسیه زرنک
دیر لر اصطلاح طبع زرنج الکیده دیو نقیر ایدر لر براده سبیل
کبر میندن ایند کوی عله دیر لر زرنج معروف در یکی نوعدر بری
رطب و بری بالبدرباس اولان دخی یا مطبوع در باخود
بنفشه منجر اولوب انجاردن بنفشه سیلا ایدنه زفت دیر لر
طبله و صاعقه اولان فطران دیر لر و بونر جام اغا جلندن
حاصل اولور که جمیده ذکر اولندی زقوم بواسل معروف در حکنک
ناشیندن اولوری بعضی باغچه لده میشد مشد در یز باغی دفته
یز باغنه مشاهد زلابته تحریف اولنوب زلیه دیر لر طبله انواعند
زرنج انچه دیر لر بر قوشد زرنج قیمت انجاردن برید معروف
بعضی تحریف ایوب تحفیل زرنج دیر لر زرنج بواسل معروف

عوام خرافه ایدوب زنجیل دیرلایوسی بیاض اولاند زنجار فاسک
 معبر ایکی صنف معدنی و مصنوعی اولور معدنی اولان باقر معدن
 حاصل اولور مصنوعی اولان دخی باقر ایله سرکه دن عسل اولور تورکیه
 قلم جنکار دیکله معروفند **زنجیره** عوام اخرینه بر صمیر کنور و ب زنجیره
 دیرلایوسی معدنی ایکی صنف معدنی و مصنوعی اولور معدنی اولان
 التون و باقر معدن جنجار لکن وجود نادر دیرلایان بین التان
 متداول اولان مصنوعی که اصلی زینق و کبریتدن مصنوعی زینق
 جمعدر واحدین زینور دیرلایوسی صمیر کنور کیسه اری دیکور جمیع
 اریزه شالدر و بال اریسه عرکجه فتح نون و سکون حاد مصل ایله
 کل دیرلایوسی کلور **زنجیل الکلاب** بقول نوخذند **زنجیل**
شامی بعضیل زنجیل بدوی دخی دیرلایوسی درکه تورکیه اند دیکور
زین برفاج کشیه اطلاق اولور لکن مطلق ذکر اولنه مراد قرضقل
 شامی دیرلایوسی تر و دخی فارسیده زهره مراده یعنی معنایه اولور
 تقریباً استعمال اولور و زهره الملیج دیکور یابیل مبارکه حاصل اولور
 زعفران رنگنده باقی قوتوسی کبی رایج سی اغیر نشه در و زهره البیاض
 دیکورینه باقر جکی و باقر کبک دخی دیرلایوسی **زوقا** **بالس** ذوقا دیکور
 برادر عوام زایه تعظیف ایدوب طوقا دیرلایوسی مطلق ذکر
 اولنه مراد بود و ذوقا بعضیل توکت و بعضیل حضرت داود
 علیه السلام باغانه دیرلایوسی شمشان داود دیو الفده کجی **زوقا**
 قیسه کت قولتوخی التند و بودی اراکسند و کت لاکش و نجار
 حاصل اولان نشه دیرلایوسی **زودان** دلوجه دیکوری بغدادین ازمه
 دیرلایوسی معروفند که بعضیل غلط ایدوب زیتین دیرلایوسی
زینان زیتون یاغی صقله قدن مسکه باقی قتان صقله دیرلایوسی

زینب السودان زینب هر جان دخی دیرلایوسی بادکنت برقی سیرلایوسی
 دو آب بیوب جگر دکنی از و اول جگر دکنی دو شوب بادم یاغی
 کبی یاغی جیقار لر زینق معادن کسجه نکت بر سیدر و تورکیه
 جیه و ژیه و فارسیده سحاب دخی دیرلایوسی **زیتون** لکن زیتون الکلی
 دخی دیرلایوسی برقی دیکور بیان زیتونه دخی دیرلایوسی **زیتون** بیاض
 زیتون زیتونه دیرلایوسی زینق بیان ایله افاجیدر مینو
 اولاند دیرلایوسی زراخری راه مصل ایله کت نذر و مصل ایله صمیر دیکوری حیوانه
 که تورکیه جیرلایوسی دیرلایوسی

باب حرف السین

حرف سین فصل اول اخات ادویه تورکیه بیاننده در ساق
 عرکجه کسجه عکات دیرلایوسی صمیر کنور زهره جکشن نشه اطلاق
 اولور لکن تورکیه ساق مصلک و الفده مصطکا و عکات روی
 دخی دیرلایوسی **ساق افاجی** عرکجه صقله بطم و مینو صفت الحضر دیرلایوسی
سالی یا دیش لوبند **ساجی** قریز عرکجه عوام جمیع زاج قهر سرد
 لفظ زاج فارسیین معبر دخی انواخذند نور معدنر بیاضی و قهر سی
 و صاریسی و شیل اولور بیاضنه قلقدس قهر سیینه قلقدس
 و صاریسیه قلفطار و شیل زاج قهر سی دیرلایوسی **سالی** یا قالیس اسم
 افنجیدر عرکجه طافعی تورکیه لکن طوزی دیرلایوسی **سالی**
 اسم لایند عرکجه حصی الغاب تورکیه غلب دیو مشهور در سپارینا
 ملک متقدمین کت بزرده یوقدر مکن دن یکی انباده ظهور ایدین و والد
 خرافیه صیرنه دیرلایوسی در سدف صوکرده سی دخی دیرلایوسی
 دیرلایوسی **ساق** عرکجه نوم و فارسیده سیر دیرلایوسی **ساق**
 و تورکیه بوی مستطرد عرکجه فتح صل دیکور **ساج** یعنی عصفور دیرلایوسی

سراجیوس یونانی الفده اسباق رکنده
 ذکر اولور معلوم

سلطان یورکه سر یانیده استه انوار
 دیرلایوسی

سجی قولانی مرچا کوشک دیرلایوسی
 معبر دخی مرد فوش و مرد فوش و عرکجه
 اذان الفار لایتنجه اما دینو
 دیرلایوسی

سکون کنی یا فیل ایدوس
 انباده

بر تو شد **سکه** عرکجه شیطنج دیر لمعروفه **سکه** بی برانی عرکجه
 الحذر **سکه** یا اسم لایتند و هند با برید **سکه** من سلمان و سلیمان
 و دوازده لغت دنی دیر **سکه** او فی طبعه دیر **سکه** کند ی تو شده
 بر و در عرکجه جوز القطار جیده ذکر اولندی **سکه** است **سکه** عرکجه بقدر
 الحقا و بقدر المبارک و سر یا نیده رجه و فارسیده فرنج و تخمکان
 دیر **سکه** عرکجه کرة البیضا و سر یا نیده فاشه و فارسیده هزار
 حن و دیر **سکه** کتب طبع مشهور اولان فاشه دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 عرکجه دنی فتنه سنا دیر **سکه** فضل نایده **سکه** است **سکه** عرکجه نو بوز و دنی
 دیر **سکه** عرکجه قینو تو زیون دیر **سکه** یونانیدن **سکه** عرکجه **سکه** است
 لایتند و تور کین قره تو ز و عرکجه حجه دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 یعنی **سکه** الکلب دیکدر بواسطه مشهور در اطباء و فرج امراض صدر
 اکنون سنا و لوزه حی و بواسطه ایرو است **سکه** است **سکه** عرکجه
 الکلب دیر **سکه** عرکجه بناتر محمول جدر و قربادین ترجمه لرنده مطور
سکه است **سکه** باغچه لوده اجلین معروف شکوفه در لونه نایده و افسوس
 دیر **سکه** است **سکه** عرکجه لبن و فارسیده شیر و تازه صاعقه شده
 لبن طیب دیر **سکه** است **سکه** دم فاسدی جذب اکنون وجوده
 یا بشیر دقلی حیوانند که عرکجه فتنه علقه دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 قریبا کلور **سکه** است **سکه** طاشی سوکرک دانه حاصل اولان بر طاشه
 که عرکجه **سکه** است **سکه** دیر **سکه** است **سکه** عرکجه باغ دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 نرج دیر **سکه** است **سکه** عرکجه دیر **سکه** است **سکه** عرکجه دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 او تر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 کلور تاده انو اسل ذکر اولندی ایری
سکه است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی

سکه عرکجه طبع جیرجی دیر
 در که سال خورده دیر
 ۲

سکه است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 وجودی یوقدر و شش برین **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 شکم اوستاندون بویجه مسموغدر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 سمیدر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 فارسیدن معرید اصله سباه و دوازده **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 دیکدر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 کتبتن کورد که کرن کلبه بزرگ تصویر اولمشد مشهور در که نش
 کرسه یا نغز دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
سکه است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 و زید دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 کورد اگر قاتلین بر طعمه اصابت اید به یک اولور و طعمه ای کل ایدین
 کسند برض لور دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 کبی تصویر اولمشد **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 و سیابوس و کاشم روی دنی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
سکه است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 ارسلان دیکدر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 یا مین دیکدر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 نوزده کلور **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 فیچن و تور کیده سدف دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه
 ایش دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 تور کیده توغون اوئی و نه از بورا و نه دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی
 و نایده تو زده لغت جوز السرد دیر **سکه** است **سکه** عرکجه طبع جیرجی

نیکو برنی و بجزی اولور سلطان ندری و سلطان بجزی و بر بر یعنی طنتو
 صوبی و دریا نیکو و بر بر معروف و در **سراج القطرب** جابت که تو کیده
 اتش بوجلی و بر ل و اول بوجکلی کچه کرده اجتماعدن دنیا و برن
 اعظمه دخی اطلاق اولور یا خود دانه کنده کنده کنده کنده کنده
 پیر و صوم که بی که عوام عریف ایوب عید السلام و بر ل و اکا دخی
 سراج القطرب تسمیه اولور **سرمق** قطف دخی و بر ل و قافده کلور
 سرمانیز نو عید ندر **سلیوس** تو کیده بیای صابون دیکلری
 اوکات کو کیده که تو ککر الکلک بیای بور ل و امیش **سعد** صم سین
 و سکون عین اولور طوق دیکلری شید **سعد** ان طاشی بر ل و ده
 و مزارق اده لنده دیکندر و میش **سعالی** فخریون و شیشه العالی
 دخی و بر ل و قافده و بر ل و معروف و تو کیده قاطر نقید **سعد** طمع
 مغطدر یعنی افه دخی و دیکر کند و اکامت به دوالدر که تو کیده
 برون اوئی دیکر قافده بور و نه حککن دواتی ابتدا اختراع ایرن قائل
 جالبوس کیده که بعضی دوا استعمالدن خلی اولوب صدای
 اولندر اچون اختراع ایشد رجه امراض انف و عین اچون
 دخی عمل او نمیشد و اصطلاح طبع ماده و قوای حسیل بر قاج
 اسله ندر کور و در مشلا بازی کو کیکت اصولی کبی مایع اولور سعود و بر ل
 و غلیظ اولوب فسیل ای افه ادخال اولور تشوف و بر ل و بایس
 اولوب عوامت برون اوئی کبی استعمال اولور و نفوح و بر ل
 یا خود بر مغز دواستی طبع ایوب و ب تجارینه بورنی طومغه کیوب
 و بر ل **سفرجل** تو کیده ایوبیه و فارسیده که یله و بر ل **سفرجل**
 کون بری تو کیده بیان کونی و بر ل **سفرجل** نموده دخی و بر ل
سفرجل اولور ان الفل است و بر ل **سفرجل** اولور

سفرجل کبی حبل لاراکت تو کیده سواک اغاجات خمیر و بر ل
 سین و فتح کاف شده ایلد و عوام شیدلر **سکر** و بر ل **سکینج** بو اسله
 معروف و صنیع انوا عید ندر بعضیلر تو کیده ات فابسی و بر ل **سکر**
 حجازده دخی اسان طاعننده اولور و شید و بیکل معروف بر اغاجات
 بیه فزی اوزرینه واقع اولور **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
 سکر طاکلی که هنوز دکر اولور **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
 معروف بر بال و سکر که با خود سکر و سکر که دن معمول اولوب و تقید
 عریف عوامت سکر **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
سکر تو کیده با و بر **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
 کبی قابله حیار و نظره کور ندر بغدادی مساندر بر سکر و بر ل
 عریف **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
 تحویل ایشد که سیلان ایشدن حیدرینی وقت بر قریبی و رسید
سکر و بر ل **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
سکر طاعننده که پواندن طاشد اوزرین حاصل اولور **سکر** و بر ل
 و زنده بدر چین دیکلری تو کیده **سکر** و بر ل
سکر و بر ل **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
 معروف بر جری دیکلری با قدر **سکر** و بر ل
سکر و بر ل **سکر** و بر ل **سکر** و بر ل
 تو کیده صومام واق جورک اوئی و بر ل **سکر** و بر ل
 و بعضیلر قطر یوندر و بر ل **سکر** و بر ل
 اینین اغاجات به بر اغاجد که باض جیکلری اولور دخی قمریه
 مائل خود کبی میوه سی اولور و اغاجات طبا مستغنی اولوب و بخت
 سایه سنده اولور بدن احتراز اچون دکر او نمیشد که بر کشته اتش

سقا قوشنه مصدده کی و جمیل المال و حوال
 دخی و بر ل و باغی مصلوح اولور و طاعننده
 و سکر و جکره دخی طاعننده قطع ایدر
 فخلل و ملیند شرب اولور و بخت
 دفع ایدر و حواله

سقا قوشنه مصدده کی و جمیل المال و حوال
 دخی و بر ل و باغی مصلوح اولور و طاعننده

ابرو نه بجاء اولور دير لر حافظه من ذكك شيخ داود كه بر پير
 بلكا حكایت ایلر كه هند بر پیری نیز قلی اوزون اغاج اولور كه اول اغاجك
 انده بر ادم بر مقدار كك ایلر و جودی شیشكه بشكركن اول اغاجك
 ایی بنسده جائز كه دكر اولن اولنه المنه لند ششك شتر یزده بولم اشجار
 حبث یوقدر كك صید اصیدا شتر نغ ار مقدار ككده اولور بر اوفاق بقدر
 سمن سادده یا غدر كه غلط ایلر سایی باغی ویر لر مسق مرز بچا شدر سمن
 بری جیلنك كه چیل مندر بر سمن الحار اغوا غایدر اسم الفار بجن اوتیدر
 اسم كك مای زهره دخی ویر تور كین بالق اوتیدر سمور بطار دوز معرف
 حیواندر كه در سبك كودکی بزرگور كلردن اعلا در سنا اکی ایوکی
 كك مکره جانندن كلور سنا اکی ویر لر بودخی ایی نوعدر بر نوعی اولور كه
 پیر اقلی صیغریق اولور حجاز بر شرق تسمیه ایدر لر شتر یزده دخی بعضی
 باغی لرده تیشدر شتر كور دك سنا اکی ویر لر سنا اکی سبل لفظ
 سبل طیب و نادر دین دخی ویر لر سبل جیل ویر ككینه سبل
 و سبل بری و قودخی ویر لر سكو دابن پطار سبندن مسكره
 كافله سکنوبه ر سمنده دكر ایدوب كافه برل جیم ایلر بجنوبه دخی
 ویر لر كك صاحب مناج و صاحب لایع سبینه مقارن نوندر بور سمنده
 دكر انیشدر در علی كك القدر برین سبیشان ویر ككی در نیچك كوزینه
 تشبیه ایدوب عین سریان وادات جمعل عین السریان دخی
 ویر لر شكم بعض ایری صغیر كوزینه سبت ایل عین البقر ویر لر
 و طین مستحل اولان عین سریان قریبا دكر اولور سندر سوس
 بواسطه معروفه حقیقته اختلاف انیشدر بعضی ارمین و لا تشبیه
 اولور اغاجك سمندر ویر لر طیق ار سندر متول اولور و جدر
 ویر لر عوام خریف ایدوب سندر یوز ویر كك نكاشك تولهندی

سمن تور كیده بالقدر نفخ در باج ایدر
 مصلحی زیاده طبع اولوب بعده خردل باخود
 سر كه الحاق اولنه لکن اجن دهن نایت
 ایل طبع اولنه من جامع
 المفردات
 ۱

صندلوز دكك سندر زطیس تور كین كیچك اونی ویر لر و اف بخلر سنا بوز
 ویر لر سنا وچ صوپاره ویر ككی طاكش و بعضی ز ویناره ویر لر سنا
 معروف حیواندر ویر سبندن كودك ایدر لر سندر كك سبن و فتح نون
 مشدده ایلر كدی ویر ككی حیواندر سندر كك فارسیدر و سندر سبنوچ
 ویر لر وینا بنده بزادر ویر لر تور كین بورك ویر ككی طعادر بعضی
 صامصه دخی ویر لر سنا بر اهل مصر كك لفتن باغ ویر لر سنا با عوام
 خریف ایدوب سبشان ویر لر طوط اغا جندن بر نوعدر كه تور كیده
 عربستان مشكند ویر لر سبل كك قردالر دار كه قره اغاجك
 میشدر سنا كك اطلاق اولور سنا ان اغره مخصوص بر مرکب
 و انك اسنیدر سندر یجان سور یجان بواسطه معروفه در این شریف
 مرحوم تور كیده اوجی كری كستانه ویر لر دیش سوس اصل سوسن
 و عرف السوس دخی ویر لر تور كین بیان كوكه و بعضی میان كوكه
 دخی ویر لر سوبق اصطلاح طین جوبه انار دن مراد ایلر ككینی بر مقدار
 رطوبتی زائل اولنجه قاروب بعده صوابه استعمال ایلر ویر لر و طلق
 ذكر اولن مراد سوبق الشیردر كه تور كین قارولش ایدر و نه ویر لر سوبه
 برنج اوتندن معمولدر سوس معروف جگر عوام خریف ایدوب سوسم
 ویر لر و كك ایدر لر سوری سراج نوندر نراج سوری ویر لر سوبه
 اسم یونانیدر مضای كك ویر كك مر كك تندر تیر یاق كیره معادل
 عطیه المنع معن سنا وون جنول اولان دوالدر ویر لر بعضی
 جوك اوشك كوكیدر ویر لر سبنا مركب بالقدر سبینه نام دخی
 ویر لر یعنی با صودر صورت سندر و بعضی حرا ككینه دخی ویر لر سبلان
 ككوت مای زهره كه تور كیده بالق اوتیدر سمنه جیم ككی سمن
 فیل بربك نمندن معمول دهنه اطلاق اولور سواره اسم تور كیده قدین

اولوب قطره دیرلر بر او تدر

باب حرف الشین

حرف کشیده فصل اول لغات ادویه ترکیه بیا نند در ش هزه
فارسی در نو کیده دنی مستعمله تغریب اولوب ش هزه در بر معنی
سلطان البقول دیگر نو کیده بیا ناک پادشاهی دیگر معروف
و مشهور در ش م فتی کتب طبین مستحق مطلق ذکر اولوب مراد ش
مستغیر فارسیه که یا بخیل بسته دیرلر و شهر یزده مشهور اولان
فتی عریک حب الصوب دیرلر ش ب شب دیرلر شبوی فارسیه
نو کیده دنی مستعمله عریک مشهور دیوانیه که به جبری دیرلر کن اسم
یونانی طبین مستعمله اصنافی جو قدر ایوسی صاری و رایج لیه که یا غن
طبیه دهن الجری دیرلر مشهور در شغالی تحریف بخواهد صحیح شغالی
فارسیه عریک منسم بلخوخ و قفاح فارسی دنی دیرلر اصنافی کشیده
انگون بعضی منونی دنی تسمیه ایدر لر قمری اولان منفه شیل و رانی
تسمیه ایدر لر نو کیده دنی تحریفه و رانی دیرلر شغالی معروف بجه طیب
زهر فانی دیرلر کوکله فانی و عود الصلیب دنی دیرلر شغالی دنیا اسم
لایتندر نو کیده هلالیه اوتی و قمری لایق اوتی دنی دیرلر سمانه عربیه
نو کیده دنی مشهور در کتب طبین اسم مشهوری فارسیه کن عرب
امیدر استنبویه دیرلر مشهور و معروف

حرف کشیده فصل ثانی لغات ادویه عربیه بیا نند در
شاد مستی چین اقیمن اولور بر اونک عصاره سیدر قمری و زو
او شهر کن ملکن علامت مریوب حفظ ایدرلر ش رب غن الفل
ام مشهوری اکثره فارسیه دیرلر ش منم فارسیه کن معبره معناس
سکنان عربیه دیگر نو کیده سکنی سکنی در که بیک

ش بیا نانی کثیره و اعلاسی بیا نانی و برانی اولان
شب بیا نانی که شقیقین دیرلر که معنی بیا نانی
کامل و کتب بولانده و برسی و برسی طوله و برسی
نوت در دنی و برسی و برسی
ش بیا نانی و برسی و برسی

مسکون اولان مسکنه رت و بیلوط فارسی معبره معناس بیک ایوسی
دیگر عریک فطل و نو کیده کستانه دیرلر ش دنی عریک شگنده دیرلر
معنی طاشدرا بگون سادج عری دیرلر و حجر الموم دنی دیرلر بعضی
نو کیده قان طاشی دیرلر ش طاشی دنی دیرلر قوزی متاره ش به
بر دو و بیا نیدر دیرلر ش بولک ش بولک دنی دیرلر ش بولک فارسیه کن
معبره نو کیده جان ایدرلر ش بولک ش بولک دنی دیرلر ش بولک فارسیه کن
فارسیه کن معبره نو کیده کنور دیرلر ش بولک ش بولک این بولک در که سکن
الین دیکدر بیکدر کستر بیا نانی بیکدر ش بولک فارسی معبره باده
بزوف رستمه کدی ش بولک نو کیده عریک دیرلر ش بولک موزی حیوانه
ش بولک کسترین و ش بولک باده و سکن ناه ایدر نو کیده
طواق ایدر ش بولک معبره ش بولک حجازی دیرلر سودکن نوعند در
ش بولک روح توتیا دیرلر ش بولک حجازی دنی دیرلر ش بولک بانی ام مشهور
کوز ش بولک ش بولک کفه قلیه طاشی دیرلر ش بولک معبره ش بولک
فتح ش بولک و ش بولک نو کیده قاتان بالعید و ش بولک و ش بولک
معناسه در که نو کیده سروی بیا نیدر ش بولک ش بولک صابون القاف
و صابون اشباب و نو کیده کوزکنی دیرلر ش بولک مریم کف مریم دنی
دیرلر نو کیده مریم الی دیرلر بر او تدر ش بولک زعفران نو کیده
بالج دیرلر ش بولک سروا غنجه دیرلر زبیر اجناس که غنجه باند
ش بولک ش بولک دیرلر کافه کافه ش بولک ش بولک ش بولک نو کیده
بو کورتن دیرلر ش بولک ش بولک ش بولک دیرلر ش بولک ش بولک
سیلان معبره ش بولک بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک
البش ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک
بری ایدر ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک

ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک
ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک

ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک
ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک

ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک
ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک ش بولک

نفس را دور - و در زنگ یاد از ملک ایست
فاخر و بوی خاک را نمشد

شعاع نور کبیر جمال
در بحر کبریا

تفصیل کے ساتھ

شفتین بگرمی در جهان در زمین قنادی
یارس به مش به قویر یعنی قاره قویر یعنی بلور
اوجده ایکنه لپی دیکنی اولور
ابن حبیب ر

تتمتع به در داور کیست و در کیست
و در کیست و در کیست و در کیست
م

شیخ اسم غریب زدم اخوین
مفاسد دور

انفشد الف کز ان ایدی کن این پطارد صاحب مالایع شیب
اق ریگان اوراق اوزره تفسیر بیشتر که اق پینه بزرگوزل تو قوس
خرده بیر اقدرد تور کیده پطران دیر لر و شیبه الجور کیده ذکر
ایند کلرینه و کشند دیر لر معلوم دقانم

باب حرف الصاد

حرف صاده اوکی فصل لغات ادویه تور کیده بیانده در صاریله
بلیج اصغره دیر لر صاری صبر ابوسی اوله یغندن بو یچه تعبیر اولور که
اسقطری دنی دیر لر صاری قوت و یا ستند دیر لر صاری طو یورلق طور
مشک دیر لر صاری عرکجه جبل الم کین یونانیده قوس دیر لر صاری
عرکجه قنالحا ریونانین لاطریون تور کیده قرغه دوکی دیر لر صاری
زکس عرکجه ادیون دیر لر صاری از یکی دنیا ده ظهوره ککن ادویه
دندر مقدماتین کتا بزمین یوقدر بوا سله معروفدر بعضی غلط ایوب
صال صغره دیر لر صغره قور یعنی عرکجه بومیر وانی خد فله بومیر و یونان
فلوس دیر لر بر قیغ او قدر برینه لاتیندن برالسبا دیر لر صاری
جبا اسم افرنجیدر طراغونون بر نو قدر بعضی تور کیده طکش پالین
اون دیر لر صغره قوشی عرکجه زر زر دیر لر فارسیده سار دیر لر صغره
غلط در محسبی زعفران و صله بعضی صلوته ویر لر ظاهر بودر که
سینه لفظنون محرفدر سیطه دیش اوله لرتکم چار سیطه ست
و کرفس سیطه سی دیر کمری بوسیه نر و طاصیل کس بینده معروف
اولا بنا تک اسمی اولر یعنی تسمیه الشی یا سم لازمه قبیلند نر که مارول
نوعند نر او کو عرکجه حس و نهند باد ستان دیر لر انوائی جو قدر
صمان عرکجه کسری تیندر صاق محسبی کین مهمل ایله ساق
دیر لر معروفدر صندال اوج نوعدر ااق و قرمز و صاری صندال

نر دیر لر صندل صید تور کیده مستعمله لفظ عربی در بعضی صندل دیر لر
صندلوز محسبی صندل و پیدر که اوج صغیر عرکجه صغیر العرود دیر لر
صورت دارسی عرکجه جاورس و صندلوزره دنی دیر لر صوغان
عرکجه بصل دیر لر صومام تور کیده ایکی مضایه جایدوری نر و راندنر
بعضی ااق جو رک اون دنی دیر لر عرکجه کسریه سم دیر لر وری
دنی از ناردنر سوکن دیر لر سور تغه اسم افرنجیدر تور کیده دنی
مشهور در عرکجه ماه الجین دیر لر بنیر صوبیدر

حرف صاده فصل ثانی لغات ادویه عربیه بیانده در
صامر بویا تور کیده بنال اون و مصرده مقرب اون دیر لر ابن شریف
مرخوم در که صامر بومار لیل اون دیر لر انک الکلی اولورستان بر لرن
و تر لارده نر در کی شکلو جه سو یچه بیر اقدری اولور کو ناک تجلی کی کوش
قار شود و نر بوا و ناک صوبی نیه اگر اب لاجوردی رنگ اولور
دیشلر صابون جمع السنه ده بو یچه معروفدر ایتد اهرس الجا دیشلر
سیر اطه صوغانی کی بودنی بودا ایل اکتفا ایدر اصلد یعنی برده غا
تحصیل ایدر قالن بیر اقدری اولور صبر و میکله معروفدر طبع صبر
دیدن مراد انک اصل غنک عصاره سیدر که سقطری ولاتیندن
کله و کندن صبر سقطری دیر لر نقل اولور که ارسلو و قنده اسکندر
بمن ولاتیندن صبری ارسل ایله بکنده محکم مکتوب یا ذوب اسکندر
کوند او دیر که بو بر شریف دوا در نونک هر کس قدر نینی بلر بود و انک
خد متین یونانیکره سهارش ایه نر که انک قدر نینی بلور لر دیشلر
صبا قرمندی دیر لر صفا و سکنس طح که طوز ایله صلا موره ایلر کمری
بالقدر تور کیده سر و لیه دیر لر معلوم در صدف مشهور اولان
اچو قابند دیر لر لکن حقیقته انک امثالیه و اریه مهر و مر جان

توئی کی مجبوت صدق اطلاق اولنور تو کیده بهر صدق ویر لفظ
 علامه قدس سره مفادات ترجمه کنن پورر که مدیه واکسه ویر لفظ
 وخی صدق تو خنده صدق البو صیر جرجی ز ویر لفظ مدنی جفا
 تو کیده بهر صدق ویر لفظ الهی سلطان طبل دنی صامشینی
 اغاجه طولانور بیار جیکری اولور براتر صیر ویر لفظ استادی
 اندیشی دن مسموعه که بختوس بو جکی ویر لفظ بو جکی دنی ویر لفظ
 اسی ویر لفظ اوته اوته ارفه کنن یا دیوب هلاک اولور ویر لفظ
 صریقه الطوع تو کیده طایع سلطان ویر لفظ غالب صریقه الجدی
 به اول مسخر خاص که تو کیده باقر صفا غوان لفظ طبعه ویر لفظ
 قوشی دیکر صا ویر لفظ مائل بر قوشه رسته فیده بر تلخ تعبیری
 مسموع دیکر غالب و صفتن کلان بو قلی طبل یا خود صاری
 اصم ویر لفظ قوشه صفر جاقه طوعا ویر لفظ قوشه صفر تو کیده
 دنی صالاشی ویر لفظ بلطون ممولد وصل باحقها ویر لفظ جانور که
 ناشی ویر لفظ آدم کبی اولوب و کیده سی بیان کبی اولور ویر لفظ
 تاثیر بر مرتبه در که بر کشتی اول جانوری کورسه قنقا ایل کوله کوله
 کند ویر لفظ کجوب و خوشب هلاک اولور شش انجون قنقا نسیمه اولمشدر
 صلصل اوکیات قوشه صیر صیر تو کیده صمغدر عوام کجیف ایل صیق
 ویر لفظ صمغ قوس صمغ صمغ ویر لفظ صمغ البلاد خفا ویر لفظ
 مصنوعاتن در اصل بلاط ویر لفظ طاکشدر ابرامخندن جقدن
 پیر کبی بوش تو کوب ویر لفظ صوب و کیده مر کبی اولور کیده
 مصره ویر لفظ اوزینه ویر لفظ شش اول طاکشدر ثره کنن تو قنقل
 ایل ویر لفظ غلدر صمغ الو بر بیان بین ویر لفظ کلوه تو کیده
 قوشی غایت غرور صمغ صمغ داودرمان ایل قنقا نسیمه

صفحات فارسی ویر لفظ که مصره زبان
 ز اولمشدر نرهد
 ۲

صمغ العرب تو کیده ادرج نظران ویر لفظ صمغ با حرد که شراب ویر لفظ
 معدود صمغ قیون و کبی بو کیده صمغ ویر لفظ ویر لفظ شیم ویر لفظ
 وطلوت کبی جوانرک بو کیده فخر ویر لفظ صمغ البحر مغرب دیارین
 در یاده اولور بر صدقن انجا ذاولان بو کیده صمغ صمغ صمغ لفظ لفظ لفظ
 لفظ صمغ صمغ اولوب بنی و صمغ ویر لفظ صمغ صمغ صمغ لفظ لفظ لفظ
 حرف ضاده لغات تو کیده بظرف باب اولما مغل لغات ویر لفظ
 شروع اولمشدی

صنای تو کیده قیون ویر لفظ صمغ صمغ ویر لفظ صمغ صمغ صمغ
 زینق ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 توصیف ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 تو کیده ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 ایدر صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 بر دیکر صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 که مکلام دنی ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 اطنان صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 اولور ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 کرب ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 انک صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 غوک ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ

باب حرف الطاء

حرف طاه فضل اول لغات او یه تو کیده با شند ویر لفظ
 سه ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 طر صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ

صمغ الطمع صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 اولور ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ

صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
 اطلاق اولور ویر لفظ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ

مثل اولی ان اطباء کبیر و بیکت حشر عاتیدر طر حانه تر حانه دخی دیر لر
 عرکجه می فارسیده ابرکار دیرر طلوز اغوش غنی بچو دریم کو کبیر که
 عرطینا دیرر طر حانه مفر سودا اولان کشیدر که طحال دیرر جمعی اطلکل کلور
 و فارسیده سیرد دیرر طر حانه عرکجه شیت دیرر لوز عرکجه کلور
 مین انواعی کلور طر حانه عرکجه ضلک سعد دیرر سوز عرکجه ارسب
 فارسیده خر گوش دیرر طوشن یا غنی عرکجه لاعتون دیرر
 عرکجه ضلک کر که دیرر جمعی کر که کلور فارسیده ضلک کو کبیر
 دیرر طوشن عرکجه بازی دیرر طوطو عرکجه فیفا و ضلک و ره دخی
 دیرر طوشنجل معروف قوشد عقاب دیرر طول عورت عرکجه
 زنب شیع دیرر طورفتلا اسم لائندر نور کین صاری طیوز لق
 دیرر طوشنجل طر حانه الفقه اسطر فالیس پو تفید و یا اونمندر
 حرف طاده فضل ثانی لغات ادویه عربیه بیابنده در
 طالیقیر یونانیده وارکبه دیرر سباسب یث به بر دوا دهنیه در که
 بعضیر سباسب در دیرر و بعضیر ندر زیتونک بیر عیندر و میشر
 حقیقته نامعلوم در طادوس السنه ثلثه ده بو یچیه معروف بر قوشدر
 طالیقیر بر نوع زهر لو باقر در مصنوعات در طباشیر بواسطه معروف
 عوام کو فیض به شیه دیرر دوا دهنیه بر قره بیر اولد یعنی بیرده اولور
 دیرر اما حقیقتن اختلاف واقع اولمشد راستا در جمیع اندون سمودر
 که چند قشیر یات ایچنده ایوسی بو غلری قیرسه اولاندر که بیل اسد کج بری
 بر نیه طوشن قن طوطوشوب یا نر طباشیر اولور و میشر طباق شجره
 البه ایث دخی دیرر نور کین بهر دوا دهنیه صاحب مالایع و بیشک اصل
 اند لیس قیون او تیرد و میشر کن قیون اوتنی بزدن مقدم انک بر نیه
 استمالیه برایش یعنی قیون او تیرد و میشر بر او تیرد و حقیقتر چه بر او تیرد

کتابخانه مجلس شورای ملی
تاسیس ۱۳۰۲

حالا استقال اولن د خان اولمق اوزره تفيه انميش و سيقودير دسك
مصور گنا بن دني بعينه د خان پيراني گني پيراقري وار برينات تصور
اونمش كوردك شبيه يوقدر كه د خان اولمگن بعض ارباب لغاتون
سمو عدد كه د خانه مركي پنج دبر لر طبر و ز تير و فارسي دن على طريق التفهيم
تقریف اونمشد ر خالص و حكم مشكدر كه باله ايله اوفانغ نغدن بويله
تميه اونمشد ر طي لب توره بجه بصوني و توره بجه نجي دني دبر لر طحون
توركيد دني بويله مشهور در مصلي كرسد ر طو غلو ديس بود و توشيد
مشهور در جلكد بر لر مشهور ديس اين بيطار دندرا فرجك پيسل دبر
بويله مشهور در اسم اخريه ظفرياب اولمق دني طرايش طر ثو نك
جمعيد ر رب الارض و رب الرياح دني دبر لر فغان ديكني دبر لر
بر او تر ديشك طيلا مشك اولمق اوزره قرار دبر لوي طفل طين
اولمق اوزره قريبا فيوليا ر سمنه كلور طين خرابينه ر طنب و لغه
جشيد كه زنجين ديكدر توركيد فورس علو اسيد ر طيلغون
شنيخ داودك غير مغر داتس طيلا فيون واقع اولمشد ر سزاوتنه شاد
بر اونك اسميد غير مشهور و در طر قز بوس طلاق اوت دبر لر اميش طبله
بلوط افاجيك و زينون افاجيك كوكلرين بولنور منشا ركي براوتر
وسم قاندر شنيخ داود كه قوقلسي دني مضرد ديو بيان اونمشد ر طهوج
تبهوان رسيدن معبر بر توركيد جبل قوخي دبر لر معروف در سمن عرف
ناسده مطلقا طبله قدن ايلك كرمي جاموره دبر لر كه فارسيده كس ياك كل دبر لر
اما اصطلاح اطبا ده بعض اراضى مخصوصه ده اجزا تراييسي فنا بولجه
بالطبع نفع بولان طبر اخه اطلاق اولنور اولمق طبقات ارض مختلفه
اولمق برار سنده بولن طين آخرا سنده بولن طينه طبيعت ولون جهنم
في لاف اولمق نغدن هر پري براسمه تميه اونمشد كه دندرا اولنور طين مختوم

بواسطه و قدر طین کاهن دخی دیر از جمیع طین که اکثر فیصدی
 این طه سنده قزل به نام موصوفه اولور مختوم شمیله سنب بود که
 ز یاد یونانیدن ارطالین سنده برز اهد اول طیندن بعض
 منافع و خواص مشهوره است سبیل اول موصوفه قریب خلطه بر صوفه
 احداث ایروب سکن اول مغلطی اختیار این شبدی و سنده بر کره
 اول طیندن بر مقدار اینی الوب صافی قند قدن سکره قرضه دوزوب
 و کندی صورتی نقش و نقش خاتم ایریه مهر کیوب ملوک یونان به
 ایرودی و ملوک یونان دخی اعتبار ایروب و انان مشهوره
 ایند کلهی نفی ارطالین کرامت حاصل ایرودی و ارطالین
 زاهدت و فائزین سکره صومعه سنده هر کیم فیم اولور به خاتم
 مزبور انک پرنده و اول طین اخذ اول موصوفه دخی انک حفظه
 اولوب اوله ختی زاهد مزبور ک رأی اوزره سنده بر دفعه اول
 طه قدن اخذ ایروب صومعه مزبوره ده تعظیم ایر قرضه
 دوزوب و خاتم ایریه ختم کیوب اطراف و انک ف توزیع ایرور
 ایری نقل اولور که اول موصوفه اوج نوع طین بولور بری ذکر
 اولنادر که رنگی قزل و رایحه سی طیب و خاتم مزبور به مختوم دیری دخی
 بیامند که انی صابون پر به استعمال ایرور که نور کیوه که صابونی دیر
 اکثر یا عطاریات طین مختوم دیر کلهی اولور و بری دخی قرضی اولور
 آشی طه افی دیر کلهی که ترکیب معده دیر **طین شمس** و ادوی صدف
 شمس و کواکب الارض دخی دیر لیدر کی شوی اولد یغدن کواکب
 الارض دیر لور کیس بریدزی دیک اولور اصل قبر لیس طه کندن
 کلور اوردن بولور دیر کلهی مشهوره بر اقی طه قدر **طین صوفه** طین چوب
 دخی دیر لک قراطه سنده اولور بر طه قدر طه دکن کلور محلودر

طین و قو ق طه افی که صلب کیس دیر ز مشهوره **طین قیو لیب**
 طاطیل و نقل طفل دخی دیر لور کیس کله کیس دیر **طین ارمنی** فارسی
 کل ارمنی دیر لور تحریف طاطیل کلر منی دیر لور دوم ناحیه لرمن ارمن
 دیر کلهی بلده دن کلور **طین شمس** بوری طین خورده سی **طین**
 اصغره دخی دیر لور **طین اکرم** بر سیاه طه قدر که باغچه لوده اولان
 اصغره سوردر که بعض حشر اتان امین اولسون دینو انجون کرم
 شمیله اولور **طین حر** قودن و طاش کردن پاک اولمشه که انک
 جو ملک دوز لور **طین** سنده صوره نیل مبارکک مفی سندن اخذ
 اولن جاموره دیر لور **طین حکمت** اطباء کیمیا و نیک شیشه اینقدر اویزه
 صود قلهی جاموردر که خلطه بیان اولمشه

باب حرف الظاء

حرف ظاده تور که اسکره ظفر بولمیش لغات عربیه به شروع
 اولندی **ظفره** طرفی اونه دیر لور بر اوتور که طرفی کبی ذکر میجه
 یبر قلهی اولور طشره سی شیل و ایچی قرضی اولور **ظفر النمر** کف
 العقارب دخی دیر لور **ظلی** کیس دیر کلهی حیواندر **ظلف** جمعی اطراف
 کلور قیون و صغری حیال طه نقل اولان حیواندر که طه ناخن دیر
ظلم دوه قوشنگ ایر کله دیر لور ذکر النعام مفاسده **ظلم**
 با سمن بریدر فاصل علامه قدس سره افتاده لایحه طه بورد در میش

باب حرف الحین

حرف حین فصل اول لغات ادویه تور کیس بیامند در
عبد السلام ترکیب بروج الصنم دیر لور ماده کلور **حسین** صرد
 دیر کلهی اغاجک شمعیدر حصیل حادی دیر لور حادی مطلق ذکر اولمشه
 مراد **حسین** در **عاشق** اونه معده بر صمد نونه نام دیر کلهی **حسین**

عاقربا دیگر قریب ذکر اولور عینر بوی میله مسک الحن و کز اولور
لفظ تور کیده نام اولدی عریبه یاننده در

حرف عین فصل ثانی لغات عربیه بیانده در عاقول
دو دیکنی نو عینر در **ع** ناب الفیل مفاکند در که تور کیده نیل دیشی
دیگر **عیشتر** بر بنی شاف که تور کیده واره تنقه دیگر عیشتر اسم عربی
ز عفرانه دیر بر خوشن قوقوسی اولور دوارده دنی اطلاق اولور عیشتر
مشهور اولان ترس در که زین دیر بر بعضی قره کونک اغا خنده دیر
عشم تور کیده زیتون طاقی دیر بر این بیضا **عجب** حب الکی دیر کلای
تخت پیراغنه دیر لکونه یونانیده انا غورس دیر بر مشهور در **عس** عس
در جگر بعضی **ع** ز تنقنک محنه دیر بر **عذبه** ثمر الائل که میله ایلغینک
بیشتر فارسیده کرارک دیر بر **عطیبا** جوریم کوکی و طکوز از غنی
دیر بر فارسیده کلم گوش دیر بر **عروق طبا عین** عروق صفرو بقلة الحظیف
دنی دیر بر تور کیده قرنج اوته و هلالیه دیکله معروف دیر یونانیده حاله و
ولایتینده سرز و بنا دیر بر و بر صنفی دنی واره در که عریکه صنفی هر دو کر
دورس دنی دیر بر فارسیده زرده خوب دیر بر **عرق** زرده خوب دیر
عروق الشجر بخور دن ترشح این منجه دیر بر معلوم **عروق الجوب** معطر
الجوب دیکله مشلا وارچین معطر ی کیده اطلاق اولور **عرق السكر**
عرق و زینق دنی دیر بر شراب دن نغطیه اولنه صاعد شراب و او زم
و حوا کیر دن نغطیه عرق دیر بر تور کیده دنی طراف عرق و جمل
راقی دیر بر **عرق حیوانک** سماندن ترشح این سنه دیر بر تور کیده
تر دیر بر **عرق** صاحب مالایه سود کمن نو خنده نذر دیش شمع داود
شکوت الفتا دیر بغیر تیش که کثیر انک اغا چیدر دیش عین انک
ایزی و جهنی یاننده اولور یه مروج در **عرق** قریب و کیده دیکدر

عربی تور کیده اسلان ایسی دیر بر اوت
دیش
م

عرق الطیب اشرا س در که تور کیده جرش دیر بر معلوم **عرق** تور کیده
تور بغا بومی دیکدر **عرق** سدر اغا بدر که بعضی طلب دیر بر **عرق حر**
قرل بویه کو کیده عریکه قوه دیر بر لوش **عسل** تور کیده بال و فارسی
انجین دیر بر حقیقت اختلاف نمیشد بعضی و کوره طکر که بناتک
اوزینه نازل اولور دیر بر انجی ایند که قوا ازینه طاکشیوب حفظ
ایدر لکه قش کونزنده طشره جقه مد قری و قنده کند و لره زخیره اولور
دیو بو یی حفظ ایدر بر و بعضی دنی از با طیبیک کیده که آریر دنی ایو
معد لرنده هضم اولد قده با دن حالتها اوج قسم او کو بر قسی بونزه
غذا و بر قسی بخش اولور طشره منفع اولور بر قسی دنی فی ایل منفع
اولوب **عسل** اولور دیر بر کونک شمعنه دنی اختلاف اولوب
بعضی بال یا بخور دن اول آریر کوز کوزایوب ایکنه **عسل** حفظ
ایدر بر دیر بر بعضی **عسل** بله شط اولد دنی حالد منفع اولور دیر بر
العده علی الراوی **عسل السبی** معوض نکه در که قره کونک باغیدر
عسل البلاء در بلاد دیر کلری دوانک بالیدر که طریق استخراج قرا با
دینده مذکور **عسل الحیا** سینه چار شنبه بالیدر **عسل** یح احمد فز لریه
دیر بر و هر اغا جاک دنی فزینه دیر بر عشر انجی و بادیه دن بر سجدر که پیرفته
واقع اولان طکر سکر العشر دیر بر **عشق** سنار و میسر **عصی الراعی**
تور کیده جوب دیکنی دیر کلری او تر کلیم ماططق دیو مضبوط **عشینه**
العصا تور کیده بر بخیر اوته دیکدر **عصفر** زهر لفظ طم و بهر نای دنی دیر
تور کیده اصبور حکی دیر بر **عطیب** عصا دنی دیر بر شیطیح دیر کلر بر
تور کیده سرکه دیر بر **عصاره** عصاره جمید تازه بناتک
صقند سینه دیر لریکی نو عدر بری سائل و بری یا لب سائل اولانک
طیب اسم خصوصی اولیوب مراد ایله کلری بناتک اضافیل تلفظ اولور

عرق الطیب

عصی باد جان

مشابه عصاه الخافض ویدر مراد قیون او تنگ صفت لیسید و اما بایس
اولانک بر بر لیکت مخصوص اسمی وارد در مشا حشاش اسود عصاره
اقیون و قرط و دیگر لکری لیکت عصاره سینه افاقیا و بر لهر بری حله
درا اولنور **عظمه** جمعی عصبات و عصب کله نور کین سکر در نواریس
دیگر لکری بنانه اطلاق اولنور **عطاره** سبیل و میده **عطب** ضم فاقه قطن
دیر لکری نور کین باقی دیگر **عظام** عظمک جمیع نور کین کموکه دیر لکری
عظم قلب لایل لکک بوده کنده اولان لکک **عظایه** لامندر دیر لکری
سمندر نور کشید **عظم** پوست بر غیر **عنق** فارسیده ماز و دیگر
عقیق نمیدن کله بر طاشد انجمن مینی دیر لکری کما نیز اولور انسته ناکده
یوزک طاشی دیون کور در **عقرب** انسته ناکده ده بواسطه معروف در زهر
چو اندر **عقرب جری** اسقوربت دید لکری بالقد رصود و فی ادمی
عقرب صورتی کی مضطرب بر **عقاب** طوطی جل دید لکری نوشده
فارسیده و لر دیر لکری میانج عقاب نشا دره دخی اطلاق
اولنور **عقده** اهل مصر سانه انبر بارس افاجنه اطلاق اولنور
عقطن صفت صفت نور کشید **عکس** سور بچانک صغیره دیر لکری
عکس اصطلاح طبع از باطن نقطه دیر لکری عکس الزبت دیر لکری مراده
زینک جمیع بر باغی طوطی **عکس** نور کی غیر مشهور ده اگر کسده
دیگر معروف در سور بچانه اطلاق ایدر لکری **عکس** اوی قوا نزنده اولور
عسل و شمع اولغه صالح اولمین سنه در که نور کین دوال تعبیر
اولنور بره بولی دید لکری بونک غیر بر **عکس** ابرق نور کشید
بو کر تن دید لکری **عکس** علق الکس و در السیاج دخی دیر لکری
نور کین قوش بوسیدر دیگر ریانه کله دیر لکری **علق** مجدد و اصدنه علقه
دیر لکری نور کین سوکت دیگر **علق** قنار و قنطاری کبی حرارت

عظمه بکچق اوتیدر

عقرب اولنور مراده دید لکری بنانه
عقرب ندره نمی نفی و در
دیشد

عکس نور کین قونوه دیر لکری انهم سبوره
عکس نور کین قونوه دیر لکری

ظاهر اولان ادویه به اطلاق اولنور **عکس** اسم چند در جمیع صفتده اطلاق
اولنور مشا عکس صنوبر و عکس لایب ط دیر لکری **عکس** اوم مصطکی دیر لکری
عکس بایس جام بقریه **عکس** صنوبر وضع صنوبر دخی دیر لکری راتینج
دیگر لکری **عکس** لایب ط و عکس بطم وضع بطم دخی دیر لکری نمنه دیگر
علم ارباب صناعت قسطن درینج در غیر معروف در تحقیق اختلاف
اولنور در متقدمین مذمبه کورده صحتی اولور بود که هند در پاکستان
فخرین بر بکار در که اول بکار دن اقوب دهنی سبیل صوبک
یوزن مجذ اولوب طغ سوزمکاس حل در یاده بولنور و کما اینج
اول مجذ اولانی بالیق بیوب صلاک اولور شش طغ کن در جره اذقه
بالق قرتنی یاروب حقیق در لکری ایش بعضی کورده غیر بالیق
روشیدر دینر بونن ناکشیدر که بر نوعی سیاه در بری نمیه اولور
اما مذمب متاخرین بلاد هندک و انزله اولان طیب رایج لونا ندر
اولموصفه مخصوص اولان ابرین تحصیل ایندی کسده که کشته
بارانله ابرین قوانی در یایه اکوب عسل لکری اولوب باقلان
شمی طغ سابل جره بقرب انده بولنور دیر لکری قول طبعه قریب
زیر بعض غیر ده اری قنادی و توریغی متاخر علایم انهمی اولاندر
واقعی قره لغه غالب اولاندر دیشد **عکس** کبر عین و شمع نور اولنور
نازه سیدر فارسیده انکور دیر لکری **عکس** نور کیده ایت اوزی
دیر لکری **عکس** فاشد که نور کین سز قیق دیر لکری **عکس**
الرب احلا دیر لکری میوه در **عکس** لکری نور کیده دن ایت
اوزی دیر لکری **عکس** معروف در که خرافیه بناس دیر لکری
جمعی خاکب کور نور کین اوز جکر **عکس** بطم دخی دیر لکری با جیدر
عکس مزینجور خنجه قوی اوزم جکر کنه دیر لکری **عکس** نور کین اوزمک

عادی کما نور کیده خورده و در نمیه غالب
بو اولاک کوزون باش کور دیکلی اچون دیگر
ظاهر در م

عکس نور کین غیر مشهور و در قنار کین
دیر لکری حضرت سید بن علی السلام کین
هدیه کور مشهور و نقل ایدر
اس بقطر

و بعضی ساق از وی و پیشتر خود معروفند تحقیقتن اختلاف آید در
 بعضی بنده اطرافند اولور بر اجاکت کو کیدر و دیر بر و بعضی بر اجاکت
 کند بر لکن کوب کو مر بر بسته کامل بر آتشند دور و قدن مسکه
 بعضی خود اولف صلیح اولیان بر لری جور و ب باقی قن خود اولور
 دیر بر و بعضی دنی خود کت مکانه وارلسی متغیر اولوب اولر بنی خنده
 بر تقیر بر قریوب چوری جاکت بر لری جور دکن مسکه باقی قن
 بار جالری سبیل کتور دیر بر و الحاصل اصنافی جو قد ره بری بر مکانه
 کلک اولمکانه نسبت اولوب کمینه هندی و کمینه مینی و کمینه قاقوله
 و کمینه دنی سمندری و قناری و ستادی تسمیه اولور و بونوره سله
 الاطلاق خود هندی دیر بر ایوبی سیاه مائل اولور رایج سی طیب اولور
 اما تقبل اولان صویه قونوق دینه ترتیب ایندرا کشته با بویه اولان
 مندر صنفیدر عوام کز قنق ماوردی دیر بر و صوده ترتیب آینه برده
 اصلاح اولیاندر که خام خود دیر بر لرا که قناری اطلاق اولور خود الحجه بیلا
 خود بر که هر کیم المن کتور سبیلان اول کتبه بر یقین کلیه خود الصلیب
 نور کیده شقایق کو کیدر خود الرج فاوانایه و امیرانه و الکره و امیر
 پارس کو کتد دیر بر خود البسه بعضی بر حب الکل کو کیدر و دیر بر بعضی
 دنی خطمی کو کیدر و پیشتر خود العظاسی کتد و سه در که بورون اوست
 دیر بر عینون سنا بوی در که غیر مشهور در عین الیکت عینون
 اندیکه دنی دیر بر آتش اولور کچی بونوزی جکر دکنه م به جبه جکر در
 عین المهد بر بوبو لک کوزی دیر بر عینون نور کیده قرقطه عینون
 السلطان پن الاشیاء بواسطه معروفه و فخر و فخری خاکشدر که در یا
 نیکی نو عینون بر نوع جوانک با کشنده اولور دیو مشهور و غیران
 زهر در که نور کیده با لچند عین م بعضی بر قواق اغاجی خیار اغاجی

عوج نور که غیر مشهور ده سنجان دینی و قن
 دین دنی دیر بر عینون عریضه دیر بر
 م

دیشتر عینان پاش خود پاشا دنی دیر بر عینان الیکت نور کتی قدیده و بدست
 کوزی دیر بر متاخرین خود کس کوزی دیو نقل ایدر

باب حرف غین

حرف غینه نور کتی ادویه اسمنه ظفر یا ب اولما مقل لغات عربیه
 شروع اولندی غاف قیون اونی دیر بر بعضی بر یکی نوع دیر بر
 بری م الطحدر و بری ملود و جزی بوتراغی دیر بر غار یونانید
 دنی دیر بر تحریف عوامه تفسه دیر بر غالیس غالیوس دنی دیر بر
 یونانید معنای منقن الراج و یکدر مصر بر فسی الکلاب دیر بر اصر غا
 مشابه بر اوتد بر پاشد که کز بر رایج ظهور ایدر غار یقون بواسطه
 معروفه بعضی بر قطان کپو که دیر بر روم جده لرزه اغا یقباد کچی
 جده دن کلکله غار یقون تسمیه اولمشدر تحقیقتن اختلاف واقع
 اولمشدر بعضی بر اغاج جور پیدر و پیشتر بعضی بر اغاج مناری کچی
 بعض اغاج لک کو کیدن جفر و پیشتر حتی اغاج جاکت دنی کو کی
 متغصن اولوب جور پیدر کس غار یقون اولور و پیشتر غالیه قنص
 غالیه دنی دیر بر معروف دوا در و مر کیدر و اعلا در غالیون جوان
 مایه سی و سودا و دنی دیر بر غراف قویون قوز عون دیر بر کچی
 قره قوشدر غراب نور کیده قارغه دیر کچی قوشدر زانغ دنی
 دیر بر و بر نوع عریضه ایق دیر بر که آله قرقطه و یکدر غرقه عوج نو عینون
 غزال بر نوع لیکت که فار سیده آهود دیر بر غول خطمی کشنده دنی
 دیر بر غلق مصرده مخصوص بر اوتد بود یارده محمولد بعضی بر غلاموط
 اغاجی و پیشتر غرقه بر بجر در که الکل جلود و با عین ایدر لزدان
 سمومدر الکل ایرن هلاک اولور غلین یونانید عریضه قوش
 نور کیده بار پوز دیر بر غلین اغرا یا یونانید معنای ریحان الارض

غرا نور کیس تو نقل
 دیکدر رم

غراسمک بالی تو نقل
 دیکدر رم

جاء تو مفردات طبیبی و دغی و فنی و غیره
که کوه استعمال و لغتی و غیره و لغات و لغات
حسب صحت افندی و مرجع و لغات و لغات
الکون و غیره و لغات
م

دیگر غلام اسفنج نور کیده نوکر دیگر نوکشته اسم فارسی معرب یعنی
طولوزت و دیگر عورده اسم فارسی و نور کیده نور قیغی عام
اوزم دیگر غونا غنبا صکره دین بولسان ادویه و نذر گناست
مستقیمینند یوقدر بوا سمل معر و قدر غنیه بودنی سوکر در غیا قوا
اسم از نجید و پیچیدر اغاجی دیگر

باب حرف الف

حرف فاده فصل اول لغات ادویه نور کیده بیانند در فکند بری
فصل الما ویر فرقیون فرقیون ویر لکسکس عرکچری ویر ل
فارسیون معرب در اسمی شافیه در فل فلک عرکچری فوکل و فلیون
مشترک شمع در مبد کور فیل دیشی عرکچری عالج ویر ل
حرف فاده فصل ثانی لغات عربیه بیانند در

فادانیا عود الصلید که شقایق کوکیده فاغره علمی مخوم ویشک
تور کیده اغزی اجق ویر کیری دوا در که هند و حبش و لایسین
کلور و کیری بریاتی یارق دانه کلور در فار جمعد و احسنه فاده وینور
تور کیده سجان و فار سیده موشد فاشر اندازین و کره البضا
دغی ویر ل و بعضیدر اولکلی و بعضیدر اق اصم ویر ل مشهور اولان
کوکیده که سرفیق و بیکو مشهور در فاشه شین بر نوع مشرق که
قرکچر صافری اولور کوکنت طشره سی قره وایچی قرل اولور
عرکچر کره السوداء دغی ویر ل فایغین بونا ندر مغای دوا وازلا
دیگر که بوه ویر کیری جان ورت صو قه بغنه تر یا قدر ویشد
فشع تور کیده صر شق او تیر فاشه اوکیک تو کشیدر جمعی
فواحه کور فایغ مطلق بانکس چکند ویر ل لکن اصطلاح اطباء
قنه جی ویر ل فایط دوا و جهور لدر فایط غوکس عرکچر فلق نور کیده

غایه فو بر باره فیل ویشی بر آدم اوزرینه فلیق
اینه اجی شرن اینه اولور و صلی و بادون
اینه اولور و جوامک بونیزه میخانه انر
دغی خلاص اولور
م

فاغره وادان ویر کیری
م

بیکور

لیکدر فقیه نور کیده خرب ویر کیری طعمه و فایند و پیر کیری
ویر ل کسکس فایند بیری ویر ل مشهور در فایط ویر ل
زنجبیل دغی ویر ل شین داود در که مر باسی اولور زنجبیل مر باسی
اعلا اولور لکن نیم معلوم و کدر فیل طور ب ویر ل غنیه و راس
و دشره طر اندر مصلی هند باد و کرفه من جامع المفردات
فرقیون نور کیده است سبکی در بعضیدر بیان ویر کیده ویر
فرقیون الفله افرنیک دغی ویر ل فارسیون معرب ویر ل فصل
بوستانی ویر ل شام شریفین سقطنی کور ل ویر ل فصل صوبی ویر ل
بغیه ویر ل هند کی قور فراسون حابه زاده و جبالوده بشر
و شمس برج ثورده و جوزاده الین بردن ظهور ویر ل زهری اصفر
و کوکچر لونه اولور من جامع المفردات فرد نور کیده کورک و فار سید
پوست ویر ل فردر بجان یصیر بر افق فکس فرزجه اطباء ترکیب
ایدر ل شاف و فیل ویر ل فراع نور کیده بلار و فار سیده کچ ویر ل
فرقیه و فرج دغی ویر ل بقل الکفا دیگر و صاد صلوک طنبو توت
دیگر اکثر قره سینه توت شغی ویر ل فستی النارجیل جام فاجیدر
فشع بوکر من کبی دیکنی اولور و اغا جله دولا شور صلفم صلفم قره
یشی اولور شامه جنه الانعام ویر ل فلیون بر فظو فاده و فصفه
یو کچیه ویر ل فقه کسیر و صاد ایل عجم الزبیب ویر ل قوری اوزم
جکر کیده رفته کوشش دیگر فار سید سیدر ویر ل بر نوع افق تار
که دلو جه منتار دیگر و فقع متار نو عتد ندر تور کیده طولان
متار ویر ل فقاغ تور کیده بوزیه ویر ل فلیغ بعضیدر کباب بعضیدر
همدن کلور حردل بکته متار قره قره ای و لجنی محلد و فلفل ایکی
نوعه رسیایی و بیاضی اولور کسبانه فلفل اسود و بیاضه ایض

فرقیون
حار یا سبک و کیک او تیر ویر کیده
دماغی اجر و فقاغ دغی ویر
موجز

فطر اسلیون بیان کر سیدر
م

فلفل مطلقا بوبر دیگر
م

وَقَدْ وَرَدَ بِشَيْءٍ دُونَ هَذَا فِي بَعْضِ رُفُودِهِ
كَلَوْبٌ يَأْتِي فِيهِمْ كَلَابُ الْفَرَجِ وَالْغُلُبِ وَهُوَ
أَكْبَرُ حَقْلَةٍ فَيُعْرَبُ أَوْ يُعْرَبُ أَوْ يُعْرَبُ أَوْ يُعْرَبُ
بِهِيَ وَهِيَ ذَاتُ الرِّبَةِ وَذَاتُ
الْحَنَانِ وَهِيَ ذَاتُ الْحَنَانِ وَهِيَ ذَاتُ

مَعْدِنِ الْمَرْسِيِّنَ

11

فردین ای که در حقن بجای منواله و ادب
اج قرنه ایکب صوغلی نه قرقرچر بدو ر

قرطاس مصری قضم قریش دب کلری تب
صنوبر درویش راج سما المقدوس

فوقنس یوتوشک متقارنہ کمک عاشق
دو زر لر فوقونس یوتوشک دیر لر
من صاحب الجہان

حرف قافه فصل ثانی لغات عربیه بیائنده در
قاقوله بواسطه معروفه و کبیری اولور کبیرینه قاله کبیر دیر و صغیر
مال توا و حیل توا دخی دیر لر لکن قاقوله مطلق دکر اولسته مراد صغیر
قاقلی اسم بطلی دیر لر عربی ضم و شده ایله قلام دیر لر جو غانه مشاب
بر او تر قار قیر دخی دیر لر تور کبیر قره سقره در اصل عراقی شهر
اسمی صور لدن قینا یوب حقا منقعه اولدوقده زفت کیمی نسته اولور
قازنه جشدن و نمیدن کلور طوک یا غنه بکر بر یا غدر **ق**ائل ابیه
قلب دیر لر دکر اولندی **ق**ائل النخل سیوفره دیر لر **ق**ائل الخیه حصی
الکلبه اطلاق اولنور **ق**ائل الذئب ازربون دیرن دو کلری او تر
قائل الکلب حربی دیر کلریر **ق**اره یونانیده سلطان حسن دیر لر فراسیو
مش بر او تر **ق**ادم اخوینه اطلاق اولنور **ق**اطا بتی یونانیده
معنا کف العقاب دیکدر یعنی طوخیل الی دیکدر و بعضی سوکه او نه
و حبت او نه دیکل اولور دیر لر حبت یا بنده مشهور و بجر بر که بر کشی
سود بکنک اسمنی دانه سنک اسمنی الوب استعمال ایله حبت حاصل
اولور دیر لر **ق**بیه کلکات دیر کلری **ق**شدر **ق**فاذ شجرة النیر ادخی
دیر لر بر دکنغ افاجدر که کثیر انک ضعیف **ق**ش تور کیده اجد دیر لر
خیار نو خندندر اکثر یا مصده اولور **ق**ش **ق**فاذ الحار قرغه دو کل
قفاذ الخیه راوند طویله دیر لر معروفه **ق**ش **ق**فاذ الندی
خیار شنبه در **ق**ح یاش یوکی **ق**رد اما ابن شریف مرحوم تور کیده
کیات میرسی دیر لر از یازده مشاهد و تحلی بیه جهانی تو قوسی
وارد قسطونیده کیات کواتی دیر لر **ق**ش **ق**فاذ دوا دهنیر از سنه
نسته ده بواسطه معروفه اصل پسین اعلانه و جزیره لرین اولور
اولو یعنی پر لزه وار لمق لکن اولم یوب بوز دخی خود کی سیل

برادر تو قومی آدی یواکسنه در اولننه هکلسنه
اولور دیر لر من اسما المهدی

نقل اول کند که بر وقت ده انحراف یعنی خبر ده اولان
 فو کنت اوزرینه بر تویم اچکوم ایرو. بهما کلرینه قصد
 انیشتر انرونی کس ایلر کند ده بهما معصوم کی حاشه
 بهتدیه دونا که و جریه دین سیوان بونا دین بر
 او و بقصد اول فو کنت انیشتر بهما ایرو
 اول وقت و بر چرخه ای اول جریه دین و او
 خوف ایتر کلرینه بریت نقل و خود کلر اولی
 و بر او ایصل نقل منن کلر یک قصد را کنت
 و خود خیر خنده و فرخای منن کلور و دشمن
 اچوب تیندر زایش بهما ایرو اول بود که
 و خدایه ای و ایرو بهما ایرو بهما ایرو
 و خدایه ای و ایرو بهما ایرو بهما ایرو
 و خدایه ای و ایرو بهما ایرو بهما ایرو

شهرت علی دینار

114

کنور دیر بعضی کوره عود و قنفل اولان خبره لرین ایلسی بیان وری
الوب انزاله مانت وادفت لکن اولدیغدن اول غلله وارلق مقدر
لکن اصل چین کولایل واروب اطرافنه ناکولانه متعلق بعض شبلر قیوب
کنه و لر حنفی اولور و وقت که نالی خبره کوب کسه کور مد کرس اول وضع
اولان شبلری الوب برینه عود و برینه قنفل قیوب فراید و لریش
بعده واروب هر کس بر بایسی قنده ایسه بولد یعنی الوب چینه کنور و لریش
دیو قنفل اولندی **قنفل** عند الاطباء شمر بزمده اولان قنفل چکنه
دیر لر و بعضی قنفل چکنه دیر لر و بعضی قنفل بوستانی دیر کوری
فرنجشک اولوق اوزره دیر لر **قنفل** مطلق ذکر اولنه مراد کرسر
حاض ایله توصیف اولنه مراد و شنه **در قنفل** العین جرجیر الماء
یعنی صورته سی دیکدر **قنفل** مالا سجدند رانیون کبی بر اوند **قنفل** و **قنفل**
نور کی قدیده بیان و ایلسی دیر لر **قنفل** دبا و یقطین دمی دیر لر نو کیده
بقدر **قنفل** ابراهیم دیکنی دیر لر بر قنفل نوعدر بعضی شک دیکنی اق
اولور نور کیده اکاد و المای پیر اقری یسی اولور و فرجکرا بنجو دیر لر
قرمز بواسطه معروف و در اکثر با جیدارد دیر کوری اغاجک پیر اقری اوزر نه تولد
ایان حیواندر و بعضی طلع در شجر مزبورک اوراقنه نازل اولور و دیر لر لکن
بوجک اولو یعنی ظاهر در **قنفل** حجازی ایکنجه بولن اغا باده لر دیر
قنفل اخری طالع شوقه مصریه ضبط دمی دیر لر بر اغا جدر که مصرک اولاند
انک میشنه اطلاق اولور و اقیاب دیر لکن یک عصاره کسیر قریه ضم قنفل
و سکون طالع یونجه دن بر نوعدر مصریه بر سیم دمی دیر لر **قنفل** طم اصبور
مخیم **قنفل** دمی بیان اصبوری دیر لر **قنفل** سنبلیله ایستی بر چول
دوا در که پیش جدر و اکی قتالدر بعضی پشیدن بر نوعدر دیر لر
قنفل کس کاغذ دیکدر **قنفل** البحر که با و مرچا اطلاق اولور فرد

قرا يا غنم في ان تور كبر في القبر
من محوى القمرد

نمونه گفت بایند

قرطاس لوقی بر دکانانند علی الاکمال در
مدرسه انکلیج ابرارایش
این بیطار

قرم دکانانند در بیخ جاده مشایه
وین سنو به بازار با جدر حیوانات او
ایش دیر بیطار

میوند قرول قرن البون یونانیدن معبر رسیده مرچا دینور **قرقوما**
یونانی معبر در دهن الزعفران دیر قرسیون یونانی اسکر کباب
دیر قرط بودنی بر صحن بر نوع در **قرن الا بل** کبک بونیوزید طبعه
اکثر با نشتی مستقر قسط اوج صنف بر برسی بیاض واجی اولو قسط
جری و قسط بری دخی دیر تو کید بعضی قور طلو اوت دیر لر
و بر صنفی کباب و طلو اولو قسط بندی دیر لر بول جهر و نور و بر
صنفی دخی قسط میدر که راس دخی دیر لر تو کیده اند دیر لر قسط
فارسیدن معبر در عجم اسمنه شاه بلوط تو کید کستانه به **دیر لر قوس**
اسم یونانید معبر در عجم جبل المسکین و سلاب کیده دخی دیر لر تو کیده
صراحتی ضمه ضمه قوس دیر لر قسط **یون** بعضی تو کیده اجی فی
و بعضی صوفی اوت دیر لر اسم شهری لایند که بتونق دیر لر
شیخ و او دیر لر دیش کن و بقورید و سک مصور گنا نه دور
دخی مقاله کنگ اولنده قاسطون رسمند دیر لر و قور و قور
دخی دیر لر ایش معنای مقدی بالبار و دیک اولو اکثر یا امکان بار و ده
بند و کندن بویچ ستمیه او نمند در غالب بلاد عاره دن اوله فندن شیخ
داود چولور دیش اوله زرا و بقورید و سک و میل طوبقی و سمار بنان
دخی دیر لر دیوب الآن استعمال اولن بتونق نک تصویر
کبی تصویر او نمند در قصب اوق جکر و کلی اق حراد رطن اولور که
جلی حرما سی دیر کوری اوله **قشره** انبر پار سنگ قورقنه دیر لر **قشون** جوز
قورقنه اطلاق اولور **قش** را اسم اصطلاحیدر بغداد و احوال و احوال
قورقنه دیر لر اول براده قره کولک کبی قوسی ای بر ایش **قصب** زبیر
نویسند حرف دوا میدیدر قصب تو کیده اوداتی دیر لر شهور
قصب قش جام افانک صغیر نیک مشین دیر لر و قرطاس معنی

قصدای مقدای بر سیاه ایچی بیاض دینور
قسطی اولور قوس شریف حوالیند
اولور دیر لر
۲

دیر لر **قصاب** جوان دیکنی دیر کربک پوک نو خند **قطف**
سزاوت مشایه بعضی بر اقل اولور یوموشق اوند فار سیده سیرق دیر لر
قطا بفرقن دیر کوری قوشد و بعضی قیل قورقنی دخی دیر لر
قفل شیخ داود منتار دن بر نوع و دیری لکن غیر بر بیان
صوغانه بکر قورقنی ایچی رکی اولور دیش **قصب** قصب دیر کوری
حیوانه و قفا کس دیر کوری بنانه اطلاق اولور **قصر المید** بواسطه
معروفه اصل طبریه در پاکستان سکنده بولور انجمن بعضی
اکزومیا سی دیر لر و بر نوعی دخی قوس شریفه برون جاده و
قفلوط کراتش میدر **قینو تو دیون** تو کید طبریه و بعضی
ستوبه او تیدر دیش **قلب** صنم قافله و سکون لایه رتین
بیرا غنه بکر بر اوتد قلی قلیه طاشی دیر لر که جو غاندن معولور **قلمی**
قصدیه دخی دیر لر تو کیده قلاید **قلم** با طبا قصب الفادی دیر لر
قمری قافله قوم و دیر لر معروف قوشد ایچی نوع در بری صاریه
ماندرا کای قمری دیر لر و بری پنا صندر که صوت خریل یا حنن
اسم شریفی ناسنه جارد خلق اکاحی قران قوشی دیر لر و بو
قوشدن حاکمه سندر که اوله قی اولورده سحر کارا نیز و افر کور و
قمل ضم قاف و میم شده ایل تو کیده بت و کید دیر کوری فاند
بر حامله خانو ناک او چند بر بت قیوب او زینه کنی سودن صاف
اکر بت هلاک اولور که حل ار کله و اگر عکس اولور که قورقنه با ندر
غفلت اولیمیه و انه علم قمر کس بر اسم تو کیده معبر بر لیل الجبل معنانه
که ات سودی دیک اولور **قصب** و ریزه دیر لر **قصب** دیر لر و
صفوفله و دینور اسلا فزون بر طبیب افندی سنا یک ایل قمر کس
صفوف ایل و کل لمون شریفه صلط ایوب قیچ دیو صلفه و بر دخی

بین النکس جلی مقبول ایدی بزم دخی جره بزدر قی فتح قافله خطه و یک
 اولور قنار **بری** نلوک دخی دیرلر فاسیدن معرود راسم بر عسند ر
 نور کین خیر دک و بکن دخی دیرلر خیر شهور در **قنط** بون اسم یوناندر
 نور کین بویلی معروفه بعضی اشک قولانی دیرلر **قنط** فاسیدن
 معرود راسی بازود نور کین قصه دیکدر علی مرحوم نور کین بار فوت
 دخی دیرلر دیو نقل **ایر قنطیل** بواسطه معروفه در کین دجودی نادر در
 اصل میندن کور قوه بکر بر دوا و در سادون نازل اولور من موقوفه کید
 دیرلر بعضی مستطیر نور کین قنیل اونه دیرلر کین قنیل اونه دیرلر
قنط صغله در اوج نوعه برسی برید که شهر بخنده موجود اولاندر نور کیده
 کرب دیرلر برسی دخی جلید ر عرک دلول دخی دیرلر سی تمیبه سنده
 بعضی دیکنی اوق کبی اونه و غنند ر و برینه دخی قنطه کوی دیرلر که دکر
 کربیدر قنط کس قاف و فتح نون مشده اینه نور کین کندر دیرلر
 انزل ایسره و اور غایر یارلر و انچه سیم اولانده دخی قنط دیرلر قنط
 تحت شداغ و نور کین کبوتر کبی دیرلر دیرلر غننه حشینه دیرلر نور کین
 نیک واسر دخی دیرلر و بکنده اینه ر غننه تغییر اینه ر آینه طوفار
 دیرلر کوی تو کشر **قنط** اول دار شتعارز که خود فرنگ دیرلر **قنط** کس
 کنه کس لغتندون غنطدر که یردن اونه دیکدر **قنط** ای ز جغره در قنط
 طباشیر نندی حاصل اولان قنط اسیدر بعضی جادو اونه اطلال
 ایشیر **قنط** متقدمین غنند ر حمزه اطلاق اولور و فاسکر معروف
 اولان قنط به اطلاق اولندی **قنط** دبار شتعارن کلور بر نوع
 قنطوز در که دوانده دیرلر کوی قنطوز کیده و محوسنت و صلاوت
 بقدر دن کوجر کسبیه یورلق جکر که اولور **قنط** اولور **قنط** کین
 بر نوعه **قنط** فاسن بعضی زوفا و بیشتر **قنط** کین ارا کینده بر

منش

منش دیرلر **قنط** حجر الرجم دخی دیرلر نور کین دکر من طاسی در و
 کونکی طاکش بوندن غنطدر **قنط** عطر لطیف اولانسته دیرلر
 قنطیا اسم نایندر عرک ماد الرجاد دیرلر نور کیده کل صوبه در **قنط**
 نور کیده ایوادانه و جوان پرچی دخی دیرلر **قنط** صنوع نو غنند ر کیندر
 منش بهدر بعضی کیندر کس ظن اینه دیرلر کین یو کین راکه سی کر بهدر
 سندر و کین راکه سی لطیفه ر قنط راقی طاکشیدر **قنط** کس شج و او
 مطلقا لدن اینه قنط ایشیر کین استاد ر حمزه دن سموعه ر کین
 پامو قنط اونه دیرلر بر اونه که اکثر یا کینت خیره کینه اولور و اونا
 اوزینه یا غن طیدر که اول اونه راعی ایدن لرین یونانه دولا شتر
 انده جمع اولوب قنط و دقن لدن اولور دیرلر بعضی لدن
 لاونه دیشیر **قنط** مرحوم حضرت نیک غایه الاتفا ننده شوکران دیرلر

باب حرف الکاف

حرف کافده اولک فضل لغات اوویه نور کیده بیانده در کابی مصلح کابی
 دیرلر **کاف** کس تو عرک شوکه المبارک دیرلر **کافی** فاسیدن نور کین
 کونیک و عرک سنده باد کاف اونه رجان کافوری دیرلر کین بغدادی کبی
 عرک صغله خاله دیرلر کیده عرک سکون دائله کیده دیرلر کبی **کافی**
 عرک خنوب دیکدر **کافی** خنوب دیرلر کین اونه عرک کیندر بطس
 دیرلر یوناندر معرود کبی اونه کین اونه دیرلر کین دوا به اطلاق
 اولور کین شهور اولان اسر و ندر دیشیر کین نور کیده کین کین
 دیرلر کیده خریف عوامه صحیحی کیند کیش اترک بینه معلوم
 عرک اقط دیرلر کیده عرک طفل و طاطط و طین قولیا دخی دیرلر
 ککات عرک خاش دیواننده بوس و معرود خیر دیرلر اونه
 پیتری دخی دیرلر بونوعه **کاف** کین دیرلر کوی در عرک کین عرک دیرلر

قنطیا کین کبی اقی بیه سی اولور فاجینه
 نور کیده قنط فاجی دیرلر
 ۴

کافده کافور شانه دخی دیکدر ده جود نوم
 ایدر دیرلر کین مصلحی فاجیه
 در دیرلر

صاری و صفت اولان که تور کیده جو بوق کو کوردی دیر لرا و اصطلاحده
کیرت اصابعی تسمیه اولور بر صفتی دخی اجل اولور تور کیده بز کو کوردی
دیر لرا صفتی غالب و صفوقی غیر طایر در بو صفتی غیر تسمیه اولور
بسی تور کیده مستعمله علامی تور حقی آندن اونیق و غر انوب
لمو اتشده نشند **رکن** فتح کاف و شده ایل در کریف خوانده گشت دیر
مشهور ای ایز غنینه قوشند تر ابره نوب قنابولور دیر لر کیم شعری
عربان بری بر مراد محبو به نک باشند با غنینه مفرده به ترکیب معجز دیر
جمع معجز کلوزان بر رفق کورد کیم یوزینی بهر شبیه اید و احسانا
بردن نور ضیا کسده مازی اولایر قنابولوب اسکر کن شک
بر اولان جمال پاکنه هر ان معادن اولان بر نیجه بر اوده اسکیوب
قنابولوب مضمونیل بو قطعه بی ویرشد **نظم** تری ایشاب
من اکتان بلجها نور من البدر احسانا قلیها فیکیف نکران نیکی معارج
والبدر فی کل وقت طالع فیها کتم مشهور اولان ورق البدر که جوید
دیر لر کسل الماد رکها بعضیر ان ثوره دیر لر کمن مشهور اولان
حوا جواد رکل السودان جورک او تیر رکل فارس انزوت دیر لر
اسرار اللون صمغید رکل ترکیب قد میدند بعضیر دیر لر که حیات
ایشندن حقه قن کوز لرینه ظلمت حادث اولوب کوز لرینی
رازیانه به سود مکه ظلمتی زائل ایدر کندن قیثا غورث حکیم بو حاکم
یبلانندن مشهور ایدوب کل تضییع اتمشد دیر لر کمن شیخ داود
در که نون کور اولان رازیانه نک نفی میدر یوشه ایجاد ککل دلیل
دکدر بلکه صحیح اولان کلک اصل دخی وارد و الحاصل کل دیو
کوزه حکمن دیوایه دیر لر و کتب طبع کل مطلق ذکر اولنه مراد
اندر که کل اصفهانی و کل فارسی دخی دیر لر مراد انزوت دیر لر

و کل سودان دیر لر مراد سبب در کشف کریف خوانده گشت دیر لر
کشف مقدونی دیر لری بطراس یونان ر کرب اما سیکوفره دیر لر کرب
تور کیده کلمه و کلم دخی دیر لر بر قاج نوحدر ضبط دخی کلمه نوحند نر و بر نوحی
دخی وارد که کرب بری دیر لر روم ایستاده نوده قوب و صوفیه سمنتر
کوردک اول دیار لرده الی باش تغییر ایدر لر و بر نوحه دخی کرب
بحری دیر لر بحری تسمیه کسب طعمده و زیاده صوبه کبی مرارت و ملوحت
اولد یغندن بو به تسمیه اوشد رکیم جمعده الکارع دینور تور کیده پیا
دیر لر طعانه کراویا اسم لایتندن معبر فار کسیده قنابولور قردمانا
نوحند رانک بوکست بندر انیسونه مشاب بر کچر تور کین طنبوچ اوتی
و قردمانا کونی دیر لر کرکی تور کیده طوناندر **کیش** تور کیده ایشکینه در
کوره معلق بعض طبع کسارینه به عرب اسم وضع ایدوب دیر لر ایشکینه
کیش تور کیده پا پدیه دیر لر که ان فارسی معبر بر تور کیده دخی کرکدن
دیر لر معروف جان و در که عریجه حار هندی دیر لر نقل اولور که کرکدن
باشک اورنا کسده بو یوزی بر در اوزنی بر کچی ارشون مقداری
اولوب دلی قالن و اوجی کنه کبی کنه و کسندر فیل ان کورسه تور کسندر
چشمش کر فیل معادن اولور سه بو یوزیله اوروب هاک ایدر ایشکینه
نقل ایدر لر کم زرده جو ب دیر لر کرم دانه اسم فار کسیدر معنای حب الود
دیگر تور کیده قور و بغری دیر لر که ان کنه نوحده کرکوهی واقع اوشد که
عافیه دیر لری و بعضیر ده آنه مشاب بر دوا در دیشلر روان شمع
و کیکل تور کیده با تقیین دیگر کزیره **شایخ** داود و امجدولور
دیشلر کزیره بره بر سیاه ندر لر کین تور کیده ایغین بله دیگر
کروال تور کیده مسک باغیدر که **ارک** اسم فارسی معبر بر معنای عطف
الطرفه عریجه حب الاشی و عذبه دخی دیر لر تور کیده ایغین میند دیر لر

صداری و صفت اولان که نور کیده جو بوق کو کوردی دیر لرو اصطلاحده
کبریت اصابعی تسمیه اولور بر صفتی دخی اقل اولور نور کیده بز کو کوردی
دیر لرو صفتی غالب و صفوقی غیر ظاهر در بوضفنه فیج تسمیه اولور
کباب نور کیده مستطاد علامی قور حق آنن ادنی دو غر انوب
لمو اتشده نشنه **رنگ** فتح کاف و شده یلا در تحریف طوطا کنت دیر لرو
مشهور ای ایزد غینه قوشدر تنزیره نوب قنابولور دیر لرو شکم شعری
عربان بری بر مراد مجبوبه ناک باشند با غنچه یی مقربیه غریبه دیر لرو
جمعی محاجر کلوزان بر رنق کوردکن یوزینی ماه تسمیه ایدوب احسانا
بردکن نور صیاسند مازی اولان بر قنابولوب اسکر کن سنگ
بر اولان جمال پاکنه هر ان معادن اولان بر نیچه بر آنه اسکوب
قنابولوب مضمونیل بو قطع یی و بر شد **نظم** تری اثاب
من انکسان بلحا نور من البدر احسانا قبلها فکیف انکران بکی مجاز
والبدر فی کل وقت طالع فیها کتم مشهور اولان ورق الیندر که جویر
دیر **رکتل** الماد **رکتل** حصیر کسان توره دیر لرو کن مشهور اولان
حواجوادر **رکتل** السودان جورک او تیر **رکتل** فارس انزوت دیر لرو
اسف اللوان صمغیدر **رکتل** تراکب قدیمه در حصیر دیر لرو که حیث
ایشندن حقه قن کوزلرینه ظلمت حادث اولوب کوزلرینی
رازیانه به سوزمکه ظلمتی نرازل ایدکندن قینا غورث حکیم بو حاکم
یبلاندرن مشهور ایدوب **رکتل** تصنیف ایشدر دیر لرو کن شیخ داود
در که بوند کور اولان رازیانه ناک نفی میدر یوشه ایجاد **رکتل** دیر
دکدر بکده حبیب اولان کلک اصیل دخی وار در و الحاصل **رکتل** دیر
کوزه کلکن دوایه دیر لرو کتب طبع **رکتل** مصلی ذکر اولان مراد
اندر که **رکتل** اصحابی و **رکتل** فارسی دخی دیر لرو مراد انزوت دیر لرو

و کل سودان دیر لرو مراد سید در ز - تحریف طوطا کوردی دیر لرو
کرفس مقدونی دیر لرو بطریک یونان **رکتل** الما یونان دیر لرو **رکتل**
نور کیده کینه و کلم دخی دیر لرو قاج نور در ضبط دخی کینه نور کیده در دیر لرو
دخی واردر که **رکتل** بری دیر لرو روم ایشندن توره نوب و صوفیه سمندر
کوردکن اول دیر لرو ده اله باش تغییر ایدور دیر لرو نور کیده دخی **رکتل**
جرای دیر لرو جری تسمیه کسب طعمنده در با صوبه کبی حرارت و موت
اولد یغندن بولیه تسمیه ایشدر **رکتل** کوع جمعه الکارج دیر لرو نور کیده یی
دیر لرو طبع در **رکتل** اسم لاتیندن معبر فارسیده قرینا دیر لرو دمانا
نور کیده رانک بوکستیندر انزوت به بر کدر نور کیده طنبوبه اوت
و قره ماکونی دیر لرو که نور کیده طوطا در **رکتل** نور کیده ایشندن در
کوزه معلق بعض طبع سبارینه به عرب اسم وضع ایدوب دیر لرو ایشندن
رکتل نور کیده پا پادیه دیر لرو که ان فارسی معبر نور کیده دخی **رکتل**
دیر لرو معروف جان و در که عریبه حارینه یی دیر لرو نقل اولور که **رکتل**
باشک او زانکسده بوینوزی بر در اوزنی بر کجی ارشون مقداری
اولوب دلی قان و ادبی کنه کبی اچنه و کسندر فیل ان کورسه نور کیده
تجر مش **رکتل** معادن اولور کسده بوینوزی ایدوب هلاک ایدر ایشندن
نقل ایدر لرو کم زرده جو **رکتل** کرم دانه اسم فارسیده معنی حب الود
دیکدر نور کیده نور دغری دیر لرو **رکتل** انکه نسخه کر کوهی واقع اولور که
عازر با دیر لرو و بعضی ده آنه مش به بر دوا در دیشدر لرو ان فتح
و تحریک نور کیده با یقین دیکدر **رکتل** **رکتل** شیخ داود واد مجبولور
دیش **رکتل** بره بر سیاوشاندر **رکتل** نور کیده ایغین با دیر لرو
کروال نور کیده مسک باغیدر **رکتل** اسم فارسی معبر معنی عطف
الطرفه عریبه لاش و غنچه دخی دیر لرو نور کیده ایغین میند دیر لرو

کسلا هم بنظمی معبر بر قزل بویانک کوکند مشایخه و البرد و تور کیده
 سلیخه دیر لر و بعضی سزکات اوتی دیر لر کسوا خمیر دن اولور طبعی کیه
 کوس کوس دیر لر تور کیده تصفص پلاوی دیکدر داود باج جور بانی
 دیر لر **کشت بر کشت** اسم فارسی در و معبر بر معنای کن کن دیکدر که بر
 بنای اطلاق اولور که انک کبی بری بری اوزرینه طونوب اوزانور
کشت تور کیده باغ صار مشغی دیر لر **کشیخ** متا نو خند نر اوجی لذینه
 متا ره اطلاق اولور **کف السبع** ارسلان ایسه دیر لر بر اوتور **کف الجدا**
 کف الجدم دخی دیر لر سبیل رومیا کوکند و حصنی الثلب نخبکنت
 دخی اطلاق اولور **کف الارنب** جنطیانا دیر لر **کف النیه** تور کیده التون
 اوتی دیر **کفر** ایشی حرماتوخی دیر لر **کفری** قشر الطلع معانسه که تور کیده
 حرماتوخی تور کیده دیر لر کیده تور کیده **کلر** بعضی معات هند
 که بیان نارید **کج** جادراوش غنه دیر لر **کج** تور کیده کرج در که دره
 اطلاق اولور و اصطلاح طبعه الکلیس دیویشک رطوبتی کیده
 اوتی کرج کبی پاص اولیخه احراق انکه دیر لر **کثری** اموده دیر لر **کثره**
 عریکنت در انوائی جو قدر بعض بر لره قوزی کوبی دودن دخی دیر لر
کما قبطوس یونانین معبر بر یونا نجه عامایطس دیر لر معنای صنوبر
 الارض دیکدر تور کیده بر جامی و ضرب طوتن دخی دیر لر **کما در کوس**
 بطوط الارض و قصد نمود دخی دیر لر **کمون** حامون یونانین معبر بر
 کومون کیون دیر لر فارسیده زبره در لفظ کون مطلق ذکر اولیخه مراد کون
 نیدر که معبر و کون حبشی دیر کمری کف کومونیدر و کون کومونیدر
 و کون الارض کرا دیر و کون الاسود و کون اوتی دیر و کون کون
 کومونیدر و کون کومونیدر کومونیدر دیر لر که کسبند رانیم
 قنابل کف کومونیدر **کنان** بر کوجورک افاجدر بر افی سقز افاجنه

کمز رایجی سی دخان رایجی کسند **کمز** کسند شیخ داود مصطفی دیشدر
 کسند با تشبیه اولیخه منسوب دیکدر و بر اوتور که رایجی کومونیدر
 کمر با کاهر با فارسیه ن معبر بر معنای صمان قالدورچی دیکدر عوام خوینه
 بر بازیده ایوب کمر بار دیر لر حقیقتنه اختلاف ایشدر و بعضی
 قواق افاجک صمیدر دیر لر **کننا** عود الصلیب دیکدر **کوشل** افاج
 نو خند نر بود و اچون بعض وقایع غریبه نقل ایدر به بعضی فقیر ایش
 طریقت فن طبابت اولان و فک فربری و عصمت و حیدری
 انیس طبای شهر یا اولان اوکند و انعمت مرحوم و مقصور
 الصدور و عرافندی حضرت نیکت در بار لر نر منمو عدر که رئیس
 اطباء اولان و مقدم از میر بهجت سمیده مقصدی حکومت ایکن اول
 عله بعض جباله بولور عبد السلام دیر کمری کوکند که اول
 اوتی بر دن جعفر دق نه حاله جفر ایسه استقال ایدر نر کسند ده اول
 حالت ظهور ایدر مثلاً جعفر نر کسند کلر ک با خود بکا ایدر ک یا خود
 ملاعبه دن بر لعب ایدر جفروب هر برینه ایشی حالتی ایشرت
 ایدر و ب صکره مرادی اوزره هر کیم یارم درهم مقداری بر ایدر
 البته اول حالت ظهور ایدر کس بعض غشبه شمشیر ظهور
 انیکله منع اولنوب حال اول کو که جعفر مز اولد بر دیو پور دیر فقیر
 بو کلامه چند ان اعتماد کلی حاصل اولمغل سوزلین تصدیق و بیان
 اچون اسکی عث بر دن ادمر کتور دیر مراد کرا اوزره ام پور کت
 کتور سوزر کتور کراسل اولسون دیر کلر نه واقعه لطیفی مشعر حالنر
 سوق ایدر اول حالنر ایدر بولوب جعفر مشر و کتور دیر هر کیم بر دکن
 ایسه کسند و دن اول حالت غریبه صدور ایدر ایدی کن استقال ایدر
 سبات ایش انیکله استقالی جائز کوردم زیر الصنف در همدن

بعضی کمر بار عسیر دیشدر
 ابن سبطار
 ۲

باب حرف اللام

مشهد

باب حرف الميم

حرف میمن فصل اول لغات ادویه تورکیه بیاننده در مار دل عربی
مخله حس دیر لراری عربی که بعضی دیر لراری صم نام و کسبینه دنی

دیر لر جوان کی دینا و ظهور و بکین دوار و ندر بواسطه و ندر
 محمود سقونیا دیر لر غلجی عریک مبین دیر لر مسین عریک اس و نکت تب
 الکتس دیر لر فارسیده مورد دیر لر مکرر بال اسم لا بتدر عریک حبیب
 نور کیده نیا فسلکی دیر لر بعضی بر فسلکی و بشیر زجا کو که منم باد فتح
 سینرت دیر لر و مریا پیش دخی دیر لر و سنک صحیحی مرد اسنک
 دیر لر فارسیده نخری مرد اسنک دیر لر سنک دخی دیر لر صاسج و نخی
 اولور مرد اسنک دخی و نخی دیر لر و رافون دیر لر مرد رافلی و خان
 دخی دیر لر و ارباک عریک صلیح دیر لر مساک افاجی عریک اراک
 دیر لر سنک الماسی تفاح شامیر علامه کو که عریک مسین و نخی و نخی
 دیر لر منوش باده بطم و نخی دیر لر موزک صحیح اولور و نخی و نخی
 نخریل مورج و زیشب اکیل دخی دیر لر میان بالی رب سوس دیر لر
 میان کو که عریک السوس و بشیر مبارک دوار و ندر

که قوی تو یحیی انکار کوشه جلا ایدر لر
 حقه المومنین

حرف مبدی فصل فی لغات ادویه عربیه بیانده در ماه مطلق
 صودیکر و اطبانک مار قراج دیر کلزن مراد لر چشمه صوبیر و نخی
 اسم فارسیده معنای سال اتیده بالکل کنی کافیر و نخی اولور حبیب
 الملوک و حبیب سلاطین کبی مایه نهره بالیق او تدر حقیقتده و نخی
 اتشدر و نخی صوبیر سوسدن دیر کلری بنانه مش بر او تدر و نخی اولور
 زکی صاریه مایه ندر دیر لر خصوصاً ابن شریف مرحوم باب بنوعانیده
 سفر تو بر نغبات کو که قابو نغنه مایه نهره دیر لر ابن بيطار دخی
 بود و نخی حقیقتده واقف اولور اهل شایم مایه نهره دیو قشر اصل
 بوسیه استعمال ایدر لر و نخی اسم بنطلی معر بر او تدر و نخی مسموعه
 نور کیده و نخی عریک مبین مکرر بال اسم لا بتدر عریک حبیب
 نور کیده دخی بواسطه معروف و نخی و نخی دیر لر مسین عریک اس و نکت تب

کثری

کثری حاجی دیر لر و نخی بعضی فصل و نخی مکرر که کثری بکیرین غلط
 نغنه نهره و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 بلا و نخی بشیر و نخی استعمال ایدر کلزن مراد لر و نخی مکرر و نخی مکرر
 نخریل مایه نهره دیر لر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 سین مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 اغره النقی لازم کل سنک و بشیر بنی باره لر حواصدن ایکنی و نخی
 فرقی اولور بنی ظاهر در نهره مکرر که جمعی ذی قیمت طاشری الماکس
 ایدر لوب سنک و نخی نورشون ایدر لر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 مایه نهره معلوم و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 نهره بر باله نهره و نخی اولور و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 دخی صوبیر بود و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 اکثر یاد او نغنه سنک بود و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 غالباً تیزاب صوبیر اولور کو که مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 خلال یعنی ایدر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 مرکباتن اولور و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 مرکب صوبیر نغنه نهره و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 اصطلاح طبع کرج صوبیر دیر لر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 مالک حرین صوبیر نهره و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 سنک مایه نهره و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 اوزم شیر سنک اوج بکیر بر بکیر قالیچه طبع اولور و نخی مکرر
 و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 بلکه و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر

حکب دمانه مضر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 این مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 کت بدخ طبره اولور و نخی مکرر

حکب معروف و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 اق و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر
 اولور و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر و نخی مکرر

میخیزد یا بس قره کونک

نور و قیاس

آی چکی ابر تغیر و لکنتش که شیخ داد و در مومن
و بیچاره مغرور و آفریده نهاد غیر شبیه و شبیه محله
مراجعت اولست
م

است و یون دیر لر بیان صوغانی لصد و بر تیر یونانیده پوکس دیر لر
 بیان شنخی عرکی حردل دیکر بیان نانده سی نونج دیر لر بر مردی
 طیبید ما اقلی دیر لر بر فکشی عرکی حبیب دیر لر بر صبار نه سی
 عرکی شل و خیل بود دیر لر بونانک قمری وال والا ججلی اولور
 مسد ریلان بالی انکیس دیر لر یخچو نور کیده ات سکیر
 حرق یاده انکی فضل لغات ادوبه عربیه بیانده در یا قوت
 اجماع رفیه دند قمری و صاری و بانیسی اولور صاریسینه افر بخیر
 دایستو دیر لر بنوع اسم چند رسود لکن انواعه شت بلدر بر بوع عرکی
 طوت فی دیر لکری حیوانور که فازیست بهدر یز پوزه رجه که بقله
 الحقا دیر لر ریختا در یسیر بواسطه معروفه رشیح یا بر لر شیم
 شیف و شب دخی دیر لر اجمار دند بعقیده هند بادن بر نو عدد
 بعقیضه سربانیده ریاسن دیکر بنیوج عوده اطلاق اولنور بنیوب
 حرنوبه اطلاق اولنور بنیونه هند بادن بر نو عدد بعقیده لا سینه
 انیموردن دیر لر او کسوز او علان جله میکه مشهور اولان کورجی
 جکیدر یتیم نور که قدیم دن انچه اوت دیر لر معروفه
 یولش بالی معروف و مشهور در عرکی اعیان
 دیر لر تمت المفردات الموطوط

المرحوم یعون الله
 تعالی

مقبول کتبات ارکانه دیر لر

۲
 بطلین قیق دیکدر

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدنا لصور اول حکیم حق و غفور در کاهنه لایق و نادر که رحمت
و غفران و اصل عصاة اهل اسلام اولوب کجب البشریه زده و مقصود
و کسور دن مرکب الارقام معاصی سطور اولان اجرای دفاتر اعمالیه
فلان عنوان معادیت **صنوف بحسب حساب** سیر او کو بتبیه
الحکایات ایلدیش و تنبای بی کسور اول کبریم رب شکور پیشگاهنه
البیق و احری در که لطف و احسان کافی کافه انام او کو سرایا سودداد
مکار بدن مکرانک شام و کجور اولان صحایف المارینه حریر یاسیت
رسان صنوف اولوب تقسیم نغم جزیه ایلد ویه و اخذیه بقدر ایشدر
و افضل صلوات رحمان اول طبیب شفا بخش عت و عصیا اولان
پادشاه خط لولا لک حرم روضه ملائک حد طریقه اسال اولنور
دکتر اولان دار الشفا رسالتن افتاده کان شرف شفا
و طغیان بر و اسافه دادوی توحید ایلد تر پیر و محل نجیات اول حکیم
دوارت جرم دیوان اولان شهر بارادیکه و مارسانک روح بر فو صلا
ایشا اولنور که شرب و وصول شرفین محسن الدماغ الحکمه ویه عصیا غر
عاصه جزا اعظم هدایت ایلد تنقیه و تطهیر دست توفیق باروی
انهای شمه ایشدر مسلی اند شفا عایه و ستم و طالع و حبه جمیع
معلوم اول که ادویه مرکبات در بستی استخراج بیانده اسهل طریق اوزره

قاعدۀ دافیه به مشتمل بر تالیف به نظیر او کو کتب بیا اولسین
طریق اوزره استنباط علم حساب و خصوصاً قواعد کسوری بکده توفیق
ایتمک معرفت کسورده به بهره اولنورک رساله مرقومه دن استفاد و
قلیل و خیر اولوب کتب طبعه و دنی قواعد حساب و کسوری که به خط تحریر
و بیان اولنور مغلله بعضی کتب طبعه راغب اولنورده رساله مرقومه
ک توری که ترجمه ایلد نفع عام اولسنه التماس ایلد به عبد فقیر دنی
خیر کس من نفع التماس مضمون منصفه ابتداء رساله مرقومه
ترجمه کسینه شروع ایلد و کسوی اولدینی قواعد ایتقه نکات موقوف
علیهی اولان قواعد کسور دن بر مقدار بنی علی قدر الطاقه بیا و اطباء نکات
اوصول تراکیب دائر قواسمین دنی تقریر و بیان قلمش را مدی صحاب
قطعه و حقی و کلمه منوالین بشین و مصنفین دیر نیک و ناب
و کسوی که هر بری حاصل ملکه تخصیری اولان کالان کنی بش
پذیر حوصله استقداری مرتبه کس تالیف و تصنیف وجوده
کنور دکر زمان سعادت نغزنده کار قوامی قلم و خط جهان اولان
دولتمند عایش نکات نام سامیرینه و بیاض تالیفین معنون و سخن
مقاله لرین مجالس اولبای تمجیل مزین ابرار بنا علیه بوفیق قایل
البضاعة دنی رساله مرقومه نکات سر لوم کسینی بر ذات ملائک
حقایک اوصاف حمیده سبیل مذهب و سر سطر دیباچه بر وجود
شرف اشتیاق مدایح کذیره سبیل مذهب ایلد که عید ذیل سبب
دولت و باشت غرور و غت اولوب مرتبه استقداد دن بر اثر و
استحقاق دن اکثر و او فر کرم کونا کونیل سودا لاقران و ممتازین
الاقران ایراد حضور صاحب احمد علی علیه الرحمه و الفقیران حضرت
دار الشفا کسینه طبیب اول ایتمک کاهرو انیمشدر الا هو اعلم العلم

المتبحرین افضل الفضلاء المدققین جامع الکائنات العلوم وفایح
 الرموزات الرسوم صلال مشکلات الطیبه وکث ف دقایق
 الفیوفیه سید الضادیر الاطباء و الفصحی قبائل البغیاء لم یثقلین
 الکائنات و الحق انه کالجیم فی المهارات ابو علی الدهر و جالینوس العصر
 رئیس الاطباء السلطان فی الدوله العلیه العثمانیه مولانا عمر افند
 ابقاه السیاح بالعلم السردی حضرت غری که رساله مزبور هم نظامیه
 سکت اختتام بولقد کرم استاکرم اشیا و عتبه دوات عنوانر بنه
 و اهدا اولنوب کرم مالانایه لرین نامولدر که شایسته نظر اکثر اثر
 بیورلد قد الفاط نامر بوط و عیارا نامضبوطدن نشات ایمن
 زلزلجی مغربیا غریب الفضاخ و محتوی اولوی فی قواعد و حدود و این
 سو یقینین دخی کلک با دزهر حمیری ایل اصلاح بیوروب
 اکیر ذوالی صبه اولان نظر کیمیا اثر لر لیل بو عید و اخیلین زنب
 مذکوره بی احراز و بین الاقران سرافراز اولو یغیم کی طریق اخر ایل
 دخی چایغ بیورلق امید راندی بویل بزوات کریم الصفاتک
 نامه تحریر اولان رساله دخی بوا سمل مسی اولمغه سز اولمخل رساله
 مرقوم دستور الطیب فی عمل میزان ترکیب اسمل نسیمه اولو قدن
 صکره بر مقدمه و اوج مقاله اوزرینه ترتیب اولندی اما مقدمه ایلی
 اصل اوزرینه اوکو اول دراهم و مثاقیل و سز اوزان بیانده در
 و اصل ثانی قواعد کسور بیانده در **مقاله اول** معاین و جواب
 و سز مرکبات طبیعی استخراج بیانده در **مقاله ثانی** سهیل جبر
 و سز سز بیانده در **مقاله ثانی** طبیع مرکبات بک موقوف علیه
 اولان ادویه مفردات طبیعتری و مقدار سزتری بیانده در
مقاله اول

کتاب

کتب طبیه متداول اولان اوزانک عتد الاطباء مقدار لر بیانده
 و بوقده متداول اولان اسف اوزانک اسملی بوندر که ذکر
 اولنور درهم مثقال و انق قیراط جبه من زطل اوقیه استار و غیر
 اما درهم اولاد درهم و مثقال سلاف بین اختلاف واقع اوکو
 و اختلافی بوکونه جاری اولمش ایدیکه ناس و ج فرقه اوکو بر فرقه
 درهم اون قیراط اولمق اوزره اعتبار ایدوب بر فرقه سی دخی بکری
 قیراط اولمق اوزره اعتبار ایدوب ایدوب بوکونه بیانده واقع اولان
 بیج و سز اون منازعه مایل لرینده و مجادل دن سکا اولمخل ایدی تاکه
 امیر المؤمنین عمران الخطاب رضی الله عنه حضرت نیک زمان
 سعادت ترینه کلکه که ناسک بوکونه نزا علی بنی صواب کو زیو درهم
 بیندره نسق واحد اوزره جاری اولمق نورانی اولنوب اصحاب
 رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت غری ایل مشوره بیور دفرقه زای
 بیور دیگر که فرق نشاند کوره نکت معتبر لر اولان در هر نیک هر رین
 نشاند اولنوب یعنی اوزانک ثنی و اون ایا نیک ثنی و بکرمینک ثنی
 اخذ اولمخله مجموعی نه مقدار ایدوب بیندره درهم بواجب اوزره جار
 اوله دیور فرما عتبت صادر اولمخله امتثال الاموال کما هر کس بورالی
 مستحسن کوروب و وجه شروح اوزره اون درت قیراط انیمیکل الی هذا
 الان درهم یومقدار اوزره اعتبار و بوشیاق اوزره اشتیار
 بولمندر درهم شرعی دیدکری بودر عتد الاطباء درهم بواجب اوزره
 در و هر قیراط بر کبی بوینوزی جکر دکه مقداری اوکو بر درهم
 اون التی جکر دکه اولمق اوزره اعتبار ایدوب و بودیاده بویل در
المنقال مثقال بکری قیراط اولمق اوزره در و بواجب ایل بیک
 مثقال اون درهم ایدوب ریزر اون درهم اون درت قیراط دن

یوز فرق قیاط ایدر کذاک یزی مشغال دخی بکری بش قیاطدن یوز فرق
 قیاط ایدر اما عند العطارین بر یقوت در هم ایدر و در هم اون التي جکر دت
 اولدنی تقدیر جبه مشغال بکری درت جکر دت ایدر و بوضوح یزی
 مشغال اون یقوت در هم ایدر شکم بودنی بود یازده متواتر و مشهور در
 حاصل کلام اجزاء و در هم و اجزاء مشغال مختلف فیه اولو لکن در هم
 سبعة اعتبار المتغال و متغال مثل الهم مثل ثلث اعتبار
 اولی عند الاطباء متفق علیه اولی در دخی معلوم اولی که
 در جاتی مراد اولی ترکیب اعتبار اولی در هم و متغال دخی بود
 الی و ذلک لفظندن معبر بر فارسیده سدس محاسبه در دخی
 دخی التي یقسم ایدر و هر بر شمنه دانق اعتبار ایدر و هر بر دانق
 ایکی قیاط و ایکی سدس قیاط در اما عند العطارین دانق ربع در هم
 و هر بر دانق درت جکر دت و النی دانق بر مشغال دخی دانق بر
 مشغال رانزده کوره سدس مشغال در قیاط اوج جبه و اوج خمس
 جبه در پس بواجتهاره کوره در هم اولی درت قیاط در النی جبه
 و ایکی خمس جبه در و مشغال بکری قیاط در تیش ایکی جبه در اما عند
 العطارین قیاط درت جبه در بر جکر دت و یکدر الحیه مراد اولی
 معتدل جبه در الطوج ایکی جبه در تیش سنده طوج و بر درت
 جبه مراد ایدر که جکر دت **راکست** استار درت یقوت مشغال دخی
 در هم و ثلث اسباع در هم و بواجتهاره قیاط طفت قیاط
 ایدر **الاولیه** اوقیه بر استار و ایکی ثلث استار در و استار که
 درت یقوت مشغال ایدر که اون در هم و تحت اسباع در هم **الاطل**
 رطل اون ایکی و قبه در و هر قبه بر یقوت مشغال اولدنی تقدیر جبه رطل
 طفت مشغال ایدر و طفت مشغال یوز بکری سکر در هم و اربعه اسباع

در هم اما استار سکره رطل بغدادی یوز او تونز در هم و لوق اوزره
 در شکم بعضی ترجمه اقربا دینده بو یقوت مشهور و اوقیه ذکر اولی سکر
 در هم و رطل ذکر اولی یوز در هم مراد ایدر **المن** من ایکی رطل در یزی
 درت اوقیه در یک باب الهم ایکیوز النی بر ی در هم و سبع و بعد
سکر لفظ سکر جبه مطلق ذکر اولی مراد اوج اوقیه در که یک باب
 الهم او تونز ایکی در هم و سبع در هم اما کیره اولی وصف اولی قد
 طقوز اوقیه مراد اولی و سکر جبه کیره بر سکر دخی دخی **القی** قسط
 رومی بر یقوت رطل در که اون سکر اوقیه ایدر یوز طفت ایکی در هم و سکر
 اسباع در هم اما قسط سیوری اوج رطل **الکلیج** صحاحده ذکر اولی
 اوزره بر من و سبعة اثمان مندر که فرق بش اوقیه ایدر و یک باب الهم
 در تونز سکر ایکی در هم و سبع در هم اما بعضی اقربا دینده درت
 رطل و لوق اوزره تفسیر اولی و شدر بواجتهاره کوره فرق سکر اوقیه ایدر
الملحقه و **البجوزة** لفظ ملحقه معاینده استعمال اولی و ایدر درت
 مشغال مراد اولی و اگر دوا دیا بسده استعمال اولی و ایدر ایکی مشغال
 مراد اولی و اگر مطلق ذکر اولی و طقوز در خمس در کذاک جوزه دخی
 بو یقوت در **الدر** دخی لفظ یونانی در مراد بر مشغال بعضی بر در هم
 دیشدر شکم ابو الفرج مفتاح الطب نام کتابنده در هم و درت
 اولی ظاهر در و یوز ذکر ایدر لکن در دخی بزم استعمال ایدر در هم و
 مشغال اولدنی معبر بر دخی التي ابو لوسدر دیر لور و هر بر ابو لوس
 اوج قیاط اولی اوزره بیان ایدر پس بواجتهاره اوزره هر بر دخی
 اون سکر قیاط ایدر لور بونقدیر جبه در خمدن مراد بر دهم و نشان
 اسباع در هم در شکم ابن فراسیون و اطباء سائر میانه دخی
 بواجتهاره متفق علیه در حاصل کلام مقادیر در آمده اختلاف و تفسیر

مقدمات مذکوره دن مفهم اولدی کن در اھم مذکوره دن ہر
 تفصیلی اختیار اید و تراکبیدہ استعمال اولند نسبت محفوظ اولدی
 صورتی ترکیب قطعاً کما شکم اولان تراکبیدہ استعمال اولن
 در ہم شدہ الطاریں مستقل در ہمد را تا در جاتی ملک مراد اولنان
 تراکبیدہ اعتبار اولان در ہم مقدم ذکر اولنان در ہمد کہ در ہم شدہ
 بیان اولدی ایدی **الاصول الثانی من المقدمات فی الکسور** یعنی مقدمہ
 اصل الثانی کسور بیانندہ در معلوم اولکہ علم حسابہ ببا اولدی یعنی
 وجہ اوزرہ کنوری جمع اید و صحیح قلعہ قاعدہ بود کہ طرح مشترک
 کسور اخذ اولنوب جمع اولند قاعدہ طرح مشترک مساوی الملق اولور یا خود
 ناقص الملق اولور اگر مساوی اولور سہ شیبہ بود کہ عدد صحیح واحد
 اگر زیادہ اولور سہ طرح مشترک اوزرہ تقسیم اولنوب خارج صحیح
 و باقی طرح مشترک کن کہ اولور و اگر ناقص اولور سہ طرح مشترک نسبت
 اولنور یعنی طرح مشترک اجزا کنند قاج جز اولور کہ کورہ اعتبار
 اولنور معلوم اولکہ طرح مشترک شمول عددہ دیلور کہ اول عدد دن
 مقصود اولان کسور اخذ اولند مثلاً کسری ربع ایل ثمن اولہ طرح
 مشترک سکر اولور بعدہ بود بخود جدن اخذ اولند حق کسور فرضا اوج
 ربع ایل ثمن اولہ طرح مشترک کن اوج ربع ایلون النی و ایلکی ثمن ایلون
 ایلکی اخذ اولند قس مجموعی سکر ایدر پس ایدی طرح مشترک بر عدد مساوی
 اولمخذ صحیح اولدی کند کما بوضوح پندہ طرح مشترک کن اخذ اولند حق
 کسور فرضا اوج ربع ایل ثمن اولہ طرح جدن بود اخذ اولند قاعدہ مجموع
 طقوز اولور پس ایدی بوضوح کسور طقوزات اوزرہ زیادہ اولمخذ
 طقوزات اوزرہ تقسیم ایدر کہ خارج بر صحیح و ثمن کسور اولدی یا خود
 نہ کورہ پندہ طرح مشترک کہ اخذ اولند حق کسور فرضا اوج ربع ایل ثمن اولہ

طرح مشترک کن اوج ربع بر ثمن اخذ اولند قس مجموعی ایدی پس ایدی
 بوضوح کسور طرح مشترک کن اوج اولمخذ طرح مشترک نسبت اولند قس
 اخذ الا ثمن حاصل اولور **مقدمہ** ایدی مثلاً کسری ثلث ایل خمس اولہ طرح مشترک
 اولور ایدر زبر اولور عددین شدہ و خمسہ وارد ثمنی ایلون و خمس
 ایلدر پس ایدی ثلث ایل خمس طرح مشترک طرح مشترک کسور اولدی و بود طرح
 ثلث ایل خمس اخذ اولند قس مجموعی ایلون النی ایدر طرح نسبت اولند قاعدہ نصف
 و ثلث عشر حاصل اولور یا خود بود بخود جدن اخذ اولند حق کسور بر ثلث و خمس
 ایدر کسور بر عشر اولہ بود کسور کن دنی طرح مشترک کسور ایدر زبر اولور
 عددین ثمنی و خمس اولدی پس ایدی و ثلثی دنی وارد کسری ثلث و عشری
 ایدر پس ایدی بود طرح مشترک کن کسور بر زبر کورہ اخذ اولنوب جمع اولند
 یکوی دس ایدر پندہ وجہ مشروح اوزرہ طرح مشترک نسبت ایدر ثلثان
 و عشر و ثلث عشر حاصل اولدی ایدی کسوری جمع ایدہ بود مقدار بیان
 کہ فیہ رسانی دنی بود کما قباس اولند دنی زیادہ کسور کن و قاعدہ
 و اصل الملق مراد ایدر بہائے شرحہ مراجعت ایدر **مقالہ** معاجیز
 وجوباً و سائرم کما نک طبایعی و مقدار شریعتی استخراج بیانندہ در
معلوم اولکہ اودیہ مرکبات درجہ سنی ملک دیک مثلاً حار سیدر
 یا خود بارد میدر بہائے طریق بود کہ اولاً عالی دیکدر کہ مرکبہ واقع اولان
 اودیہ ملک مقدار شریعتی متساویہ اولمقد و مختلف اولمقد و اعلی
 کما التقديرین کیفیت دنی متفق اولمقد و ارضاء اولمقد و ارس
 اگر مقدار شریعت متساویہ اولمقد کیفیت دنی متفق اولور یعنی
 مجموعی حار اولمقد یا خود مجموعی بارد اولمقد کبی پس بود تقدیر جہ اجزاء
 یا خود اجزاء در دست جمع اولمقد عدد اودیہ جز سنی اخذ اولند قس مرکبات
 طبیعی اول اولور و اگر کیفیات متفق اولمقد بمقادیر اولور سہ مشد

بعضی حار و بعضی سرد و اولی که پس از وقت نظر اول نور
 اگر اجزاء حرارت و اجزاء برود مساوی اولی حق اولی که به یونانی
 به صورت ترکیب معتدل اولی که اکثریت اقل است
 اولی که باقی فلان عدد در این عدد و او به یونانی چون خرمی اخذ اولی که
 مرکب طبیعتی اول اولی که به یونانی به صورتی که بر مثال ذکر
 دیده لم تا که تفهیم است اولی که به یونانی مثل ترکیب یکی دو دان
 مرکب اولی که مقدار شریک مساوی و کیفیت است متفق اولی که به یونانی
 یکی دو دان یک بری درجه اولی که حار و بری ثانیه ده حار اولی که
 حار اولی که بر جز حرارت ثانیه ده حار اولی که یکی جز حرارت اولی که
 مجموع اجزاء حرارت اوج اولی که عدد و او به یونانی اولی که به یونانی نصف
 اید مجموعی اجزاء حرارت در نصف اخذ اولی که به یونانی نصف بر یک اید
 معلوم اولی که ترکیب بر یک درجه ده حار اولی که به یونانی یکی درجه یک
 او اسطوخودوس دیگر که یک کیفیت متفعل لری و یکی بونک کید یعنی
 رطب اید اجزاء رطوبت و یا سبب اجزاء رطوبت جمع اولی که
 وجه مشروح آورده علل اولی که اگر بونک بر دو معتدل اضافه اولی که
 معتدل چون کیفیت در بر شنی اخذ اولی که زیر معتدل اخذ اولی که
 خروجی چاب اید شنی بود که یکی اید و سبب لری مکن فسمده اعتبار
 عالی اولی که زیر کیفیت جمع او به ده سبب اید و سبب لری مثال مذکوره
 معتدل اضافه اولی که عدد و او به یونانی اوج اولی که به یونانی نصف اید و مجموع
 اجزاء حرارت اوج اولی که به یونانی اوج اولی که به یونانی نصف اید و مجموع
 درجه اولی که حار اولی که یک با دو اولی که یکی بونک کید **سبب**
 ثانیه مثل ترکیب یکی دو دان مرکب اولی که مقدار شریک
 مساوی مکن کیفیت متفعل و او به یونانی حار و بری دو دان یک بری درجه ثانیه ده

بارده بری درجه را بعد حار اولی که به مشروح آورده سبب اولی که
 جز برودت و درت جز حرارت اولی که اکثریت اقل است اقلی که بعضی
 درت جز حرارت یکی جز برودتی کید و یکی جز حرارت باقی قالی به
 عدد و او به یونانی اولی که به یونانی نصف اید و جز باقی یکی او کو نصفی بر
 اولی که ترکیب درجه اولی که اکثریت حار اولی که به یونانی معلوم اولی که بر درجه
 مراتب ثلث اعتبار اولی که در ششم فلان و امثال درجه اولی که اولی که به یونانی
 او اسطوخودوس یا خود او آورده در پس اید و اولی که به یونانی مثال مذکوره بر معتدل
 اضافه اولی که عدد و او به یونانی اوج اولی که به یونانی نصف اید و جز باقی یکی او کو
 یکید در ثلث اخذ اولی که یک یک ثلثی نشان اید و به یونانی نصف اید و ترکیب
 درجه اولی که او اسطوخودوس حار اولی که حاصل کلام مفاد بر شریک است و به
 اولی که به یونانی صورتی که کیفیت دخی متفق اولی که فو اعداد مذکوره استخراج
 اولی که درجه سبب معلوم اولی که اما مفاد بر شریک است و به اولی که
 مختلف اولی که به یونانی ترکیب واقع اولی که اکثریت بعضی شریک
 و بعضی یکی شریک و با دخی زیاد اولی که اکثریت معاین و جز با
 بویل اولی که یکی اولی که ترکیب درجه سبب اید و به یونانی فو اعداد مذکوره
 اولی که درجه مفاد یک هر بری شنی درجه ده اید و به یونانی کیفیت
 درجه سبب هر بر مفاد یک مقدار شریک عدد دینه ضرب اولی که به یونانی
 فاعله و متفعل دن حاصل ضرب نه اولی که به یونانی اولی که به یونانی
 ترکیب کیفیت مصادره اولی که اکثریت اقل است اقلی که به یونانی نصف اید و به یونانی
 اولی که یک کثرت عدد شریک دخی حاصل اولی که به یونانی اولی که به یونانی
 عدد شریک به تقسیم اولی که به یونانی اوج اولی که به یونانی مرکب طبیعتی اولی که به یونانی
 معلوم اولی که ترکیب معتدل اولی که به یونانی اولی که به یونانی
 بر شنی اخذ اولی که مقدار شریک به یونانی اولی که به یونانی اولی که به یونانی

اکل و دخی **سوال اول** که شربت نامه بی بی مقیس علیه السلام حسیل
 مستخرج عنه دکل ابرو کنه تسلیم و نسوون کن مجنون اطرفیک قرا با دینلده
 مقدار شربت اوج در همد رنگ سکر در همد رنگ بیکینه و جمل در جواب
 بی قرا با دینلده بود و لکن اطباء کتب معتبره سنده تقریر اولی اصولک
 مقتضای بزم بیاض مقدار پدیدر پوخه قرا با دینلده اولان کبی دکلدر
 شکم شیخ داود قدس سره منظومه کبر اسنده قاعده مذکور هیه
 بود چهل یا ایش **نظم** و انتان علمت بالمرکب اولاً قبالة سور فیکرب
 حد شربه من کل شیء سیهل و عده ما فانب لا تامل
 و امزج بها ما شئت من حجاب و جمع الاوزان بالحساب
 ثم اقسم الوزن علی الشراب کذا کذا فاعمل بالمرکبات
 لما فی الشربة من عده فاستعمل او فتنه لعدة
 پس اید ی بسباق مزبور اوزره اطرفیک مجموع اوزانی شرباتی اوزره
 تقسیم اولند قدح خارج دگر اید بکر مقدار اولور اما قرا با دینلده اوج در
 اکر اولند یغینک و جمعی بود که مجنون مزبور کت پیوستی اولخل پیوست
 حدی متجاوز اولد قدح قوت با ضمه به ضرر اید مداومتی مورت نهال اید کنه
 بنا در پوخه مقدار مزبور اطرفیک شربت نامه بی اولیوب یکی دوام اوزره
 استعمالک مقدار بی بی پاندر پس بوزن معلوم اولد که اطرفیکک
 پیوستی سیل مقدار میخندن نقص استعمال اولمق لازم کلکین
 سائر حدت و پیوستی اولان مرکبات مقدار شربت بندن و ون
 استعمال ایک بطریق الاولیدر اما بزم کجب الا فیه مقدار ندن
 زیاده استعمالی جائز در دیر بکر اذیه لطیفه دن مرکب عندال فریب
 اولاندر کرک مفرح و کرک مسهل اولسون پوخه درجه ثانی و رابعه
 اولوب خصوصاً حدت و رسوئی اولان مرکبات اکلدر پس بوشلو

اولان مرکبات لایق اولان مقدار ندن شت مقدار ی استعمال اولمق کرکدر
 شکم زباق اربعه کت و به شروح اوزره مقدار شربت درستی درهم اید
 کن اکثری اوزره دینلده بر شغال اکر اولند یغینی طبیعی درجه ثانی و اسطنده
 عار و با بس اولد یغیندر قریب یا اولور **قاعده** معلوم اولد که در جاکت
 بر برینه تفاوتک قرب و بعدن اختلاف اولوب اطباء افریجک
 ذاهب اولد قری قلیف کنه ی نه بیدر که قلیف مزبور در جاتی
 علی سبیل التضعیف هندک طریقی اوزره تقسیم اولوب دیشدر که
 درجه اولید حرارت معتدله اولان حرارتک ضعیف در درجه ثانی
 اولا حرارت اولد یغینی تقریب درجه اولیده یکی جز حرارت اولوب
 درجه ثانی ده درت جز و ثانی ده سکر جز و رابعه ده اولون الی
 جز و حرارت بود در دیر و اطباء دن بعضیری دخی در جاتره عدد دقیق
 اید و درجه اولیده بر جز ثانی ده یکی جز و ثانی ده اوج جز و رابعه
 درت جز و در دیر بکر کسناطوس طبیب بوقولی بعد کور و دیشدر که
 اکر در جاکت تفاوتی عداقی ریل اولوب بر برینه قریب اول
 در جاترینه تفاوت عظیم اولمز اید ی ظاهر در که درجه اولی ایل ثانی
 بیند اولان تفاوت ثانی ایل ثانی بیند اولان تفاوت نسبت
 اینه ک که لک ثانی ایل رابعه بیند اولان تفاوت نسبت ایل قلیدر زیر
 درجه ثانی ده اولندر من غیر خوف کثیر الاستخالد رابعه ده اولندر
 استعمالن کمودن اخرا اولنور یکی قرا اولنور اید ی بود ککلر الا
 در جاترین بیند واقع اولان تفاوت عظیم دن ناکشیدر و جمهور اطباء
 افریج دخی بوقوله ذاهب اولد شد و بونر بوقوله مقدار شربت تفاوت
 ایل دخی ناید اید و دیشدر که کور فرسین دوا معتدک مقدار شربت
 ایل ثانی اید اولون الی درهم دکل اولور و درجه اولیده اولان دوا کت مقدار

و کما یقید ما یغیر
 من شدة یجرق او یجذر
 مما علیک وان نقول من جرم
 فانه من رابع من الدرج
 جدول معروف صریحاً لبقی الاربعه

درجه	درجه	درجه	درجه	درجه	درجه
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰
۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰
۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰
۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰
۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰
۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰
۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰
۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰
۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰
۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰
۱۸۰	۱۸۰	۱۸۰	۱۸۰	۱۸۰	۱۸۰
۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰
۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰
۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰
۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰
۲۴۰	۲۴۰	۲۴۰	۲۴۰	۲۴۰	۲۴۰
۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰
۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰
۲۷۰	۲۷۰	۲۷۰	۲۷۰	۲۷۰	۲۷۰
۲۸۰	۲۸۰	۲۸۰	۲۸۰	۲۸۰	۲۸۰
۲۹۰	۲۹۰	۲۹۰	۲۹۰	۲۹۰	۲۹۰
۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰

اجه مشروح اوزره تریاق اربعه کت طبعی او جینی درجه کت او اسطند
 حار و یالبد زیر مجموع خزا، حرارت و اجزاء بیوست مجموع شربت
 شتمدن خارج یکی و نصفه تقریباً بقدر شربتی دخی
 بوکسباق اوزره عمل اوله قده درت درهم و
 ثقل درهم تقریباً زیر مجموع شربت
 اوزرینه شتمدن خارج
 اولمقدار در

۲

شربتی ثلث درهم رسکوز درهم دن درت درهم دکر و ثلثه ده اوله
 درت درجه در یکی درهم جائز در رابعه ده اوله کت یکی جبه دن بر درهم
 دکر یعنی مقدار شربت دخی در جاکت قفا و سه نسبت ایل علی التضعیف
 شکم کسار نوس تر چکسده بویله در کت طیب مدق ابو الولید این رشد
 قدس سره کلبا تده حکیم کت نیک بوقولنی تریف اثبت در اما بر در بزر که
 اجزاء حرارت کت و کثر شدن قطع النظر درجه رابعه ده اوله کت
 استحالته خطر مقرر در زیر اطباء و در جاتی در ده تقسیم الیوب بر بر
 بیان ایل کلزده درجه ثلثه ایل رابعه ده اوله کت اوله وصف ایل بر که
 شول دو که کیفیت ایل بر بنی اضرار الیوب کت ف ده خودی اولیه که
 درجه ثلثه ایل بر و شول دو که کیفیت ایل بر بنی اف دایله یعنی حار
 حرارت ایل بر بنی احراق و بار دایله بر و دیکله تحه بر الیوب هلاک خودی
 اوله اکا درجه رابعه ایل بر پس ایل درجه ثلثه کت فعل اضرار در رابعه
 رابعه ده درت فعل اف دو هلاک اوله کت کس و بر کس درجه ایل
 درت جزء حرارت ایل بر ایل و دیکر کت اون الی جزو حرارت
 ایل بر ایل رابعه کت ثلثه به فعل مغایرت ظاهر در شکم شربت داود
 قدس سره در ده کسده در جاک بود جهل یا الیبت در

الم

والا لطباء خلاف فی الدرج
 و کما ان تعبیه ایستفولا
 و کما ان تعبیه ایستفولا
 فداشاده علیه و آفیه
 و کما ان تعبیه ایستفولا
 و کما ان تعبیه ایستفولا
 و کما ان تعبیه ایستفولا
 و کما ان تعبیه ایستفولا

الک

[illegible]

و در شروع او زده محزون بود بخان محل اوله و در طبقه
ایلی در دهکانه اخریه قریب عماره او حفری در دهکانه
اوله و یا بعد از بر مجموع افراد حرات است
شون است و در قسمت نخستین از این حفره در
مجموع افراد است و در میان قسمت که خارج از حفره است
و در قسمت که در حفره است و در حفره است

[illegible]

و به شرح اوزره عمل اولند قدح رو مایه جو نیک طبیعت درجه اولیک
 اخریه قریب حار و درجه ثانیه ناک اولنده یا بس در زیر مجموع اخرا
 حرارت و اخرا بیست بعد الطرح مجموع شربت اوزرینه فسمدن خارج
 نشان و عشره در تقریباً و مجموع اخرا بیست مجموع شربت اوزرینه فسمدن
 خارج برسد در تقریباً و بودنی معلوم اوله که معاین و جوارش ته
 شکر اضافه اولند قدح قاعده بود که اگر عمل اولن مجموع سلاطین
 و با اظرفیدن و یا خود در یافتن اولور شکر و یا خود غسل اوج ادویه
 مقداری که کد رنگم مقدم ذکر اولن سورنجان جو ننده اوج ادویه
 مقداری غسل اضافه اولند در اما جوارش در صفر مجموع غل اولند قدح سکر
 ادویه مقداری شکر و یا خود غسل اضافه اولند رنگم مجموع مذکوره سکر
 ادویه مقداری کل شربت اضافه اولنور و حاصل مجموع مرقه ناک مقدار
 شربت اولن بش در همه قریب در زیر مجموع اوزانی شربت به تقسیم
 ابتدا ک خارج اولند اوله ای اما کل شربت اضافه اولند و یا کد سفوف
 طبیعت درجه ثانیه ناک ابتدا سنده حار و یا بس در مقدار شربت دخی یکی
 در آمدن از جقدر پس بومقاک تا بل برله دستور العمل اولور سائر ترکیب
 بو که قیاس اولند **اینجی مقاله** مسهل خیر و شربت ترکیب ایتمه ناک
 قانون و قاعده بیانده در معلوم اوله که علم طبیه مقصود اصل
 طباک موضوع الحی اولان انشی من اشرب ناک هر برخصی مبداء فبایند
 کند و به لایق اولان اتواکات افضل اوزره حفظ ایات اولور
 اولکوالی حفظ ایون غذا و دوا و س طبیل حاصل اولور امدی هر بار که
 غذا بل یا خود دوا مفرد ایله مقصود حاصل اوله لایق اولور بود که
 مفرد اوزرینه مرکب اختیار اولنیه زیر طبیعت مفرد مرکب در استفاد
 اما بن دوا مفرد ایله مقصود حاصل اوله اصل وقت ترکیب مصطر اولنور

امدی دوا مفرد ایله مقصود ک عدم حصول ترکیب اضطرار بر پنج امور
 داعیه در که اول امور ک بعضی من جهة الدوا و بعضی من جهة الادا
 اما من جهة الدوا ترکیبی داعیه اولان او امر اولدر که مطلق اولان
 دوا مفرد ک حدی کس و کیفیتنی اصلاح اید بعضی مصلی اید ترکیب
 اولنمقدربا خود دوا ناک طعمی شنیع و رایحه سی منهن اولور شنیع
 اخفا و رایحه کسنی طیب ایدرد و ایله ترکیب اولنمقدربا خود دوا
 اعضا بدن بر عضوه ضرری اولور که ضررینی دفع اید و بعضی
 مضروه قوت و ریجی دوا ایله ترکیب اولنمقدربا من جهة الدوا ترکیبی
 داعیه اولن امور دخی عضوه مخصوص اولن و امرضه مخصوص اولن
 و اما عضوه مخصوص اولن امور اولدر که عضوالم معدن بعید
 اوله دوا ناک وصول وقتند ک قوتی ضعیف و لماق ایون
 توسیع ماک اید و زمان قریب ذلک الدوا به غسل عفواله
 ایصال ایدرد و ایله ترکیب اولنمقدربا خود عضوالم اعضا ریه
 اوله مثلاً کبکی اولوقت اورامنی تجلیده دوا محله محتاج اولد قد
 ناک الاعضاء ناک افراج قوا سی تخیل و لماق ایون بعضی قضیت
 و عطری اولان صطکی کبی دکل کبی ادویه ایله ترکیب اولنمقدربا امور
 مذکوره مصلیات دخی تغیر اولنور اما مرضه مخصوص اولن امور اولدر که
 مرضک ک مختلف اولد قد مثلاً اورامک وقت ترایدن محله در
 ادو محتاج اولند یعنی کبی او وقت برد و ناک وجودی ممکن دکلر که
 انه افعال متضاده موجوده اولور یعنی برد و احم محمل و هم رداع
 اوله امدی یول اولد قد محمل در او عدن ترکیب مصطر اولنور یا خود
 مرضک قوتی و شدتی اولد قد مرضه مقادیر اولور برد و اولنمقدربا
 حاله مرض محال اولجی مرتبه مناسب اولن ادویه دن ترکیب

اول نورش را بر سواد مزاج که در رکت و ضا حرات یک مرتبه سی یکی بجای درجه
اوله و بر مرتبه ده بر دوا مفرد بولمغه بلکه یکی بجای درجه دن زیاده
یا ناقص بولمغه پس اول وقت عرض حاصل اولنسون بچون ترکیب
اولنور که اگر ذکات اولد و اء مراد اولن رتبه دن زیاده و اریه
درجه سی تقیض اید بعضی مناسب دوا را یله تغذیل اولنور یا خود
ناقص ایه زیاده اتمیکله تغذیل اولنور پس بوزن معلوم اولد یک شخص
واحد اولان سود مزاج دخی زیاده و نقصا اولد قیچ کند و به مخصوص
اولان تدبیر دخی و ادویه سی دخی مرتبه مقصوده نسبت ایل زیاده
و نقصا اولمغلغل تغذیل اولنور ایدی طبعه لازم که مرضک اوقا
اربع سنده مقتضای حاله کوره مناسب ترکیبده تصرف ایلیم بلکه
هر بر مزاجه کوره ترکیبده تصرف لابد در کلن بعضی ترکیبده
بعضی دوا اصل اولمغلغل ایا راج فیه قراده صبرک اصل اولد دخی
کی اول اولاد و ایل تبدیل و تقیض جائز دکلدر اما ایا رکت بعضی
مصلی شدن تبدیل اولمغه ترکیب صلح و یومرتکم صدای اولان
شخصه تنقید دماغ بچون ایا راج فیه استعماله حاجت منسوب
ایا راج عمل اولمق مراد اولد قد مصلی بدن بر جز و زعفران و او
زعفران بعضی چند مورث صداع اولمغلغل تبدیل اولمغنی اولاد
پس ایدی ترکیب تصرفات شروط و قیودی معلوم اولد قدن
مکره ترکیب و شر و عنک دخی قانون و سلوبه مراعات
لازمه ترکیب مباشرت ایدن کسده اولامرکبات اخر اسنی و لوازم
واصلیه و خارجی سی بلکه مختار ایدر اما مرکبات لوازم خارجی سی اولد که
کند و نیک است و نیز بر اولمغه توقف ایدن بعضی حواله مثل الا
و کیفیت عملک اما کیفیت و علمه قانون بود که اگر مرکب مطبوعه

ایه وضع اولن ان اجزایک ترتیبه مراعات اولنوب اقوا اولان
تقدیم و لطیف اولانی تاخیر در مطبوعه وضع اولان صونک دخی مقدار
اولد که بعد الطبع درت بگوین اوج بگوکی زائل اولد قد به انبسی مقصوده
کافی اولد و دخی حق مراد اولد قد اجزاء مفردات حق اولمقدر خصوصاً
صلابت و مناسبت و لطافت و غلظتند قوا طری مختلف اولان
دوالی علی صده علی صده حق اولمق واجبدر اما مرکب دوا حیه سی
اولد که جمیع ادویه مفرد نک کما هو حقها ما هیسی و قوانی و کیفیتنی
تقلیل و کثیره ایجاب اید دخی بکدر معلوم اولد که مرکبده واقع اولان
ادویه مفرد نک و دخی مختلف اولوب بعضی سی تقلیل و بعضی
کثیره ایجاب ایتنه بری سبب ایل اولمغندر و کسی دوا نک کیفیتند
صنف و قوتید را کرد و انک تبرید و قوتی شدید اولور اولد و انک
وزنی مرکبده تقلیل ایجاب اید و اگر قوتی ضعیف اولور کثیره
ایجاب اید و اگر کثیره ایجاب اید و انک منافعت قلت و کثیره تبرید ایدی
منافعت فلتی تقلیل و کثیره ایجاب اید و اگر کثیره ایجاب اید و انک منافعت
شرف و حس استیدر پس ایدی منفعت شریف اولان کثیره و حس
اولان تقلیل ایجاب اید و اگر کثیره ایجاب اید و انک منافعت غیره کثیر
و یا خود انفراد ایدر پس ایدی منفعت غیره کثیر اولان تقلیل و منفعت
مفرد اولان کثیره ایجاب اید و اگر کثیره ایجاب اید و انک عضو علیل معده سندن
قریب و بعدی تبیل در اگر عضو علیل معده به قریب اولور دوا نک
تقلیل و بعد اولور کثیره ایجاب اید و اگر کثیره ایجاب اید و انک
دوا نک وجود ایدر که اول دوا نک وجودی بعضی دوا نک قوت نک
ظهوریه مانع و با قوتنه معین اولور پس ایدی بول اولاد و انقلیل
و کثیره بیادی بوزن در ایدی حق دوا واحدده موجباً کثیره جمعه

اولی در ذلک الدوائت مقداری مرکب کثیر فلنور و قن موجبات تغلیل
و کثیر دوا واحد مساوی اولی ذلک الدوائت مقداری متوسط فلنور
و اگر موجبات بعضی جمع اولی غایتی عمل اولی فلنور فاعلم و عمل به **دخی**
معلوم اولی که بر وزن احتلاطی تبیین اکنون ترکیب محتاج اولی سبیل
جب و شربت ترکیب اولی محتاج مراد اولی قانن بود که بر وزن اولی لان
اصلا طغیله دن استغرائی کلک یک مقدار طبیعتی اوزر بر وزن زیاد
اولی سبیل بر برینه نسبت اولی قن مساوی اولی قن طریقی اوزر
جاری بر اولی سبیل عرض حاصل اولی قن ادویه می مفردات آن اخذ ایست
عدد ایست بر برینه مقدار شربت بر وزن عدد ادویه چون خبر سبیل اخذ اولی مقدار
یعنی اگر عدد ادویه یک ایست بر برینه نصف شربت و اگر اوج ایست ثلث
شربت و درت ایست ربع شربت بوقیاس اوزر اخذ اولی سبیل
اولی قن مجموع وزن حاصل بر شربت اولی طریقی ثانی اولی که ادویه
ما خود ذلک هر برینه بر شربت اخذ اولی مقدار یعنی عدد ادویه یک ایست
مجموع وزن نصف و اگر اوج ایست ثلث بوقیاس اوزر شربت اخذ
اولی مقدار اگر بر وزن احتلاطی زیادگی بر برینه نسبت اولی قن مساوی
اولی سبیل متفاوت اولی که اولی قن عمل یک طریقی اوزر جاری
اولی سبیل بود که نه کالاول عرض حاصل حاصل اولی قن ادویه مفردات آن
اخذ اولی سبیل بر برینه مقدار شربت بر وزن احتلاطی مقدار نه کوره
نسبت ایست مقدار اخذ اولی مقدار مثل استغرائی لازم کل احتلاطی فضا
صفرا و بغم و بود اولی و جدک صنایع ایست معلوم اولی که صفرا
بغم نسبت ایست تغلیل و بغم صفرا به نسبت کثیر و سودا بکینه نسبت
ایست کثیر اولی پس امی مفردات صفرا چون تر بودا اکنون
ایست بر وزن احتلاطی سبیل ثانی احتلاطی نسبت اولی قن سبیل بر وزن

اولی سبیل شربت و تر بر وزن ثلث شربت اخذ اولی سبیل ترکیب
اولی قن مجموع بر شربت تمامه ایست طریقی ثانی اوزر عمل اولی که
ادویه مذکور دن نسبت معلوم اوزر شربت تمامه اخذ اولی مقدار یعنی
سبیل بر وزن بر شربت و تر بر وزن یکی شربت و ایست بر وزن اوج شربت
اخذ اولی سبیل ترکیب اولی قن مجموع ایست شربت اولی مقدار یعنی
خبر سبیل اخذ اولی سبیل مقدار سبیل شربت تمامه اولی امی علی کل
التقدیرین وجه مشروح اوزر ادویه مذکور دن شربت اخذ اولی سبیل
علی وجه المرام شربت ترکیب اولی قن قاعده سالف الذکر دخی
مراعات اولی سبیل ادویه ما خود ذلک تغلیل و کثیر سبیل ایجاب
شربت نظر اولی مقدار پس امی ایست مذکور هر نظر اولی قن ترکیب
مذکور ده سودا اکنون وضع اولی ایست بر وزن مقدار ده کثیر اولی سبیل
اصح صفر و به یعنی احداث ایست بر وزن سبیل سبیل اولی سبیل
تغلیل ایجاب ایست ترکیب مزبور عرض محدود اوزر عمل اولی قن
نصفه محتاج اولی امی سبیل و غیر سبیل یک ترکیب سبیل
نصف بود که جاری عرض احتلاطی اولی لان دوا مفردات آن اخذ
اولی قن نظر اولی که تغلیل موجب اولی سبیل بود و ایست تغلیل
ایجاب ایست سبیل عرض احتلاطی قوت اولی اولی قن ذلک الدوائت
نصفه مثلاً دوا اولی بعضی ادویه آخری دخی قلت و کثیر نه حاجت
حسب علی مراتب اضافی اولی سبیل هر برینه مقدار شربت سبیل
الاعراض مقدار اخذ اولی بود دخی معلوم اولی که ادویه سبیل و غیر سبیل
لاجل الاعراض انکه عمل اولی مقدار معیسی اولی سبیل که دوائت قوت
ناشی تغلیل و کاه مرصک قوه نه و مرصک شده نه سبیل کثیر
و عکسی اوزر دخی اولی سبیل عرض احتلاطی سبیل سبیل استغرائی

طبیعه از کتب خارجی و واسطه آن نیت یابس فی اوائل الثالثه
 ابدی بوجک طبیعتی درجه ثانیه نیک او اسطوره حار و ثالثه نیک
 او اخر نه یابس در زیر مجموع اجزاء حرارت مجموع شربانه تقسیم
 خارج بر و نشد تقریباً و مجموع اجزاء پوست مجموع شربانه و زرنه
 قسمین خارج یکی در بعد تقریباً و بوجک مقدار شربتی دخی یکی
 بحق در بعد زیر مجموع شربانه تقسیم خارج یکی و نصفه تقریباً
 اندی مقتضای حاله مناسب ترکیب اتحاد اولی و ثانی مراد اول و ثانی
 بوقایعه آورده علل و لنوب و اندر علم بالصواب **باب ثانی**
 مرکبات طبایعی استخراج موقوف علیه اولاد و مفرد نیک
 طبایعی و شربتی بیان ایدر امدی شول دوا و مرکب طبیعتی
 و مقدار شربتی نیک مراد اول و ثانی اولاد و مفرد نیک طبایعی
 و مقدار شربتی نیک ایدر بنا علیه بوقایعه دخی بعضی و بعضی
 نیک طبایع و مقدار شربتی بر مقدار بنا ایدم

حرف الف

ابر شیم درجه اولیده حار یابس و مقدار شربتی بر در همد
 اهل ار دج پیشید درجه ثانیه حار یابس شربتی اوج در همد
 احاص درجه ثانیه ده بارد و طبر شربتی یکری خود در
 اد خر کبه صماید ثانیه ده حار اولیده یابس شربتی بر در همد
 ادر نون ثانیه ده حار یابس شربتی بر در همد
 اسطوخودس اولیده حار ثانیه ده یابس شربتی بر در همد
 اسقو لوفندریون اولیده حار ثانیه ده یابس شربتی یکی در همد
 اب اولیده بارد ثانیه ده یابس شربتی اوج در همد
 اساردن ثانیه ده حار یابس شربتی یکی مشتالدر

افضل

افضل ثانیه ده حار یابس شربتی بر مشتالدر
 او شنه اولیده حار یابس شربتی یکی در همد
 اشق ثانیه ده حار اولیده یابس شربتی بر مشتالدر
 اشفاق اولیده حار و طبر شربتی اوج در همد
 اشمان ثانیه ده حار یابس شربتی بر مشتالدر
 اظفار طیب ثانیه ده حار و یابس شربتی اوج در همد
 افستین اولیده حار ثانیه ده یابس شربتی در همد
 اقیمون ثانیه ده حار یابس شربتی درت در همد
 افسیون در دجیده بارد و ثالثه ده یابس شربتی بر قراطدر
 اقرب درجه اولیده بارد و ثانیه ده یابس شربتی بر در همد
 اکلیل الماک اولیده حار ثانیه ده یابس شربتی بر در همد
 السنه العصافی اولیده یابس ثانیه ده حار شربتی بر در همد
 امح اولیده بارد و یابس شربتی اوج در همد
 انجسره ثالثه ده حار یابس شربتی یکی در همد
 اینسون ثانیه ده حار یابس شربتی در همد
 انبر بارکس ثانیه ده بارد و یابس شربتی اوج در همد
 انزروت ثالثه ده حار اولیده یابس شربتی اوج در همد
 انجبار ثالثه ده بارد و یابس شربتی بر مشتالدر
 ابرک ثانیه ده حار یابس شربتی اوج در همد

باب حرف الباء

بادر بخویه ثانیه ده حار و یابس شربتی اوج در همد
 بابونج اولیده حار یابس شربتی اوج در همد
 برک و ش اولیده حار یابس شربتی یکی در همد

بزرگترین ثانیه ده حار و یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار و یا بدر شربتی یادم متقالدر
 بزرگترین خاص اولیده بار و یا بدر شربتی یادم متقالدر
 بزرگترین اولیده حار و یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار اولیج رطب شربتی بر همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار اولیج یا بدر شربتی شش در همه دکت
 بزرگترین اولیده بار و یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده بار و یا بدر شربتی شش در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار و یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین معتدل در مقدار شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده بار و یا بدر شربتی یکی دانقدر
 بزرگترین اولیده بار و یا بدر شربتی بر مقداردر
 بزرگترین اولیده بار و یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده بار و یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین معتدل در مقدار شربتی شش در همه دکت
 بزرگترین اولیج قاون جگر دکی اولیده حار و رطبدر و قار بوز
 بار و رطبدر و مقدار شربتی یکی شش در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار ثانیه ده یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین اولیده حار یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین اولیده حار و یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین اولیده حار و یا بدر شربتی بر همه دکت
 بزرگترین اولیده حار ثانیه ده یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار ثانیه ده یا بدر شربتی بر همه دکت

بزرگترین اولیده بار و یا بدر شربتی بر همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده بار و یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین اولیده بار و یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین رابعه ده حار و یا بدر شربتی یادم در همه دکت
 بزرگترین اولیده بار و یا بدر شربتی بر همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار یا بدر شربتی بر مقداردر
 بزرگترین اولیده حار ثانیه ده یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار و یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین اولیج قاون جگر دکی اولیده حار و رطبدر و قار بوز
 بار و رطبدر و مقدار شربتی یکی شش در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار ثانیه ده یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین اولیده حار یا بدر شربتی یکی در همه دکت
 بزرگترین اولیده حار و یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین اولیده حار و یا بدر شربتی بر همه دکت
 بزرگترین اولیده حار ثانیه ده یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار ثانیه ده یا بدر شربتی بر همه دکت

باب حرف التاء

بزرگترین معتدل در مقدار شربتی شش در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار و یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده بار و یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده بار و یا بدر شربتی بر همه دکت
 بزرگترین اولیده حار و رطبدر مقدار استغالی اوج عدد در
 بزرگترین ثانیه ده حار رطبدر استغالی اوج عدد در

باب حرف الجیم

بزرگترین اولیده حار ثانیه ده یا بدر شربتی نصف متقالدر
 بزرگترین ثانیه ده حار ثانیه ده یا بدر شربتی اوج در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده بار و یا بدر شربتی بر مقداردر
 بزرگترین ثانیه ده حار و یا بدر شربتی نصف در همه دکت
 بزرگترین ثانیه ده حار و یا بدر شربتی بر مقداردر

حب باکستر شده حار و یا سرد شربت نصف در هر روز
جوز بوی ثانیه ده حار و یا سرد شربت یکی مثقال در
جوز بندی ثالثه ده حار اولیده و طبع در شربتیش در هر روز

باب حرف الحاء

حالت ثالثه ده حار و یا سرد شربت یکی مثقال در
حب البین ثانیه ده حار و یا سرد شربت یکی در هر روز
حب السلاطین رابعه ده حار و یا سرد شربت نصف در هر روز
حب التفجل ثانیه بارد و در طبع در شربت یکی در هر روز
حب الکس ثانیه ده بارد و یا سرد شربت اوج در هر روز
حب السمنه اولیده حار و در طبع در شربت اوج در هر روز
حب الکبکج اولیده بارد و ثانیه ده یا سرد شربت یکی در هر روز
حب النسیل ثانیه ده حار و یا سرد شربت اوج در هر روز
حب الرث و اولیده حار و یا سرد شربت اوج در هر روز
حب الفرج ثانیه ده بارد و در طبع در شربت اوج در هر روز
حب الفار ثالثه ده حار و یا سرد شربت اوج در هر روز
حب الارجج ثانیه ده حار و یا سرد شربت یکی مثقال در
حب الصنوبر ثانیه ده حار اولیده و طبع در شربت سکر در هر روز
حب الخضر ثالثه ده حار و یا سرد شربت بر در هر روز
حجر المیز در ثانیه ده حار ثالثه ده یا سرد شربت بر در هر روز
حجر الارمنی ثانیه ده حار و یا سرد شربت بر مثقال در
حجر بهود معتدل مقدار شربت نصف مثقال در
حسر علی ثانیه ده حار و یا سرد شربت بر مثقال در
حک اولیده بارد و یا سرد شربت یکی مثقال در

حبته الزجاج اولیده بارد و یا سرد شربت اوج یکی در هر روز
حفظ اولیده بارد و ثانیه ده یا سرد شربت نصف مثقال در
حبیت رابعه ده حار ثانیه ده یا سرد شربت بر مثقال در
حب اولیده حار و یا سرد استغالی شربت در هر روز
حفظ ثالثه ده حار ثانیه ده یا سرد شربت شتان در هر روز
حبی العالم ثالثه ده بارد و ثانیه ده یا سرد شربت درت در هر روز

باب حرف الخاء

خبازی اولیده بارد و در طبع در استغالی اوج یکی در هر روز
خریق امض و اسود ثالثه ده حار و یا سرد شربت بر در هر روز
خردل رابعه ده حار و یا سرد شربت یکی مثقال در کدر
خشی شش امض ثانیه ده بارد و در طبع در شربت شش در هر روز
خشی شش سو و ثانیه ده بارد و یا سرد شربت یکی و انقدر
خضه القلب اولیده حار و در طبع در شربت یکی مثقال در
خولجان ثانیه ده حار و یا سرد مقدار شربت بر در هر روز
خبار شنبه معتدل مقدار استغالی اوج شش در هر روز

باب حرف الدال

دار فلفل ثانیه ده حار و یا سرد شربت نصف در هر روز
دار جین ثالثه حار و یا سرد شربت بر کجی در هر روز
دار کج ثانیه ده حار و یا سرد شربت یکی در هر روز
دم احوبن ثانیه ده بارد و یا سرد شربت نصف در هر روز
دوفو ثالثه ده حار اولیده یا سرد شربت بر در هر روز
دمن لک ثانیه ده حار و یا سرد شربت یکی در هر روز
دمن لور حلو ثانیه ده حار و در طبع در شربت سکر در هر روز

خطی اولیده حار
و در طبع در
م

باب حرف الذا

ذهب معتدل در مقدار شربتی ربع در همد

باب حرف الراء

راوند اولیده حار و یا لبدر شربتی یکی در همد

راس ثانیه ده حار و یا لبدر شربتی یکی در همد

راتینج ثالثه ده حار و اولیده یا لبدر شربتی در همد

راز یا یخ ثالثه ده حار و اولیده یا لبدر شربتی شش در همد

باب حرف الزاء

زبد البحر ثالثه ده حار و یا لبدر شربتی یکی در همد

زبرجد ثالثه ده حار و اولیده یا لبدر شربتی نصف در همد

زراوند ثانیه ده حار و یا لبدر شربتی در همد

زرببات ثانیه ده حار و یا لبدر شربتی شش در همد

زربب ثانیه ده حار و یا لبدر شربتی یکی در همد

زعفران ثانیه ده حار و اولیده یا لبدر شربتی بر در همد

زهر معتدل در شربتی بر و انقدر بجزیر اولیده یا ثانیه ده حار و

زنجبیل ثالثه ده حار ثانیه ده یا لبدر شربتی یکی در همد

زوف ثالثه ده حار و یا لبدر شربتی درت در همد

زبد اولیده حار ثانیه ده و طبیدر شربتی در همد

باب حرف ال سین

ساج ثانیه ده حار و یا لبدر شربتی بر مشتقالدر

سببان معتدل در مقدار استغالی او تو ز عدد و در

سذاب ثالثه ده حار و یا لبدر شربتی شش در همد

سبب ثانیه ده حار و یا لبدر شربتی در همد

سعد ثانیه ده یا لبدر شربتی بر مشتقالدر

سفنقر ثانیه ده حار و و طبیدر شربتی بر مشتقالدر

سکک اولیده حار و یا لبدر شربتی نصف در همد

سکر اولیده حار و و طبیدر شربتی یکی درت در همد

سکینج ثالثه ده حار ثانیه ده یا لبدر شربتی نصف مشتقالدر

سلیمج ثالثه ده حار و یا لبدر شربتی بر در همد

سمسم اولیده حار ثانیه ده و طبیدر شربتی شش در همد

سندروس اولین حار و یا لبدر شربتی بر در همد

سنبل اولیده حار ثانیه ده یا لبدر شربتی بر مشتقالدر

سناء اولیده حار و یا لبدر مقدار شربتی شش در همد

سور بخان ثانیه ده حار و یا لبدر مقدار استغالی مشتقالدر

باب حرف الشین

شاهترج اولیده حار و ثانیه ده یا لبدر مقدار استغالی گرم شش

شاد یخ اولیده حار و ثانیه ده یا لبدر مقدار شربتی مشتقالدر

شاهسوم اولیده حار ثانیه ده یا لبدر مقدار شربتی اوج در همد

شیت ثانیه ده حار و یا لبدر مقدار شربتی اوج در همد

شیرم ثالثه ده حار و یا لبدر مقدار شربتی بر و انقدر

شب اولیده حار ثالثه ده یا لبدر مقدار شربتی بر و انقدر

شعیر اولیده حار و یا لبدر مقدار استغالی الی در همد

شقایق النعان اولیده حار و یا لبدر مقدار شربتی اوج در همد

شقایق اولیده حار ثانیه ده و طبیدر شربتی شش در همد

شمع ثانیه ده حار و اولیده و طبیدر مقدار شربتی نصف در همد

شونیز ثانیه ده حار و یا لبدر مقدار استغالی بر در همد

شیخ ثانی ده حار و یا بدر مقدار شریقی یکی مثقال در
شبه طریح ثانی ده حار و یا بدر مقدار شریقی یکی در همد
شبه حشک ثانی ده حار و یا بدر طبع شریقی یکی در همد

باب حرف الصاد

صبر ثانی ده حار و یا بدر مقدار شریقی یکی در همد
صغیر ثانی ده حار و یا بدر مقدار شریقی بر مثقال در
جمع معتدل در مقدار شریقی یکی مثقال در
معدل انواع کله سی دخی درجه ثانی ده حار و یا بدر شریقی یکی در همد

باب حرف الطاء

طبا شریقی ثانی ده حار و یا بدر مقدار شریقی نصف در همد
طالیف ثانی ده حار و یا بدر مقدار شریقی بر مثقال در
طرق اولی در حار و یا بدر پیرا خندان در همد شریقی یکی در همد
طین مختوم معتدل در شریقی یکی در همه دکت

باب حرف العین

عاقه حار ثانی ده حار و یا بدر شریقی نصف در همد
عریض ثانی ده حار و یا بدر شریقی نصف در همد
عروق الصفر ثانی ده حار و یا بدر شریقی نصف در همد
عسل ثانی ده حار و یا بدر شریقی یکی در همه دکت
عقیق ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر مثقال در
عنب الثعلب ثانی ده حار و یا بدر شریقی معصانه سی گرم در همد
عنبر ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر دانه قدر
غنا ب معتدل در مقدار استعالی اونی بش عدد در
عود ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر مثقال در

عود پین ثانی ده حار و یا بدر شریقی نصف مثقال در

باب حرف الحین

خافت اولی ده حار ثانی ده حار و یا بدر شریقی اوج در همد
خار یقون اولی ده حار ثانی ده حار و یا بدر شریقی یکی در همد

باب حرف الفاء

فانی اولی ده حار و یا بدر استعالی بش در همد
فاشر ثانی ده حار و یا بدر شریقی یکی در همه دکت
فانین ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر مثقال در
فکر کسبون ثانی ده حار ثانی ده حار و یا بدر شریقی نصف در همد
فرقیون ثانی ده حار و یا بدر شریقی سدس در همد
نف معتدل در مقدار شریقی نصف در همه دکت
نفعل اسود ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر مثقال در
نفعل امض ثانی ده حار و یا بدر مقدار شریقی بر در همد
فونج ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر در همد
فوه اولی ده حار و یا بدر شریقی بر در همه دکت
فزان ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر مثقال در
فیروزج ثانی ده حار و یا بدر شریقی نصف در همد
فلنجشک ثانی ده حار و یا بدر شریقی در همد

باب حرف القاف

قاقول صغیر و کبیر ثانی ده حار و یا بدر شریقی یکی در همد
قز نعل ثانی ده حار و یا بدر شریقی بر در همد
قردمان ثانی ده حار و یا بدر شریقی یکی در همد
قرن الابل اولی در حار و یا بدر شریقی بر در همد

قننه الاترجه ثابته ده خار و یا بدر شربتی سکر در همد
قنار الحی ثابته ده خار و یا بدر شربتی ابکی و انقدر
قنرفه ثابته ده خار و یا بدر شربتی ابکی در همد
قنرطم اولیده خار ثابته ده خار و یا بدر شربتی اون در همد
قنط ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر در همد
قنصب الزیره ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر در همد
قنفر الهود ثابته ده خار و یا بدر شربتی
قنظر بون ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
قننبل ثابته ده خار و یا بدر شربتی ابکی در همد
قنصوم اولیده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر

باب حرف الكاف

کتابی اولیده بار ثابته ده خار و یا بدر شربتی بش در همد
کافور ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر و انقدر
کیر ثابته ده خار و یا بدر کونک قونک شربتی اوج در همد
کبابه ثابته ده خار و یا بدر شربتی ابکی و انقدر
کشرا اولیده بار و یا بدر شربتی ابکی در همد
کراویا ثابته ده خار و یا بدر شربتی ابکی در همد
کریره اولیده بار ثابته ده خار و یا بدر شربتی اوج در همد
کا قبطوس ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
کا در بوس ثابته ده خار و یا بدر مقدار شربتی اوج در همد
کون ثابته ده خار و یا بدر شربتی ابکی در همد
کنکس ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر و انقدر
کر با اولیده بار ثابته ده خار و یا بدر شربتی نصف مشق لدر

کنار

۸۹
کندر اولیده خار ثابته ده خار و یا بدر مقدار شربتی نصف مشق لدر
باب حرف اللام

لادن ثابته ده خار و یا بدر شربتی در همد
لبکاب همیل و میکل عرقد اولیده خار و یا بدر شربتی
لبن ثابته ده خار و یا بدر شربتی اون الی در همد بوزه ک
لکبه الیس ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
لسان الثور اولیده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
لسان الحبل ثابته ده خار و یا بدر شربتی اون ابکی در همد
لکث ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
لوز طنلو سکنک واجی سکنک طبعی می ساویدر خار و یا بدر
لو لومعت لدر بعض ثابته ده خار و یا بدر مقدار شربتی نصف مشق لدر
لوف الحیه ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر در همد

باب حرف المیم

ماهی زهر ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
مامیران ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
محلب اولیده خار و یا بدر شربتی اوج در همد
مخلصه ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
مرزنجوش ثابته ده خار و یا بدر شربتی بش در همد
مرمصافی ثابته ده خار و یا بدر مقدار شربتی نصف در همد
مصل ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر در همد
مسک ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر و انقدر
مشکله مشبع ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر مشق لدر
مصطک ثابته ده خار و یا بدر شربتی بر در همد

مطلقا طوزن استغالی
نصفه هم در بیشتر

طبع هندی نموده و بار و یا بدر شربتی بر در همد
مونا نیده ده و بار و یا بدر شربتی یکی مثقال در
مومیا ناید ده و بار و یا بدر مقدار استغالی بر دانه قدر
میغه ناید ده و بار و یا بدر مقدار استغالی بر مثقال در

باب حرف النون

نارنج ناید ده و بار و یا بدر مقدار شربتی بر مثقال در
نار حبیب ناید ده و بار اولیده و طبع در شربتی بر مثقال در
نار مشک اولیده و بار و ناید ده و یا بدر شربتی یکی در همد
نفت ناید ده و بار و یا بدر شربتی فوج کبدر
نش و اولیس و بار و یا بدر مقدار استغالی
نم نام ناید ده و بار و یا بدر مقدار شربتی بر دانه قدر
نوش در ناید ده و بار و یا بدر مقدار شربتی بر دانه قدر
نیلو فر انگیز و بار و طبع در مقدار شربتی اوج در همد

باب حرف الواو

وج ناید ده و بار و یا بدر مقدار شربتی بر در همد
وحشیرک اولیده و بار و یا بدر مقدار شربتی بر در همد
ور و اولیده و ناید ده و یا بدر مقدار شربتی بش در همد

باب حرف الهاء

هزار خن حرف فاده فاشه کجی طبعه معلو مدر
هلیج اصفر اولیده و بار و ناید ده و یا بدر شربتی بش در همد
هلیج اسود طبعه اصفر کبدر استغالی یکی در همد و بر اصد بنجه
هلیون اولیده و بار و طبع در مقدار شربتی بر مثقال در
هلیون قار لیل ناید ده و بار و یا بدر شربتی بر مثقال در

بدر

باب حرف الیاء

یا قوت جمیع اصنافی معتدل در استغالی یک مقدار
شربتی ربع در هم اولمق اوزره اتفاق انیمش در
یا سمین ناید ده و بار و یا بدر شربتی اوج در همد
پرواح الصنم بودنی ناید ده و بار و یا بدر شربتی اوج در همد
شوع دید کلری نور کیده سود کندر جمیع انو احوک طبعی
در دنجی در جده و بار و یا بدر شربتی بر دانه قدر
سیم ناید ده و بار و یا بدر شربتی بر دانه قدر

بسم الله الرحمن الرحیم
الوالب فی غره شعبان المعظم
سنة اربع و ثمانین
والف

۲

